

AKKREDITÁCIÓS KÉZIKÖNYV

2025

Érvényes: 2025. január 1-jétől

TARTALOMJEGYZÉK

I. FEJEZET: AZ AKKREDITÁLT VIZSGAKÖZPONT ÉS VIZSGAHELYE(I)	1
A. Az akkreditált vizsgaközpont működési feltételei	1
B. A vizsgaközpont alapidokumentumai	6
C. Az akkreditált vizsgahely működési feltételei	14
D. Vizsgahely bővítése	17
E. Vizsgahelyszín/-terem cseréje	18
F. A hatósági ellenőrzés	19
II. FEJEZET: AZ AKKREDITÁLT VIZSGARENSZER	21
A. Az akkreditált vizsgarendszer működési feltételei	21
B. A vizsgarendszer alapidokumentumai.....	29
C. A nyelvvizsga szintjeinek illesztése a KER-hez	32
D. A nyelvvizsgáztatás folyamatszerű követelményei.....	35
E. Statisztikai elvárások	39
F. Súlyos jogszabálysértések és szakmai hibák	41
G. Alapelvek számítógépes nyelvvizsgáztatás esetén	51
III. FEJEZET: AZ AKKREDITÁCIÓ MEGÚJÍTÁSA	55
A. Az akkreditáció megújításának feltételei.....	55
B. Az akkreditáció megújításának menete	56
C. Önértékelési beszámoló	58
IV. FEJEZET: AKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁSOK ÉS DOKUMENTUMAIK	68
A. Új vizsgaközpont akkreditációja	68
B. Új vizsgahely létesítése, helyszínének bővítése, cseréje, újraaktiválása	69
C. Új vizsgarendszer akkreditációja	71
D. Vizsgarendszer bővítése	72
E. Kétnyelvű vizsgák egynyelvűsítése	73
F. Vizsgarendszer módosítása	74
G. Vizsgaprofil akkreditációja.....	76
H. Számítógépes vizsgaformátum akkreditációja	77
FOGALOMTÁR	79
NYELVVIZSGÁZTATÁSI ÉS SZINTILLESZTÉSI DOKUMENTUMOK	99
HIVATKOZÁSOK	100

I. fejezet: AZ AKKREDITÁLT VIZSGAKÖZPONT ÉS VIZSGAHELYE(I)

A. Az akkreditált vizsgaközpont működési feltételei

1. A működő vizsgaközpont

A működő vizsgaközpont alapító okirattal rendelkező oktatási intézmény vagy cégbejegyzéssel vagy bírósági nyilvántartásba vétellel létrejött jogi személy.

2. A vizsgaközpont vizsgarendszere(i)

A vizsgaközpont vizsgarendszere saját fejlesztésű, vagy rendelkezik felhatalmazással a külföldi vizsgarendszer magyarországi működtetésére.

3. A működő vizsgaközpont tárgyi feltételei

a. A vizsgaközpont rendelkezik

- megfelelő számú és méretű helyiséggel az ügyfélfogadásra, a munkatársak zavartalan munkavégzésére, a vizsgadolgozatok és egyéb dokumentáció tárolására;
- megfelelő felszereltséggel a feladatíráshoz, a vizsgaanyagok biztonságos tárolásához, a vizsgaszervezéshez, a vizsgák lebonyolításához;
- közönségkapcsolat tartására szolgáló infrastruktúrával, elektronikus tájékoztató felülettel, nyomtatott anyagokkal.

b. A vizsgaközpont a szóbeli és írásbeli vizsgák battériáit köteles a központban biztonságos körülmények között tárolni, és a vizsga előtt a 137/2008. (V. 16.) Kormányrendelet (továbbiakban: R.) 4. § (1) és a Belső működési rendben (továbbiakban: BMR) meghatározott időpontban és módon a vizsgahelyekre eljuttatni.

c. A vizsgadolgozatokat és az írásbeli és szóbeli feladatokat, a megírt dolgozatokat, a szóbeli vizsgák hangfelvételeit és a vizsgafejlesztéshez és lebonyolításhoz kapcsolódó minden dokumentumot a vizsgaközpont vagy a külföldi vizsgarendszer székhelye köteles 3 évig (36 hónapig) beazonosíthatóan megőrizni és ellenőrzés alkalmával bemutatni. **Amennyiben a vizsgázók külön megoldólapra rögzítik megoldásaikat, elegendő egy darab feladatsort és a megoldólapokat megőrizni.**

d. A vizsgaközpont eleget tesz a R. 8. § (2) bekezdés f) pontjában foglaltaknak, figyelembe véve a fogyatékkal élő személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény, valamint az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, továbbá a 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet (a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásairól) előírásait, annak figyelembevételével, hogy nem adható felmentés az adott vizsgabizonyítványban megkövetelt készségek mérése és értékelése alól. Hangsúlyozandó, hogy a R. 8. §

(2) bekezdés f) pontjában foglaltak értelmében a vizsgaközpont a **fogyatékkal élő vizsgázók** számára a fogyatékoságának megfelelő vizsgakörülményeket teremt az esélyegyenlőség biztosítása érdekében; míg a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség (továbbiakban: BTMN) esetében ilyen speciális követelmények nincsenek. A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló [15/2013 \(II. 26.\) EMMI rendelet](#) értelmében, a pedagógiai szakszolgálati intézmények járási szakértői bizottságként eljáró feladatellátási helyei (jellemzően járási tagintézményei) a BTMN, a pedagógiai szakszolgálati intézmények megyei (ezt megelőzően megyei és országos) szakértői bizottságként eljáró feladatellátási helyei (jellemzően székhelyintézményei és szakosított tagintézményei) a BTMN és a sajátos nevelési igény/fogyatékoság diagnosztizálására jogosultak. Mivel a BTMN nem minősül fogyatékoságnak, ezért a járási szakértői bizottságok által kiállított szakértői véleményekben javasolt kedvezmények a nyelvvizsgáztatás során nem vehetők figyelembe, a megyei (ezt megelőzően megyei és országos) szakértői bizottságok által kiállított szakértői véleményekben javasolt kedvezmények pedig a nyelvvizsgáztatás során akkor vehetők figyelembe, ha a diagnózis sajátos nevelési igényt/fogyatékoságot jelez. A vizsgaközpont a BMR-ben tájékoztatást ad az elfogadható szakvélemények és az igénybe vehető többletkedvezmények köréről.

e. A vizsgaközpont biztosítja vizsgázóinak a **betekintés** lehetőségét, amelynek során a vizsgázó, valamint törvényes képviselője a vizsga eredményének közlésétől számított tizenöt napig meghallgathatja saját beszédképességvizsgateljesítményét, valamint megtekintheti minden megoldott nyelvvizsga-feladatát és megoldásainak értékelését, továbbá minden megoldásáról kézzel írott másolatot készíthet. A vizsgaközpont biztosítja a feladatok és az értékelési útmutató rendelkezésre állását. A betekintés körülményeit, feltételeit a vizsgaközpont határozza meg a [2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról 107/A. § \(8\)](#) értelmében.

4. A működő vizsgaközpont személyi feltételei

a. A vizsgaközpont rendelkezik felelős vezetővel; a szükséges személyi állománnyal az adminisztratív feladatok ellátásához, az informatikai feladatok ellátásához, a gazdasági/pénzügyi feladatok ellátásához, a szóbeli vizsgáztatáshoz, az írásbeli vizsgák értékeléséhez, a teremfelügyelethez és a vizsgafejlesztéshez, feladatíráshoz.

b. **Vizsgáztató** az lehet, aki megfelel a [R. 10. §](#) (1) és (3)-ban foglaltaknak. A vizsgáztató megfelelő képzettséggel rendelkező, egy adott nyelvből egy adott vizsgarendszer szerinti vizsgáztatásra a vizsgaközpont által kiképzett, vizsgáztatói azonosítóval rendelkező személy. Szaknyelvi vizsgáztató az lehet, aki megfelel a [R. 10. §](#) (1) és (3)-ban vagy a (4)-ben foglaltaknak.

c. Angol, francia, német, olasz, orosz, spanyol nyelvből nyelvenként legalább 5, egyéb nyelvekből nyelvenként legalább 3 nyelvvizsgáztatásra alkalmas személy alkalmazását kell igazolni.

d. A vizsgaközpont rutinszerű rendszert működtet a szóbeli és írásbeli vizsgáztatók alap- és továbbképzésére, ezek során betartja a következő előírásokat: a vizsgaközpont vizsgáztatókat képez ki az általa működtetett vizsgarendszerben való vizsgáztatási feladatok elvégzésére; évente továbbképzést szervez, amelyre a vizsgáztatók kötelező alapképzését követően kerül sor, s melynek részeként a vizsgáztatók felfrissítik a Közös Európai Referenciakeretre (továbbiakban: KER) vonatkozó és vizsgáztatói ismereteiket a standardizált értékelés biztosításának céljából. A vizsgáztatói alap- és továbbképzést azok a vezető munkatársak tarthatják, akik legalább öt éve a vizsgarendszer állandó vizsgáztatói, új rendszer esetében pedig azok, akik a vizsga kidolgozói és legalább ötéves oktatási és vizsgáztatási tapasztalattal rendelkeznek.

e. A beszédképesség-vizsgákat minimálisan két vizsgáztatóból álló vizsgabizottság folytatja le, akik a szóban teljesített vizsgarész(ek) lebonyolítását és értékelését végzik. Szóban teljesített vizsgarész esetében a vizsgabizottság tagjai közül legalább kettő jelen van a vizsgán. A vizsga levezetése megvalósítható a vizsgabizottság közvetlen jelenlétével; vagy valós idejű hang- és videókapcsolaton keresztül, azaz a vizsgabizottság közvetett jelenlétével is, amennyiben a levezetés módja, a vizsgázó(k) és a vizsgáztatók közötti interakció megvalósítása minden tekintetben egyenértékű a közvetlen jelenléttel történő vizsgáéval, az AK I. C. 2. c. és I. C. 3. h. pont vonatkozó előírásait betartják, és a vizsgázó, megfelelő tájékoztatás után, a vizsgára történő jelentkezéskor elfogadta a vizsgabizottság közvetett jelenlétével történő lebonyolítás lehetőségét. Az értékelés történhet a vizsgák során és/vagy azoktól térben és időben eltérően is. Számítógépes vizsgaformátum esetén, ha a kettős értékelés a vizsgáról készült felvétel alapján teljesül, nem szükséges két vizsgáztató jelenléte a vizsga helyszínén.

f. A vizsgaközpont vezetője felelős az összeférhetlenségi előírások betartásáért. Összeférhetlenség áll fenn annak a vizsgáztatónak az esetében, aki a vizsgázót tanította a vizsgát megelőző egy éven belül egy kurzus időtartama alatt (30 tanóra; 1 tanóra=45 perc); vagy a vizsgát megelőző három hónapon belül bármilyen időtartamú kurzuson jogviszonytól és oktatási formától függetlenül; vagy aki a vizsgázónak a Ptk. szerinti hozzátartozója, vagy vele üzleti kapcsolatban áll; továbbá akit a vizsgázó teljesítményének objektív megítélésében bármilyen egyéb körülmény befolyásolhat. A szóbeli vizsgáztató és az írásbeli értékelő írásban nyilatkozik arról, hogy adott vizsgázó vagy adott vizsgázói csoport bármely tagja és közte nem áll fenn összeférhetlenség. Ez alól kivételt képeznek a vizsgázói kóddal azonosított írásban teljesített vizsgarészek értékelői.

g. Az összeférhetlenség kizárása érdekében a vizsgaközponthoz és vizsgahelyeihez köthető munkatársak, azaz a felelős vezetők, ügyintézők, informatikusok, valamint a vizsgafejlesztésben és vizsgáztatásban részt vevő szakemberek nem vizsgázhatnak a vizsgaközpont vizsgarendszerein belül. Kivétel alá esnek azok a vizsgarendszerek, amelyek máshol nem letehető vizsgákat kínálnak. Ezekben az esetekben a vizsgaközpont felelős vezetője részére a vizsgázónak bejelentési kötelezettsége van, a vizsgaközpont pedig előre

kidolgozott eljárás alapján belső ellenőrzést folytathat. A vizsgaközpont köteles minderről az érintett munkatársakat tájékoztatni.

5. A vizsgaközpont zavartalan működésének feltételei

a. A vizsgaközpont rendelkezik Belső működési renddel, amelyben a feladatkörök, a jogosultságok, a folyamatok és a vis maior esetek kezelése pontosan szabályozottak, és amely megfelel a R. 3. §, 4. § és 8. §-ban foglaltaknak. A vizsgaközpont és a vizsgahely(ek) viszonya jól szabályozott. Amennyiben a vizsgaközpont egyben vizsgahely is, megfelel a vizsgahelyekkel szemben támasztott összes követelménynek.

b. A vizsgaközpont BMR-je legalább évente frissített formában szabályozza a vizsgaközpont által át nem ruházható feladatokat. Amennyiben a vizsgaközpont a BMR-ben feltüntetett szabályozások bármelyikén változtat, a BMR frissítésének és a REX-re történő feltöltésének határideje azon vizsgaidőszak előtti 10. nap, amelyet a változtatás először érint.

c. A vizsgaközpont tervszerűen és dokumentáltan ellenőrzi vizsgahelyeinek működését és az általuk szervezett vizsgák bonyolítását. A jogszabályba ütköző vagy szakszerűtlen működésért a vizsgaközpontot terheli a felelősség.

d. A vizsgaidőszak egy legfeljebb 30 napos időszak, amelyen belül az adott vizsgaközpont által szervezett nyelvvizsgákra jelentkező vizsgázók komplex vagy résznyelvvizsgát tesznek. Egy naptári napon csak egy vizsgaidőszakhoz tartozó vizsgák tarthatóak, és a vizsgaidőszakok egymással nem fedhetnek át. A vizsgaidőszak kezdetét és végét a vizsgaközpont határozza meg, és az Oktatási Hivatal Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Osztálya (továbbiakban: Hivatal) által szabott határidőre feltünteti a REX-en.

e. Adott vizsgaidőszak az első vizsgaalkalom napjától az utolsó vizsgaalkalom napjáig tart. Egy vizsgaidőszakban a vizsgaközpontban és vizsgahelyein szintenként és nyelvenként csak egyetlen írásbeli vizsgaalkalom, de több beszédértés és beszédképesség-vizsgaalkalom fordulhat elő.

f. Írásbeli vizsgaalkalom esetében az írásbeli részvizsga szintenként, nyelvenként és fajtánként a vizsgaközpont összes vizsgahelyén azonos napon és maximálisan 30 perc eltéréssel azonos időpontban kezdődik, és az összes azonos szintű, nyelvű, fajtájú és profilú vizsgára jelentkező vizsgázó azonos feladatsort old meg. Beszédértés vizsgaalkalom esetében a beszédértés vizsgarész szintenként, nyelvenként és fajtánként a vizsgaközpont összes vizsgahelyén maximálisan 15 perc eltéréssel azonos időpontban kezdődik. Az összes azonos szintű, nyelvű, fajtájú és profilú vizsgára jelentkező vizsgázó azonos feladatsort old meg, kivéve zsilipelés esetén, mikor egy vizsgaalkalom során egymás után több vizsga is lebonyolítható egy azonos feladatsorral. Minden más esetben a beszédértés vizsgák különböző vizsgaalkalmaknak minősülnek, ezért az akár csak egyetlen feladatban is azonos vizsgaanyag egy éven (12 hónapon) belüli ismételt

felhasználásnak számít. Beszédkészség-vizsgaalkalmon az adott vizsgahelyen történő, azonos időpontban kezdődő, azonos szintű, nyelvű és fajtájú beszédkészség vizsgákat értjük vizsgabizottságtól függetlenül. A beszédkészség és szóbeli közvetítés feladatsorainak összeállítására, a battériákon belüli feladatsorok számára, a battériák mennyiségére, valamint a feladatkészlet megújítására vonatkozó előírásokat az Akkreditációs Kézikönyv (továbbiakban: AK) [II. A. 4. c.](#) pontja tartalmazza.

g. A vizsgaközpont biztosítja, hogy a vizsgázó az adott vizsgaidőszakban olyan [formátumú](#) vizsgát tehessen, amilyenre jelentkezett.

B. A vizsgaközpont alapidokumentumai

A vizsgaközpont két alapidokumentummal rendelkezik: (1) Belső működési rend és (2) vizsgaszabályzat. Az alapidokumentumok célját, számát, tartalmát, frissítését és elérhetőségét az AK szabályozza az alábbi táblázatnak megfelelően. A vizsgaközpont és vizsgarendszerei alapidokumentumaiban található előírások és információk egymással összhangban vannak. Ld. még: [A vizsgarendszer alapidokumentumai](#).

Dokumentum	Célja	Dokumentumok száma	Tartalmának szabályozása	Célközönség	Frissítés* és feltöltés	Elérhetőség
Belső működési rend (BMR)	a vizsgaközpont és vizsgahelyei működésének szabályozása; a vizsgafejlesztés és vizsgaszervezés menetének és szabályainak leírása	vizsgaközpontonként 1 db	AK Belső működési rend c. rész	vizsgafejlesztésben és vizsgaszervezésben résztvevők (vizsgaközpontban + vizsgahelyeken)	legalább évente egyszer, legkésőbb az először érintett vizsgaidőszak előtt 10 nappal	REX*
vizsgaszabályzat (VSZ)	a vizsgázók teendőinek, jogainak és a rájuk vonatkozó szabályoknak pontokba szedett leírása	vizsgaközpontonként 1 db	AK-ban nincs; R. 8. § (2) h), továbbá a BMR és mellékletei vizsgázókra vonatkozó része	vizsgázók és potenciális vizsgázók	változás esetén, legkésőbb az először érintett vizsgaidőszak jelentkezési időszakának kezdetét megelőző napon	a vizsgaközpont honlapja

* működő vizsgaközpontok és -rendszerek esetében

A vizsgaközpont Belső működési rendje

Hatályos: 2024. január 1-jétől

A vizsgaközpont Belső működési rendje (továbbiakban: BMR) részletesen kifejti a vizsgaközpont működési feltételeit a [137/2008. \(V. 16.\) Kormányrendelet](#) (továbbiakban: R.) [8. §](#) alapján az alábbi pontokban megfogalmazott kérdések megválaszolásával, illetve dokumentumok mellékelésével:

(Amennyiben a Vizsgaközpont rendelkezik számítógépes, sajátgépes, illetve egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszínen történő vizsga akkreditációjával, a releváns helyeken fejtse ki az erre vonatkozó információkat.)

I. A vizsgaközpont személyi állománya:

Mekkora a vezetőség létszáma (igazgató, gazdasági vezető, szakmai vezető)?

Mekkora a munkatársi létszám (adminisztratív, informatikai és szervezési személyzet)?

Mekkora a vizsgafejlesztők és vizsgáztatók létszáma nyelvenként (különös tekintettel a [R. 8. § \(1\)](#) előírásaira)?

II. A vizsgafejlesztés módszertana:

Mi az írásbeli feladatok fejlesztésének módszere, folyamata?

Mi a beszédképesség- és beszédértés-feladatok fejlesztésének módszere, folyamata?

Külföldi vizsgaközpont esetében: mely (a magyarországi vagy a teljes vizsgapopulációra vonatkozó) együttkezelt eredményekre készítenek számításokat és elemzéseket az egyes vizsgarészek esetében?

Végez-e a vizsgaközpont utólagos korrekciót? Ha igen, milyen esetekben és hogyan történik az? Ha nem, hogyan biztosítja a vizsgaközpont, hogy az éles vizsgán szereplő [itemek nehézsége](#) és [minősége](#) megfeleljen az AK [Statisztikai elvárások](#) c. fejezete előírásainak?

III. Hogyan történik a vizsgáztatók képzése és éves továbbképzése?

Melyek a vizsgáztatói státusz fenntartásának feltételei, és hogyan biztosítja a vizsgaközpont ezek teljesíthetőségét?

Milyen gyakorisággal és hogyan ellenőrzi a vizsgaközpont a vizsgáztatók értékelői és kérdező vizsgáztatói munkáját? Hogyan kapnak visszajelzést az ellenőrzés eredményéről a vizsgáztatók?

Milyen lépesei vannak és kik a felelősei a vizsgaközpont belső eljárásának abban az esetben, ha a vizsgáztató magatartásával, vizsgavezetésével

kapcsolatban panasz merül fel? Melyek a vizsgáztatói státusz megszűnésének lehetséges okai?

IV. Hogyan alakítja ki és tartja karban a vizsgaközpont a vizsgáztatással kapcsolatos **tájékoztató felületeit**?

V. Hogyan és milyen gyakorisággal tervezi a vizsgaközpont a vizsgarendszereiben akkreditált nyelvek **vizsgálóinak szervezését** (különös tekintettel a **R. 8. §-ának** (2) a) pontjára)?

VI. **Mi a vizsgára történő jelentkezés rendje?**

Hol és milyen határidőkkel jelentkezik a vizsgázó a vizsgára?

Hogyan és a vizsga előtt mennyi idővel kap értesítést a vizsgázó a vizsgára történő beosztásról?

VII. Hogyan biztosítja a vizsgaközpont (külső vizsgáztatás esetében a vizsgahelyen) a jogszabályban előírt **megfelelő körülményeket a fogyatékkal élők számára** (pl. akadálymentesítés mozgáskorlátozottak számára, speciális vizsgakörülmények biztosítása gyengén látók, hallássérültek, diszlexiások, diszgráfiások, egyéb fogyatékkal élők számára) annak figyelembevételével, hogy a nyelvtudást minden esetben teljeskörűen kell mérnie?

VIII. **Az írásbeli vizsgák és a beszédértés-vizsgák szervezése és értékelése során (ahol releváns, ott külön kifejtendők a számítógépes vizsgaformátumra vonatkozó válaszok):**

Hogyan biztosítja a vizsgaközpont, hogy egy éven belül egy adott készség mérésére irányuló feladat változatlan formában ne forduljon elő?

Mi a vizsgaközpont előírása arra vonatkozólag, hogy egy írásban teljesítendő feladatot ill. feladatsort milyen gyakorisággal és maximum hány alkalommal lehet felhasználni?

Milyen elvet követ a vizsgaközpont az elavult szövegek és feladatok cseréjére vonatkozólag?

Hogyan biztosítja a vizsgaközpont, hogy **ugyanazt** a vizsgaanyagot a különböző vizsgahelyeken **azonos időben** oldják meg a vizsgázók? Ha szükség van **zsilipelésre**, azt hogyan szervezi meg a vizsgaközpont?

Hol és hogyan történik a vizsgaközpont által az **írásbeli vizsga feladatlapjainak** az írásbeli vizsga napján történő megküldése, a papíralapú, illetve elektronikus vizsgaanyagok tárolása és a vizsga napján a vizsgaanyagot tartalmazó zárt borítékok felbontása, valamint ennek jegyzőkönyvezése?

Mikor és hogyan jutnak el a **beszédértés vizsgarész feladatlapjai és hanganyagai** a vizsgahelyre? A vizsgahelyen hogyan biztosítják ezen anyagok biztonságát, mikor és hol történik felbontásuk és sértetlenségük jegyzőkönyvezése?

Mellékelje a teremfelügyelők számára összeállított **lebonyolítási forgatókönyveket!**

Az írásbeli és a beszédértés vizsgarészek befejezése után hogyan biztosítják a **vizsgaanyagok biztonságát**? Mikor és hogyan kerülnek vissza azok a vizsgaközpontba?

Hol (a vizsgaközpontban vagy a vizsgahelyen) és milyen körülmények között történik a papíralapú, illetve elektronikusan rögzített írásbeli és beszédértés vizsgadolgozatok **értékelése**?

Hogyan valósítja meg a vizsgaközpont a **kettős értékelést** a papíralapú, illetve elektronikusan rögzített vizsgaanyagok tekintetében az objektív és a szubjektív értékelésű feladatok esetén?

Hol (a vizsgaközpontban vagy a vizsgahelyen) és **milyen hosszú ideig őrzik** az értékelt dolgozatokat?

Ki férhet hozzá az értékelt dolgozatokhoz?

Számítógépes vizsga szervezése esetén továbbá:

1. Milyen telepített alkalmazás/böngészőből elérhető Web-alapú applikáció futtatható a helyi számítógépen?
2. Melyek a program részletes jellemzői az alábbi szempontok alapján?
  - a felhasználói felület elemei (kép és funkció leírása): olvashatóság (képernyőméret, betűnagyság, információ-sűrűség, kontraszt), kezelhetőség (egér, billentyűzet, érintőképernyő), navigálás (léptetés előre/hátra, ugrás feladatra), ékezetek és különleges karakterek megjelenítése, rögzítése;
  - beszédértés feladatoknál hangszóró/fejhallgató használati lehetőség;
  - online segítségnyújtás biztosítása a vizsgafolyamat során;
  - fogyatékkal élő vizsgázók támogatása (nagyítás, felolvasás);
  - feladatok és megoldások rögzítésének vizuális elválása;
  - vizsgázó azonosító adatainak kijelzése a vizsgafolyamat során folyamatosan a képernyő egy részén (elektronikus anyakönyvszám feltüntetésével);
  - a vizsgázó vizsgázói felületre történő belépésének módja;
  - szótár biztosítása;

- egyéb alkalmazások használatának és felugró ablakok megjelenésének megakadályozása;
  - a vizsgára rendelkezésre álló / hátralévő idő kijelzése;
  - a vizsgadolgozatok véglegesítésével kapcsolatos információk.
3. Mikor és hogyan történik a vizsganyagokhoz való hozzáférés engedélyezése és lezárása a vizsgahely munkatársai, illetve a vizsgázók számára?
  4. Hogyan biztosított, hogy a vizsgázók csak az adott akkreditált vizsgateremben vagy egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszínen és a vizsga időtartama alatt férhessenek hozzá a feladatlapokhoz, hanganyagokhoz, és adhassanak meg válaszokat?
  5. Milyen folyamatokat alkalmaznak a vizsgázó által bevitt adatok tárolásával kapcsolatban?
    - a tárolás munkaállomáson helyben és/vagy szerverre történik-e;
    - a tárolás jellege: (1) azonnali tárolás: billentyűzet leütés szintjén / feladat szinten / egyéb (pl. oldal) szinten; (2) vizsgázó által kezdeményezett mentés; (3) automatikus mentés gyakorisága különböző feladattípusoknál, manuális mentés lehetősége;
    - az adatok tárolásának módszere: titkosított adattárolás, tömörítés, digitális lenyomatok használata;
    - vizsgázó részére átadandó digitális vagy papír alapú másolat átadásának folyamata.
  6. Milyen szabályok biztosítják a vizsga zavartalan, biztonságos és felhasználóbarát lebonyolítását? (számítógépek elrendezése, tartalék eszközök, informatikus jelenléte és teendői, a vizsgázók tájékoztatása, az eszközök és a számítógépes felület kipróbálása és beállítása, papíron való jegyzetelés szabályai, a vizsgázók azonosítása, az akkreditált vizsgaterem vagy egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszín ellenőrzése, egy felügyelőre jutó vizsgázók száma, a vizsgaterem vagy egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszín elhagyásának szabályai, szünet az egyes vizsgarészek között stb.) Mellékelje az elektronikus vizsga lebonyolítási forgatókönyveit! Egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszínen rendezett beszédképesség-vizsgák esetében hogyan biztosítja a vizsgaközpont a vizsgák előírás szerű lebonyolítását, amennyiben a vizsgáztatók is egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszínen tartózkodnak?
  7. Mellékelje a vizsgázók, vizsgáztatók, adminisztrációs feladatot végző személyek, teremfelügyelők számítógépes vizsgáztatáshoz kapcsolódó feladatainak leírását és felhasználói tájékoztatóit, amelyek tartalmazzák a vis maior események fellépése során követendő szabályokat, különös tekintettel a technikai problémáknak és az informatikai kapcsolat megszakadásának kezelésére)!
  8. Mellékelje a számítógépes vizsgáztatásban részt vevő munkatársak képzéseinek tervezetét és tematikáját!

Sajátgépes vizsga szervezése esetén továbbá:

- az áramfelvétel biztosítása;
- a munkafelület mérete, leírása;
- a vizsgaalkalmazás biztosítása;
- a sajátgépre vonatkozó előírások;
- az egy felügyelőre jutó vizsgázók száma.

IX. A beszéd-készség vizsgák szervezése és értékelése során:

Hogyan alakítja ki a vizsgaközpont az R. 4. § (1)-ben foglaltak alapján működő **vizsgabizottságot**?

Gondoskodik-e a vizsgaközpont arról, hogy a vizsgáztatók rendszeresen más vizsgáztatóval kerüljenek párba, és ne ugyanazon a vizsgahelyen vizsgáztassanak? Ha igen, hogyan?

A **vizsgabizottság közvetett jelenlétével** lebonyolított vizsgák esetén hogyan biztosítják az AK vonatkozó előírásainak megvalósulását (I. A. 4. e., I. C. 2. c., I. C. 3. h.)? Hogyan oszlanak meg a feladatok a vizsgabizottság és a teremfelügyelő(k) között? Mellékelje a teremfelügyelői útmutatót.

Hogyan gondoskodik a vizsgaközpont a Ptk. szerinti összeférhetetlenség és az egyéb **összeférhetetlenségek** kizárásáról?

Mikor és hogyan juttatja el a vizsgaközpont a **beszéd-készség-vizsga** **battériáit** a vizsgahelyre; hogyan tárolja ezeket a vizsgahely, kinek van hozzáférése; a vizsga után mikor és hogyan kerülnek vissza a battériák a vizsgaközpontba?

Milyen szabályokat alkalmaznak a battériák és az egyes feladatsorok összeállítására, azok ismétlődésére, ill. a feladatok cseréjére (ld. AK II. A. 4. c.)? Hogyan dokumentálják az egyes vizsgázók által megoldott feladatokat/rögzítik ezek azonosítóit?

Páros vizsgák esetén milyen szabályokat alkalmaznak a vizsgázó párok kialakítására és a páratlan számú vizsgázók vizsgáztatására?

Ha a vizsgázóknak van lehetőségük **felkészülésre**, hol és hogyan történik, és hogyan biztosítják a felkészülésre megengedett idő betartását?

Ha szükség van **zsilipelésre**, azt hogyan szervezi meg a vizsgaközpont?

Hogyan valósul meg a **kettős értékelés**?

Hogyan oldják meg a [R. 4. §](#) (1a) szerint a **hangfelvétel**-készítést a beszédképesség nyelvvizsgákról?

Hogyan tájékoztatják a vizsgázókat a hangfelvétel-készítésről és hogyan kérik beleegyezésüket? Milyen szabályok vonatkoznak az elkészült hangfelvételek kezelésére, szállítására és tárolására?

X. Milyen óvintézkedéseket tesz a vizsgaközpont a vizsgacsálások, bérvizsgák kiküszöbölésére?

Milyen szabályokat alkalmaznak a teremfelügyelők az írásbeli és a beszédértés vizsgák lebonyolítása során a visszaélések megakadályozására (a személyazonosság ellenőrzése, egy vizsgázóra eső hely, az ülésrend kialakítása, teremfelügyelők száma, szabályok és szankciók ismertetése, segédanyagok megfelelőségének ellenőrzése, vizsgaidő betartása, a vizsgaterem elhagyásának szabályai a vizsga során, dolgozatok és feladatlaponk összeszedése stb.)?

Milyen **szankciókat** alkalmaz a vizsgaközpont a tetten ért **vizsgacsálás**, bérvizsga esetén (ld. [R. 8. §](#) (2) h) pont)?

Milyen **szankciókat** alkalmaz a vizsgaközpont a **helytelenül** vagy etikátlanul eljáró munkatárssal szemben?

XI. Az eredmény közlése, a megtekintés és felülvizsgálat szabályozása:

Milyen formában közli a vizsgaközpont (vizsgahely) az eredményt a vizsgázóval legkésőbb a vizsgát követő 30. napon?

Hol biztosítja a vizsgaközpont (a vizsgaközpontban vagy a vizsgahelyen) a vizsgázók számára az értékelt vizsgafeladatok megtekintését és a hangfelvételek meghallgatását? Milyen szabályozás szerint szervezik a megtekintést, illetve a meghallgatást?

Amennyiben a vizsgázó felülvizsgálati kérelemmel él a vizsgadolgozat vagy szóbeli teljesítménye értékelésével kapcsolatban, hogyan kezeli ezt a vizsgaközpont? Mi a felülvizsgálat menetrendje?

Amennyiben a vizsgázó számszaki hibára vagy jogszabálysértésre hivatkozva él felülvizsgálati kérelemmel, milyen eljárást követ a vizsgaközpont?

XII. Az elektronikus anyakönyvek vezetésének területén:

A vizsgaközpontban hány személy fér hozzá az elektronikus anyakönyvekhez?

Amennyiben a vizsgaközpont vizsgahelyeken is szervez vizsgát, a vizsgahely maga viszi-e fel az adatokat az elektronikus anyakönyvi felületre?

Hogyan gondoskodik a vizsgaközpont arról, hogy az elektronikus anyagkönyvek hiteles, hibátlan és minden szempontból helytálló adatokkal legyenek feltöltve?

- XIII. A vizsgaközpont és a vizsgahelyek közötti munkamegosztásról milyen megállapodás/szerződés van érvényben?

Hogyan tervezi meg, és hogyan dokumentálja a vizsgaközpont a vizsgahelyek működésének szisztematikus ellenőrzését?

Hogyan történik a teremfelügyelők képzése és eligazítása?

- XIV. **Hogyan kezeli a vizsgaközpont a vis maior eseteket?**

Hogyan szabályozza a vizsgaközpont a váratlanul előadódó helyzetek kezelését az alábbi négy kategória szerint?

1. általános, nem csupán a vizsgaközpontot érintő (pl. bombariadó, tüntetés, szélsőséges időjárás, áramszünet stb.);
2. a vizsgaanyaggal kapcsolatos (pl. megírandó, vagy megírt vizsgadolgozatok teljes vagy részleges sérülése, hiánya, késése; vizsga során előforduló fizikai akadályok, számítógépes vagy CD-hibák stb.);
3. a vizsgázóval vagy vizsgáztatóval kapcsolatos (pl. vizsgázó, vizsgáztató, teremfelügyelő egyéni vis maiorból adódó késése, távolléte, vizsga alatti rosszulléte stb.);
4. a vizsgahelyszínekkel kapcsolatos (pl. a vizsga megkezdésekor, ill. a vizsga során előálló) technikai problémák.

- XV. Hogyan gyűjt a vizsgaközpont **visszajelzéseket** a vizsgázóktól, a vizsgáztatóktól és a vizsgák lebonyolításában részt vevőktől?

A vizsgaközpont Belső működési rendje a mindenkor érvényes Akkreditációs Kézikönyv változásait figyelembe véve **legalább évente frissítendő**. Amennyiben a vizsgaközpont a BMR-ben feltüntetett szabályozások bármelyikén változtat, a BMR frissítésének és a **REX**-re történő feltöltésének határideje azon vizsgaidőszak előtti 10. nap, amelyet a változtatás először érint.

C. Az akkreditált vizsgahely működési feltételei

1. A működő vizsgahely

- a. A vizsgahely alapító okirattal rendelkező oktatási intézmény, annak tagintézménye, telephelye vagy a vizsgahely működési helye szerinti, közhiteles cégnyilvántartásban bejegyzett székhellyel, telephellyel vagy fiókteleppel rendelkező olyan jogi személy, amely a [Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben](#) meghatározott bírósági nyilvántartásba vétellel jött létre.
- b. Vizsgahely akkor létesülhet, ha az adott településen (települési formától függetlenül) a vizsgaközpont nem rendelkezik négyénél több vizsgahellyel.
- c. Külföldön csak magyar mint idegen nyelv vizsgáztatására létesülhet vizsgahely.
- d. A vizsgahely akkreditációs határozatában engedélyezett termék összkapacitása vizsgaformátumonként legfeljebb 250 fő lehet.
- e. A vizsgaközpont és a vizsgahely együttműködést szabályozó megállapodást köt, amely tartalmazza mind a vizsgaközpont, mind a vizsgahely kötelezettségeit és jogait. Számítógépes vizsgáztatás esetén a megállapodás kiterjed a számítógépek biztosítására, karbantartására, szükség esetén pótlására, a szoftver beszerzésre, fejlesztésre, a teremfelügyelők képzésére.
- f. Az a vizsgahely, amely 24 hónapon keresztül nem folytatott vizsgát az adott vizsgaközpont megbízásából, inaktív státuszba kerül. Kérésre az inaktív vizsgahely ismét aktiválható.

2. A működő vizsgahely személyi feltételei

- a. A vizsgahely rendelkezik felelős vezetővel és a szükséges személyi állománnyal az adminisztratív feladatok ellátásához, a vizsga helyi megszervezéséhez, az írásbeli részvizsgák és a beszédértés vizsgarész teremfelügyeletének ellátásához. A vizsgahely vezetője vagy az őt helyettesítő megbízott személy a [vizsgaesemény](#) teljes időtartama alatt személyesen jelen van, és nem lát el teremfelügyeletet.
- b. A vizsgahely vezetését a cégbejegyzés alapján beazonosítható, a cég képviselőjére jogosult felelős vezető vagy az általa Hivatalosan megbízott, jogviszonyban foglalkoztatott személy látja el, aki a vizsgaközpont vizsgahellyel történő megállapodásában is szerepel. Oktatási intézmény esetében a vizsgahely vezetője a vizsgaközpont által megnevezett személy.
- c. Az írásbeli részvizsgák és a beszédértés vizsgarész esetében a teremfelügyelet megfelelőnek minősül, ha minden teremben van külön felügyelő és egy felügyelőre maximum 30 vizsgázó jut. A vizsgahelyszínen legalább egy tartalék felügyelő jelenléte szükséges. A [vizsgabizottság közvetett jelenlétével](#) lebonyolított beszédképesség-vizsgák megfelelően kiképzett teremfelügyelők jelenlétében és irányításával történnek.

d. A vizsgaközpont vezetője felelős az AK I. A. 4. f. és g. pontja szerinti összeférhetetlenségi előírások vizsgahelyeken történő betartásáért.

e. Számítógépes vizsga esetén biztosítja a személyi feltételek rendelkezésre állását az AK II. G. pontja (Alapelvek számítógépes nyelvvizsgáztatás esetén) szerint.

3. A működő vizsgahely tárgyi feltételei

a. A vizsgahely alkalmas a vizsgára várakozók befogadására; az írásbeli részvizsgák, a beszédértés vizsgarész, a beszédkészség vizsgák lebonyolítására; a beszédkészség vizsgák digitális hangrögzítésére. A vizsgahely a vizsganapokon minden helyszínén biztosítja a vizsgatermek fűtését, világítását, zajmentességét, a szaniter helyiségek hozzáférését. Számítógépes vizsga esetén biztosítja az infrastrukturális feltételek rendelkezésre állását az AK II. G. pontja (Alapelvek számítógépes nyelvvizsgáztatás esetén) szerint.

b. A vizsgahely tárgyi feltételei megfelelőek, ha rendelkezik:

- saját épületében található, vagy bérelt, vagy rendelkezésére bocsátott egyéb épületben megfelelő számú és méretű vizsgateremmel és felszereltséggel;
- az ügyfelek személyes fogadására is alkalmas irodában működő ügyfélszolgálat, elektronikus tájékoztató felülettel;
- a vizsgadolgozatok és bizonyítványok tárolására alkalmas saját páncél- vagy lemezszekrényvel;
- számítógépes vizsga esetén az AK II. G. pontban (Alapelvek számítógépes nyelvvizsgáztatás esetén) részletezett informatikai infrastruktúrával.

c. A vizsgahely a nem saját használatban lévő termek esetén érvényes helyiségbérleti szerződéssel vagy a vizsgahelyszín fenntartója által tett nyilatkozattal rendelkezik a vizsgáztatásra használni kívánt helyiségek rendelkezésre bocsátásáról. A bérleti szerződés/rendelkezésre bocsátó nyilatkozat a vizsgahelyszín minden használatba vett helyiségére kiterjed.

d. A vizsgahely engedélyezésekor termeinek összkapacitása legfeljebb 250 fő lehet.

A működő vizsgahely a vizsga biztonsága érdekében az írásbeli részvizsga és beszédértés vizsgarész vizsgáztatása céljából legalább 10 fő befogadására alkalmas tanteremmel rendelkezik. Vizsgahelyenként legfeljebb 5 db 10 főnél kevesebb vizsgázó befogadására alkalmas olyan terem is működhet, amelyekben kizárólag

- fogyatékkal élő vizsgázó(k) vizsgája,
- számítógépes vizsga,
- kis létszámú vizsga (adott nyelvből, adott szinten a vizsgázói összlétszám nem haladja meg a terem kapacitását) bonyolítható le.

e. Az írásbeli részvizsgák és a beszédértés vizsgarész esetében a tanterem nagysága megfelelőnek minősül, ha egy vizsgázóra legalább 3 m² terület jut. Ez alól kivételt képeznek a számítógépes vizsgák, valamint a beszédértés vizsgarész esetében az a nyelvi labor, ahol nem átlátszó válaszfalal ellátott egyéni munkaállomások állnak rendelkezésre, és a teremben biztosítható, hogy a vizsgázók ne lássanak rá más vizsgázó vizsgalapjára, illetve monitorjára, és semmilyen módon ne tudjanak egymással kommunikálni.

f. A vizsgahely eleget tesz a [R. 8. §](#) (2) f) bekezdésében foglaltaknak, ha a vizsgahely az adott településen rendelkezik legalább

- egy akadálymentesen megközelíthető [vizsgaterem](#)mel és
- egy akadálymentes mosdóval legalább egy vizsgahelyszínen, vagy
- más módon biztosítja az akadálymentes vizsgázást.

g. A számítógépes vizsga lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek ellenőrzését, üzembe helyezését és üzembiztonságát a vizsgahely kiképzett személyzet bevonásával vizsgahelyszínenként és -termenként a vizsga előtt ellenőrzi, és az állapotot jegyzőkönyvezi; ld: [Alapelvek számítógépes nyelvvizsgáztatás esetén](#).

h. A [vizsgabizottság közvetett jelenlétében](#) lebonyolított beszédképesség-vizsga esetében a vizsgázó(k) és a vizsgáztatók egyaránt valamely (azonos vagy eltérő) vizsgahely (azonos vagy eltérő) akkreditált termeiben tartózkodnak. A vizsgaközpont, ill. a vizsgahely gondoskodik a vizsgázó(k) és a vizsgabizottság közötti valós idejű, megfelelő minőségű hang- és videókapcsolatot megvalósító informatikai rendszerről és annak működtetéséről (a vizsgázói és vizsgáztatói oldalon egyaránt minimum 720p felbontású webkamera és megfelelő sáv szélességű internetkapcsolat; a vizsgázói oldalon legalább 19"-os képernyő, megfelelő minőségű hangszóró és mikrofon; a vizsgáztatói oldalon megfelelő minőségű headset vagy mikrofon és hangszóró). A rendszer működtetése nem igényelheti a vizsgázó(k) semminemű közreműködését. A videokonferencia-rendszeren keresztül ily módon megvalósuló vizsgaeseményről felvétel készül, melynek megőrzési szabályai azonosak a hangfelvételekre vonatkozó előírásokkal.

D. Vizsgahely bővítése

a. Vizsgahely bővítése kérelmezhető megnövekedett vizsgázói létszám, illetve a vizsgahely szervezési akadályoztatása esetén.

b. A helyszínbővítés iránti kérelem csak abban az esetben fogadható el, ha a vizsgahely minden akkreditált vizsgaterméknek kapacitása a Hivatal elektronikus nyilvántartásában (REX) szerepel, és a bővítésbe bevonandó vizsgahelyszín és/vagy -terem minden tekintetben megfelel az AK I. C. 3. pontjában foglaltaknak.

c. Számítógépes vizsga esetén a bevonandó vizsgahelyszín és/vagy -terem infrastruktúrája megfelel az AK II. G. pontban (Alapelvek számítógépes nyelvvizsgáztatás esetén) foglaltaknak.

E. Vizsgahelyszín/-terem cseréje

a. Vizsgahelyszín/-terem cseréje esetén a vizsgahely egyidejűleg kéri vizsgatermek kivonását és új termek akkreditációját. Másik települést érintő helyszín cseréje nem lehetséges.

b. Az újonnan bevonandó termék kérelmét a vizsgaközpont részletesen indokolja, annak elfogadásáról a Hivatal egyedi elbírálás keretében dönt.

c. A helyszíncsere iránti kérelem csak abban az esetben fogadható el, ha a vizsgahely minden akkreditált vizsgatermének kapacitása a Hivatal elektronikus nyilvántartásában (REX) szerepel, és a bevonandó vizsgahelyszín és/vagy -terem minden tekintetben megfelelnek az AK I. C. 3. pontjában foglaltaknak.

d. Számítógépes vizsga esetén a bevonandó vizsgahelyszín és/vagy terem infrastruktúrája megfelel az AK II. G. pontban (Alapelvek számítógépes nyelvvizsgáztatás esetén) foglaltaknak.

F. A hatósági ellenőrzés

1. A R. 5/A. § (1) szerint az Oktatási Hivatal Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Osztály (továbbiakban (Hivatal) – valamint az általa kirendelt szakértő – a vizsgaközpontokat, vizsgarendszereket, vizsgahelyeket a munkaterve alapján ellenőrzi.

2. Az ellenőrzés Hivatalból indított eljárás. A vizsgaközpont végzésben kap értesítést az ellenőrzés megindításáról. Az ellenőrzési eljárás határideje az első eljárási cselekménytől számított 60 nap.

Hatósági ellenőrzés a következő esetekben történik:

- Újonnan akkreditált vizsgarendszer esetén a Hivatal az akkreditációt követő egy év (365 nap) elteltétől számított harminc napon belül ellenőrzi a vizsgarendszer működését. Az ellenőrzés során kiemelt figyelmet kapnak az akkreditációs eljárás során észrevételezett esetleges problémák, hiányosságok.
- Már működő vizsgarendszer esetén a hatósági ellenőrzés a kétévenkénti akkreditáció-megújítási eljárás részét képezi (ld. AK III. A.).
- Amennyiben a vizsgarendszer akkreditációjának megújítását a Hivatal feltétel(ek) kiszabásával engedélyezi (ld. AK III. B. 5.), a feltétel(ek) teljesítésének ellenőrzése szintén történhet hatósági ellenőrzés formájában.
- Indokolt esetben a Hivatal rendkívüli hatósági ellenőrzést is elrendelhet.

3. Helyszíni ellenőrzés esetén a szakértő köteles bemutatni a megbízólevelét. A szakértő az ellenőrzés során

- betekinthez a vizsgaközpont és vizsgahely szakmai működésére vonatkozó, az ellenőrzés tárgyát képező valamennyi írásos, valamint elektronikus dokumentumba és nyilvántartásba, köztük a vizsgákon felhasznált feladatlapokba,
- részt vehet a vizsgákon, és számítógépes vizsgákon vizsgázói és ellenőri szintű hozzáférést kaphat a vizsgáztató rendszerhez, továbbá egyedileg nem akkreditált vizsgahelyen történő vizsgáztatás esetén betekintést nyerhet a vizsgáztatás folyamatába,
- kérdéseket tehet fel a vizsgaközpont és a vizsgahely munkatársainak, illetve a vizsgáztatóknak.

4. A helyszíni ellenőrzés során Látogatási jegyzőkönyv készül, melynek egy példánya a helyszínen marad. A Látogatási jegyzőkönyv a szakértő helyszínen tett megállapításait tartalmazza, melyekre a vizsgaközpont/vizsgahely képviselője a helyszínen észrevételt tehet. Az ellenőrzés során keletkezett szakértői véleményt az ellenőrzés végén a vizsgaközpont véleményezheti.

5. Az ellenőrzés lezárása – eredményétől függően – történhet végzéssel vagy határozattal. A R. 5/A. § szerint a Hivatal a vizsgaközpont akkreditációját

- legfeljebb három hónapra felfüggeszti, ha
  - a. a vizsgaközpont a felhívásban foglaltaknak határidőn belül nem tesz eleget,
  - b. az ellenőrzés eredményes lefolytatását akadályozza,
  - c. ismételt vagy súlyos jogszabálysértést követ el,
- vagy visszavonja a vizsga eredményére közvetlenül kiható, súlyos és ismételt jogszabálysértés esetén.

II. fejezet: AZ AKKREDITÁLT VIZSGARENDSZER

A. Az akkreditált vizsgarendszer működési feltételei

Vizsgarendszer akkreditációja kérelmezhető és megújítható, amennyiben a vizsgarendszer teljesíti a következő feltételeket:

1. A vizsgarendszer önálló fejlesztésű és egyedi sajátosságokkal rendelkezik.

2. A vizsgarendszer rendelkezik vizsgaleírással/vizsgaspecifikációval és hatósági vizsgaleírással. A vizsgaleírás és hatósági vizsgaleírás elemeit ld.: [A vizsgarendszer alapidokumentumai](#) című fejezetben.

a. A komplex nyelvvizsga élő idegen nyelv esetében legalább négy [vizsgarész](#)t tartalmaz. Az akkreditációért folyamodó vizsgaközpont a vizsgarendszer akkreditációs beadványában eldöntheti, hogy kiad-e a vizsgázónak akkor is bizonyítványt, ha csak az írásbeli vagy csak a szóbeli vizsgán érte el a [megfelelési](#) és a [teljesítési minimumot](#). Külföldi vizsgarendszer magyarországi bizonyítványkiadása megegyezik a külföldi vizsgatulajdonos által folytatott gyakorlattal. Amennyiben a vizsgaközpont a részbizonyítvány kiadásáról szóló döntését módosítani kívánja, ez [rendszer módosítás](#)nak minősül, és jóváhagyását kérnie kell.

b. A mért készségek [teljesítési minimumai](#) nem lehetnek alacsonyabbak a [vizsgarészenként](#) megszerezhető összpontszám 40%-ánál. Amennyiben a vizsgarendszer egy készséget (pl. közvetítés) két [részvizsgában](#) is mér, akkor mindkét részvizsgában külön-külön is teljesíteni kell 40%-ot a sikeres nyelvvizsgálóhoz. Egy feladat és az arra adható összpontszám csak egy [vizsgarész](#)hez sorolható a teljesítési minimum meghatározásakor. Integrált feladatok esetében, ahol egyes részpontszámok különböző készségekre vonatkoznak (pl. közvetítő készség mérését szolgáló feladat során értelemszerűen olvasáskészséget is lehet mérni és külön pontozni), a vizsgaközpont eldöntheti, hogy az adott integrált feladatot melyik készség [vizsgarész](#)éhez sorolja. Célszerű azt a készséget kiválasztani, amelyik a feladat teljesítéséhez a leginkább szükséges, vagy a mérés során nagyobb hangsúlyt kap a pontozásban. Olyan beszéd-készség-vizsgán, ahol a beszédértést külön is értéklik, nem lehet a részpontokat két [vizsgarész](#) (beszéd-készség és beszédértés) teljesítési minimumaihoz külön beszámítani. A [megfelelési minimum](#) az a százalékban kifejezett vizsgapontszám (vizsgaközpontonként változó, általában 60%), amit a vizsgázóknak az összes feladat pontszámainak összesítése esetében kell elérniük az államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítvány megszerzéséhez. A megfelelési minimumot a vizsgaközpont határozza meg. Sem a teljesítési minimum, sem a megfelelési minimum elérésének megállapításakor nem alkalmazható kerekítés.

c. Szaknyelvi vizsgarendszer akkor akkreditálható, ha az adott szaknyelv a [2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról](#) (továbbiakban: Nftv.) által meghatározott

képzési területtel azonos, vagy annak részeként felsorolt. A szaknyelvi vizsga a szaknyelv ismeretét valamennyi készségben legalább egy feladattal méri.

d. A vizsgaprofil általános vagy szaknyelvi vizsgarendszeren belüli speciális nyelvhasználati terület, amely már akkreditált vagy új, akkreditációra benyújtott vizsgarendszer egyedi elágazása. A vizsgaprofil maximum két szinten vezethető be. A profil a vizsgarendszer által megcélzott vizsgázói populáció egy szűkebb csoportjának speciális nyelvhasználati igényeire épül, melyek jól beazonosítottak, és a profil bevezetését igényfelmérés támasztja alá. A profil mind általános, mind szaknyelvi vizsgarendszer esetében minden készség esetében legalább egy feladattal célzottan méri az adott nyelvhasználati területhez kapcsolódó nyelvtudást, [feladattípusai](#) eltérhetnek a kiinduló vizsgarendszer feladataitól. Egy adott vizsgaprofilra jelentkező vizsgázó csak a megnevezett profilban teljesítheti az írásbeli és szóbeli részvizsgákhoz tartozó vizsgarészeket. Egy vizsgarendszeren belül a profilok maximális száma három lehet.

e. A vizsgaközpont honlapján minden vizsgarendszeréhez nyelvenként és szintenként legalább egy [mintafeladatsort](#) közzétesz. A mintafeladatsor magában foglalja az objektív értékelésű feladatok megoldókulcsait és az írásban teljesített szubjektív értékelésű feladatok mintamegoldásait, a beszédértés feladatok hanganyagait és a beszédkészség feladatokat is. A mintafeladatsor céljai a következők: (1) az akkreditációs eljárás során annak bizonyítása, hogy a vizsgarendszer megfelelően képzett szakembergárdával rendelkezik és a folyamatszerű követelményeket megfelelően betartva képes a vizsgaleírásban definiált nyelvtudás megbízható és érvényes mérésére; (2) a követendő jó példa bemutatása a feladatfejlesztők számára; (3) tájékoztatás nyújtása a potenciális vizsgázók és érdeklődők számára.

3. A vizsgarendszer a Közös Európai Referenciakeret (KER) államilag elismert nyelvtudásszintjeit (A2, B1, B2 és C1) minden akkreditált szintjén és minden nyelvi készségre vonatkozóan teljeskörűen és [érvényesen](#) méri, és azokat elkülönülten értékeli (kivéve [klasszikus nyelvek](#) esetén). A vizsgaleírásban jól követhető módon megjelenik a KER szintleírásaihoz való illeszkedés.

a. Az értékelési rendszer illeszkedik az alkalmazott mérési eszközökhöz és nyelvtudásszinthez. Az [értékelési útmutató](#) arra szolgál, hogy az értékelők a vizsgaleírásban meghatározott standardok szerint egységesen és megbízhatóan értékeljék a vizsgázói teljesítményeket. Tartalmazza azokat a kritériumokat, amelyek alapján az értékelés történik, és teljes körű eligazítást ad az értékelők teendőiről mind tartalmi, mind formai szempontból, továbbá tartalmazza az [objektív értékelésű itemek](#) megoldókulcsait. A [megoldókulcs](#) az [itemek](#) helyes megoldásait tartalmazza az egyes itemekre adható pontszámokkal együtt. Ha a vizsgaleírás ezt lehetővé teszi, akkor a megoldókulcs a részmegoldásokra adható pontszámot is jelzi minden lehetséges variációt megadva. Produktív készséget mérő feladatok esetében az értékelési útmutató feltétlenül tartalmazza az értékelési skálákat. Az [értékelési skála deskriptorai](#) az adott szint követelményeit

megfelelően tükrözik. Az értékelési skála minden egyes értékelni kívánt rész-készség és értékelési szempont esetében egyértelmű, összefoglaló és áttekinthető leírást ad a különböző pontértékekhez rendelt teljesítményszintekről. Nem megfelelő az a teljesítményszint-leírás (deskriptor), amely nem határoz meg tartalmi kapaszkodót az értékelő számára arra nézve, hogy milyen vizsgázói teljesítményt tekintsen egy adott pontértékhez tartozónak. A szubjektív értékelésű feladatoknál az értékelési skála komponensei képezik az elvárt statisztikai elemzések alapját, ld.: skálaitem.

b. Nem akkreditálható olyan rendszer, amelyik kizárólag nem produktív nyelvi teljesítményt kiváltó, diszkrét pontos feladattípusokból áll.

c. A vizsgarendszer minden szintjén megfelel a reprezentativitás, a diszkrimináció-mentesség (semlegesség) és a pozitív teszthatás követelményének. A reprezentativitás a vizsgafeladatoknak a vizsgált idegen nyelvből vett átfogó mintáját jelenti, amely alapján az adott szintnek megfelelő nyelvtudás megléte biztonsággal megítélhető. A reprezentatív minta átfogó, de a megvalósíthatóság korlátainak figyelembevételével készült vizsgafeladat-válogatást jelent. 2016. július 1-től csak az a vizsgarendszer tekinthető reprezentatívnak, amely minden produktív és receptív készséget legalább két eltérő típusú feladattal értékeli, amelyek legalább két eltérő szöveg megértését vagy megalkotását mérik. Ez az előírás vonatkozik minden 2016. július 1. előtt akkreditált vizsgarendszerre, ha a rendszerben az elmúlt 3 év átlagában évente legalább 1000 fő vizsgázott, és egyúttal volt olyan nyelve, amelyből vizsgázóinak száma egy vizsgaidőszakon belül legalább egy szinten minimum 50 fő volt. A két feltétel együttes teljesülése esetén a vizsgarendszer adott nyelvének egészére – szinttől, valamint profiltól és fajtától függetlenül – vonatkozik a reprezentativitási előírás. A vizsgarendszeren belüli, a reprezentativitás nyelvenként eltérő szabályozásából adódó nyelvspecifikus eltéréseket a vizsgaleírások tartalmazzák. A semlegesség, a pozitív, illetve negatív diszkrimináció-mentesség elvét a vizsgafolyamat részeként már a feladatfejlesztés során érvényesíteni kell. Kerülni kell az adott idegen nyelv eltérő változatait használókat hátrányosan érintő megfogalmazások, megoldókulcsok alkalmazását; bármelyik nemzet, nép- és korcsoportot, kisebbséget és vallást sértő diszkriminatív témák, sokkhatást kiváltó tartalmak és tabutémák használatát.

d. A szaknyelvi vizsga és a vizsgaprofil érvényességét az alapjául szolgáló nyelvelméleti modellre és a szükségletelemzés (igényfelmérés) eredményeire kell visszavezetni.

e. A vizsga érvényességének megítélésére a vizsgaleírás, a mintafeladatsorok és az éles vizsgákon felhasznált feladatsorok szolgálnak, kiegészítve az íráskészség- és közvetítési stb. feladatok mintamegoldásaival, a beszédértés-feladatok hanganyagaival, az objektív értékelésű feladatok megoldókulcsaival, a beszéd-készség mérését bemutató videofelvételekkel. A Hivatalnak akkreditációs eljárás, akkreditáció megújítása vagy utókövetés során benyújtott minta- és éles

feladatsorok dokumentációja a felhasznált szövegek pontos forrásmegjelölését is tartalmazzák.

f. A vizsgarendszer bármilyen formában nyilvánossá vált feladatai vagy feladataiban foglalt itemek nem szerepelhetnek éles vizsgán. Nyelvoktatási vagy nyelvvizsgáztatási céllal publikált szövegek nem szolgálhatnak vizsgafeladatok forrásául. Beszédértés mérése nem történhet olvasás céljára írt szöveggel a szöveg adaptálása nélkül.

g. Amennyiben a vizsgaközpont engedélyezi a szótár használatát a nyelvvizsgán, annak összhangban kell lennie a vizsgaleírásban meghatározott nyelvtudásmodellel és mérési célokkal. A vizsgaleírás pontosan meghatározza, mely vizsgarészhez/feladathoz milyen szótár használata engedélyezett (egy- vagy kétnyelvű, nyomtatott vagy elektronikus, általános vagy szaknyelvi, értelmező, szinonima-szótár stb.), és ennek szabályait a vizsgaszabályzat részletesen ismerteti a vizsgázókkal. Az akkreditált nyelvvizsgákon nem használható tankönyvekhez készült vagy kurzustananyag kiegészítéseként kiadott szójegyzék, szószedet. A vizsgaközpont felel azért, hogy a szótárhasználat ne veszélyeztesse a vizsgabiztonságot.

4. A vizsgarendszer minden szintjén megbízhatóan méri a nyelvtudást.

a. A R. 8. § (2) b. pontja értelmében a beszédkészséget és a szóbeli közvetítést mérő komponens kivételével vizsgafeladat az éles vizsgán történő felhasználástól számított 1 éven (azaz 12 hónapon) belül változatlan formában újból nem használható. Egy vizsgafeladat akkor változatlan formájú, ha a feladatban foglalt itemek közül akár csak egy is változatlan formájú, illetve a forrásszöveg akár csak egy mondata változatlan formájú. A vizsgavariánsok felhasználását feladatokra bontva, vagy ha egy szöveghez több feladat tartozik, akkor szövegenként kell nyilvántartani.

b. A nyelvvizsgán a vizsgázó minden egyes nyelvi teljesítményét két értékelő egymástól függetlenül értékeli. A receptív feladatok szoftverrel támogatott értékelése kettős értékelésnek minősül. A kettős értékelést megfelelőképpen dokumentálni kell. Produktív írásbeli feladatoknál az értékelés előzetes standardizációja szükséges: feladat-specifikus típushibák megbeszélése és az értékelési skála alkalmazása az adott feladat teljesítménymintáin.

c. A beszédkészség és szóbeli közvetítés feladatsorainak összeállítására, a battériákon belüli feladatsorok számára, a battériák mennyiségére, valamint a feladatkészlet megújítására vonatkozó előírásokat a vizsgaközpont minden vizsgarendszerében betartja. Amennyiben a közvetítés mérése is szóban történik, akkor az alábbi előírások a közvetítés-feladatokra is vonatkoznak.

Beszédkésztség-feladatsoron az egy vizsgázó által megoldandó feladatok összességét értjük. A feladatokat vagy feladatsorokat nem a vizsgáztató választja ki a vizsgázó számára. A feladatsorok összeállítása kétféle módon történhet:

- A vizsgaközpont összeállítja a feladatsorokat, és meghatározza azt a sorrendet, amelynek alapján a feladatsorok a vizsgázókhoz rendelődnek.
- A vizsgaközpont összeállítja a battériát, amelyből a vizsgán a vizsgázók húzzák az általuk megoldandó feladatokat.

A beszédkésztség-vizsga [battériája](#) tartalmazza az adott [vizsgaalkalommal](#) és adott vizsgabizottságban felhasználandó feladatsorokat. A battérián belüli feladatsorok számát a következő szabályok szerint kell meghatározni:

- Amennyiben a vizsgázók előre meghatározott sorrend szerint kapják a feladatsorokat, a beszédkésztség-battériában a feladatsorok száma megegyezik az adott [vizsgaeseménnyre](#) beosztott vizsgázók számával.
- Amennyiben a vizsgázók húzzák a feladatokat, a beszédkésztség-battéria az adott [vizsgaeseménnyre](#) beosztott szóbeli vizsgázók létszámánál legalább kétszeresével több feladatsort tartalmaz.
- Ha egy [vizsgaeseménnyen](#) a feladatsorok száma nem éri el az előző két pontban előírt vonatkozó létszámot, a vizsgáztatást csak [zsilipeléssel](#) lehet lebonyolítani.

[Páros vizsga](#) esetében a párosan megoldott feladatok battérián belüli számát értelemszerűen a vizsgázó párok száma alapján kell megállapítani.

A felhasznált beszédkésztség-feladatok sem két egymást követő vizsgaidőszakban, sem egy adott [vizsgaidőszakon](#) belüli két egymást követő [vizsgaalkalommal](#) nem ismétlődhetnek (még akkor sem, ha a vizsgaközpont egy évben csak egy vizsgát szervez). Ez alól kivételt képez, ha a vizsgaközpont a [randomizálás](#) módszerét alkalmazza, azaz minden egyes vizsgaalkalomra véletlenszerűen válogatja össze a feladatokat, s azokat minden [vizsgaesemény](#) után visszateszi a [feladatkészletbe](#). Randomizáláshoz a vizsgarendszernek/vizsgaközpontnak akkora beszédkésztség-feladatkészlettel kell rendelkeznie, hogy elemeinek száma feladatonként legalább 60 legyen. Ha egy vizsgahelyen egy adott vizsgaalkalommal több teremben is folyik a vizsga, a vizsgabizottságok azonos vagy különböző battériákat egyaránt használhatnak.

A felhasznált beszédkésztség-vizsgafeladatok [feladattípusonként](#) legalább 20%-át évente ki kell cserélni, kivéve abban az esetben, ha egy adott éven belül minden vizsgaalkalommal más feladatkészlettel vizsgáztatnak. [Randomizálás](#) esetén, amennyiben a [feladatkészlet](#) feladatonkénti elemeinek száma nyelvenként és szintenként meghaladja a százat, a felhasznált vizsgafeladatok legalább 10%-át kell évente lecserélni. Azonban minden vizsgaközpontnak rendszeresen el kell végeznie a feladatkészlet felülvizsgálatát és a rosszul működő vagy elavult

feladatok cseréjét. A feladatkészlet frissítésének folyamatát a vizsgarendszerben követhetően dokumentálni kell, azaz egy-egy adott feladat felhasználásának paramétereit rendszeresen archiválni kell: rögzíteni kell a rendszerbe bekerülés időpontját, a felhasználás dátumait és helyeit (ha a vizsgahelyeken eltérő feladatkészletet alkalmaznak egy vizsgaidőszakban) és a rendszerből történő kikerülés időpontját. A dokumentációt 3 évig kell megőrizni. A feladatkészlet frissítésének évente ismétlődő időpontjáról a vizsgaközpont a BMR-jében rendelkezik.

d. A szóban teljesített vizsgarész(ek)ről – a nyelvvizsgáló erre irányuló beleegyezése alapján – hangfelvétel készül. (Ld.: Nftv. 107/A § (8).) A beszédkésztség vizsgákat digitális hangfelvétel formájában, ellenőrzésre és (újra)értékelésre alkalmas minőségben, a vizsgák adatait és szereplőit megjelölve kell rögzíteni. Amennyiben hangfelvétel nem készül vagy nem készíthető, a vizsgáló háromfős vizgabizottság előtt vizgázik, amelynek minden tagja rendelkezik vizsgázatói azonosítóval és aktív vizsgázatói státusszal.

e. Páros vizsgaként akkreditált/meghirdetett beszédkésztség-vizsga nem bonyolítható le egyéni vizsga formájában.

5. A vizsgarendszer minden szintje a KER adott szintjeihez illesztett. A szintillesztést rendszeresen el kell végezni az AK II. C. fejezetben foglalt előírások alapján.

a. Vizsgarendszerek KER-hez történő illesztése eltérő mértékű lehet. A szintillesztési eljárásokról a Nyelvvizgák Szintillesztése a Közös Európai Referenciakerethez c. kiadványban, ill. a Szintillesztési Módszertani Segédlet kiadványban lehet részletesen tájékozódni (<https://nyak.oh.gov.hu>).

6. A vizsgaközpont hatékonyan meg tud felelni a vizsgáztatás folyamatszerű követelményeinek. Az AK II. D. fejezete tartalmazza a folyamatszerű követelmények leírását.

a. A vizsgáztatás folyamatszerű követelményeinek differenciálása függ az alkalmazott feladattípustól és az együtt kezelt adatok számától.

b. A vizsgaközpont minden vizsgaidőszakra rendelkezik legalább két teljes, fel nem használt írásbeli feladatsorral.

c. A vizsgaközpont rendszeresen gyűjti a vizsgázatók és vizsgázók véleményét, és hasznosítja a tanulságokat.

7. Számítógépes vizsgaformátum

Számítógépes formátumú nyelvvizsga lebonyolítható akkreditált vizsgahely akkreditált vizsgahelyszínén (előírásait lásd AK II. G. 1.), vagy a vizsgaközpont egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszínén (online) (előírásait lásd AK II. G. 2.).

Az akkreditált vizsgahely akkreditált vizsgahelyszínén a vizsgáztatás a vizsgahely által biztosított informatikai eszközökön vagy biztonságos vizsgaalkalmazáson keresztül a vizsgázó saját gépén történhet.

8. Klasszikus nyelvek

A klasszikus nyelvek esetében a nyelvi készségek a következők:

- olvasáskészség,
- közvetítőkézség.

Nyelvi normaismeret

A nyelvi készségek kisebb száma, a nyelvtanulás célját képező szövegek jellege, valamint a nyelvtanulás tradíciója miatt a klasszikus nyelvek esetében a nyelvi normaismeret nagyobb súllyal szerepel, mint az élő nyelvek esetében. Ennek alárendelve megjelenik a vizsgákon a nyelvi normarendszer leírásához használt terminológiai eszköztár is.

Az alapszintű nyelvtudást mérő vizsga követelményei

Egyszerű vagy egyszerűsített szövegek megértését jelenti. Alapfokon nem zárható ki ún. szerkesztett szövegek alkalmazása. Grammatikai rendszerében a vizsga kiterjed a szabályos alaktan elemeire (és természetesen a legfontosabb rendhagyó igék, segédigék használatára). Az egyszerű mondatban keretében az anyanyelvtől különböző legfontosabb igeneves szerkezeteket vizsgálja, de az összetett mondatok közül is csak azokat, amelyek az anyanyelvi kompetencia alapján is átlátható jelenségeket hordoznak.

A középfokú nyelvtudást mérő vizsga követelményei

Egyszerű, de mindenképpen eredeti szöveg értését feltételezi, amelyik nem tér el sem dialektusában, sem megformáltságában (beszélt nyelv, vulgarizmusok) a kanonizált normatív nyelvhasználatától. Ennek érdekében az alapfokú tudásszinten felül rendelkezni kell a fontosabb alaktani rendhagyóságok ismeretével is. Vizsgálja az egyszerű mondatban teljes rendszerének leggyakoribb (azaz a középfokú szöveg megértéséhez szükséges) elemeit. Ismerni kell az anyanyelvi normától eltérő fontosabb mondattani jelenségeket is. A közvetítőkézség vizsgálata keretében, annak alárendelve jelenhet meg a szöveg megértésének kulturális feltételeit mérő feladat.

A felsőfokú nyelvtudást mérő vizsga követelményei

Bármilyen, önmagában értelmezhető szöveg megértését feltételezi. Megjelenhetnek a normatív nyelvhasználatától való dialektikus és szociális

eltérések, a szövegválasztás nem korlátozódik az adott nyelv klasszikus korszakainak produkcióira. A közvetítőkézségnek tükröznie kell a nyelvi megnyilvánulás kulturális hátterének pontos értését, a terminusok pontos fordítását. Önálló idegen nyelvi szövegalkotás elsősorban ezen a szinten várható el.

B. A vizsgarendszer alapidokumentumai

A vizsgarendszer két alapidokumentummal rendelkezik: (1) vizsgaleírás (vizsgaszabályozás), (2) hatósági vizsgaleírás (továbbiakban: HVL). Az alapidokumentumok célját, számát, tartalmát, frissítését és elérhetőségét az AK szabályozza, az alábbi táblázatnak megfelelően. A vizsgaközpont és vizsgarendszerei alapidokumentumaiban található előírások és információk egymással összhangban vannak. Ld.: AK I. B. [A vizsgaközpont alapidokumentumai](#).

Dokumentum	Célja	Dokumentumok száma	Tartalmának szabályozása	Célközönség	Frissítés* és feltöltés	Elérhetőség
vizsgaleírás (vizsgaszabályozás)	vizsgafejlesztés kiinduló dokumentuma; a mérés céljának, tartalmának és módjának meghatározása	Vizsgarendszerenként 1 db, a nyelvenkénti és profilonkénti eltérések a releváns helyeken jelölendők	AK II. B. Vizsgaleírás c. rész	vizsgafejlesztők, vizsgáztatók, értékelők (+BMR kidolgozói)	amennyiben az AK változása vagy rendszer módosítás szükségessé teszi	REX*
hatósági vizsgaleírás (HVL)	a vizsgaleírás standardizált tartalmú és szerkezetű, pontokba szedett kivonata	vizsgarendszerenként 1 db, a nyelvenkénti és profilonkénti eltérések a releváns helyeken jelölendők	AK II. B. Hatósági vizsgaleírás c. rész	NYAK/NYAT és szakértők	a vizsgaleírás változásával egyidejűleg	REX*

*működő vizsgaközpontok és -rendszerek esetében

Vizsgaleírás (vizsgaszabályozás)

A vizsgaleírás a vizsgafejlesztés kiinduló dokumentuma, amely meghatározza a mérés célját, tartalmát és módját. A vizsgaközpont minden vizsgarendszerére **egy** vizsgaleírást készít, melyben a nyelvek és profilok közti eltéréseket a releváns helyeken jelöli. A vizsgaleírást akkor frissíti és tölti fel a **REX**-re újra a vizsgaközpont, ha az AK változása vagy az adott vizsgarendszer módosítása szükségessé teszi.

A vizsgaleírás részletesen ismerteti a következőket:

- a vizsga célja;
- a célcsoport;
- a vizsga szintbesorolása és leírás arról, hogy mit tud a valós életben az a jelölt, aki teljesít egy-egy adott szintet;
- a vizsga nyelvtudás-fogalma ([konstruktuma](#), elméleti keretei);
- a vizsga felépítése és időbeosztása;
- vizsgarészek [súlyozása](#) és ennek indoklása;
- jellegzetes célnyelvi helyzetek;
- szövegtípusok és a szövegek hossza;
- vizsgálandó készségek;
- vizsgálandó nyelvi elemek (a nyelvi tartalom);
- témakörök;
- vizsgafeladat-típusok;
- feladatok száma, [itemek](#) száma, [promptok](#) jellege, száma, hossza és egyéb jellemzői;

- standardizált utasítások (írásban teljesített) és vizsgavezetés (beszédkészség, szóbeli közvetítés);
- szótárhasználat engedélyezése esetén ennek szabályai és a használható szótár(ak) pontos meghatározása;
- pontozási/értékelési kritériumok;
- az értékelés módszere, értékelési skálák;
- teljesítési minimumok és megfelelési minimumok meghatározása a vizsga egészére ill. részeire (pl. vizsgarészek vagy részvizsga);
- eredményszámítás módja (pl. pontok átváltása, utólagos korrekció stb.);
- link a kipróbált mintafeladatsorokhoz.

A vizsgaleírás tartalmazza a hivatkozott mellékleteket is.

Hatósági vizsgaleírás

A HVL a vizsgaleírás/vizsgaspecifikáció legfontosabb elemeinek egységesített szempontok és szerkezet szerinti, pontokba szedett formája, mely a Hivatal/NYAT és szakértői számára készül magyar nyelven. A vizsgaközpont minden vizsgarendszerére **egy** hatósági vizsgaleírást készít, melyben a nyelvek és profilok közti eltéréseket a releváns helyeken jelöli. Mivel a hatósági vizsgaleírás a vizsgaleírás kivonata, nem tartalmaz a vizsgaleírásban nem megjelenő vagy azzal ellentétes tartalmat, és változásával egyidejűleg frissül és kerül fel a REX-re.

A hatósági vizsgaleírás elemei:

1. Összefoglaló táblázat a vizsga felépítéséről (szintenként)

(A sorok száma a mért készségek vagy egyéb vizsgarészek és az alkalmazott feladatok száma szerint értelemszerűen bővíthető.)

Részvizsga	Mért készség	Feladattípus és szövegtípus	Szaknyelv / általános nyelv / profil*	Item és terjedelem	Maximálisan elérhető pontszám	Készség aránya (%) a teljes vizsgára nézve	Teljesítési minimum	Idő
Szóbeli								
Írásbeli								

*csak szaknyelvi nyelvvizsga vagy profilok alkalmazása esetén szükséges

2. Jellegzetes célnyelvi helyzetek szintenként (felsorolás, max. 2000 n)

3. Témakörök szintenként (felsorolás, max. 2000 n)

4. Értékelési skálák szintenként (teljes terjedelemben)
5. Az értékelés módszerének leírása (szóbeli, írásbeli, max. 6000 n)
6. Az eredményszámítás módjának leírása (szóbeli, írásbeli, pl. pontok átváltása, utólagos korrekció stb., max. 6000 n)
7. Szóbeli vizsgavezetés, pl. standardizált utasítások (max. 6000 n)
8. A szótárhasználat szabályai (ha engedélyezett) és a használható szótár(ak) pontos meghatározása
9. Link, ahonnan a mintafeladatsorok letölthetők

C. A nyelvvizsga szintjeinek illesztése a KER-hez

A szintillesztés főbb szakaszai a következők:

- ismerkedési szakasz (familiarizáció),
- specifikációs szakasz,
- standardizálás,
- belső empirikus validálás,
- belső empirikus validálás ismételt feladatok (itemek) összehasonlító elemzésével.

A szintillesztés folyamata működő rendszerek esetén az adott vizsgarendszer kétéves akkreditált működési ciklusában nyelvenként, szintenként, a vizsgázók egy vizsgaidőszakra számolt átlagos létszámát (N) figyelembe véve a következőképpen zajlik:

kategória	familiarizáció	specifikáció	standardizálás	belső empirikus validálás	belső empirikus validálás ismételt feladatok (itemek) összehasonlító elemzésével
$N \leq 200$	✓	✓	✓		
$201 \leq N \leq 1000$	✓	✓	✓	✓	
$N > 1000$	✓	✓	✓	✓	✓

A már működő nyelvvizsgarendszerben a kétéves akkreditált működési ciklusban adott nyelv adott szintjén vizsgaidőszakonként átlagosan 201 főnél kevesebb vizsgázóval dolgozó vizsgák esetében a familiarizáció, a specifikáció és a standardizáció eljárásait kell elvégezni.

A kétéves akkreditált működési ciklusban az adott nyelvvizsgarendszer adott nyelvének adott szintjén vizsgaidőszakonként átlagosan 200 főnél több, de 1000 főnél nem több vizsgázóval rendelkező nyelvvizsgák esetében a familiarizáció, specifikáció és standardizáció eljárásain túl belső empirikus validálást is kell végezni.

A kétéves akkreditált működési ciklusban az adott nyelvvizsgarendszer adott nyelvének adott szintjén vizsgaidőszakonként átlagosan 1000 főnél több vizsgázóval dolgozó nyelvvizsgák esetében a familiarizáció, specifikáció, standardizáció és belső empirikus validálás mellett ismételten felhasznált

feladatok (itemek) működésének összehasonlító elemzését végzi el a vizsgaközpont.

A szintillesztés a teljes vizsgamátrixot, tehát valamennyi vizsgarészt érinti.

Klasszikus nyelvek esetén a szintillesztés nem előírás.

Új akkreditációs kérelem esetén a vizsgarendszer nyilatkozik a várható vizsgázói létszámokról, ami a szintillesztési kategorizálás alapjául is szolgál. Vizsgarendszer akkreditációjának kérelmezésekor az egyes releváns szakaszok elvégzéséről a lenti táblázatban szereplő dokumentumok nyújtandók be.

Az alábbi táblázat tartalmazza a szintillesztési szakaszok céljait és az eljárást kísérő dokumentumokat. A vizsgaközpont a szintillesztést minden kétéves akkreditált működési ciklusban legalább egyszer, egy általa kiválasztott vizsgaidőszakban végzi el. Ekkor a skálaitemek analízisét is el kell végezni.

Szintillesztési szakaszok	Célok	Az eljárást kísérő dokumentumok	Megjegyzés
1. Ismerkedési szakasz (familiarizáció)	A KER mint elméleti alapvetés és gyakorlati útmutató megismerése.	<ul style="list-style-type: none"> Jelenléti ívek Műhelymunka/tréning tematikája A tréning során használt kérdőívek Statisztikai elemzések a részt vevők KER-ismereteinek megbízhatóságáról Összefoglaló jelentés 	Az ismerkedési szakasz kötelezően ismétlődő minden egyes értékelés-alapú eljárás lefolytatása előtt. A bírálók megbízhatóságát bizonyítani kell (az értékelők önmagukkal és más értékelőkkel összevetett következetességét ellenőrizni kell).
2. Specifikáció	A tesztspecifikáció, a feladatok (itemek, értékelési skálák) KER-hez illesztése.	<ul style="list-style-type: none"> Vizsgaleírás Új akkreditáció esetén 2 mintafeladatsor, már működő vizsgaközpontok esetében 1 éles feladatsor 	A vizsgarendszernek a KER-ben meghatározott nyelvtudást minden akkreditált szintjén, minden nyelvi készségre vonatkozóan teljeskörűen kell mérnie, és elkülönítten kell értékelnie.

Szintillesztési szakaszok	Célok	Az eljárást kísérő dokumentumok	Megjegyzés
3. Standardizálás	A helyi mintateljesítmények és az adott KER-szintre vonatkozó követelmények összevethetőségének biztosítása, a mintafeladatok és a további feladatkészletek közötti <u>csereszabatoság</u> biztosítása, az értékelés standardizálása. A teljesítményminimumok (standardok) meghatározása.	<ul style="list-style-type: none"> • Jegyzőkönyv • Műhelymunka/tréning tematikája • Összefoglaló jelentés • Helyi <u>standardizált teljesítményminták</u> 	A <u>szintminősítés</u> (benchmarking) mellett a <u>standard megállapítás</u> (teljesítményminimum meghatározása) is kötelező. Ajánlott eljárás a módosított <u>Angoff módszer</u> (tesztközpontú eljárás), melyet célszerű összevetni tanári értékítéletekkel, ill. itemstatistikával (pl. nehézségi és diszkriminációs index vagy logit érték).
4. Belső empirikus validálás	A mintafeladatok és a további feladatkészletek belső érvényességének biztosítása.	<ul style="list-style-type: none"> • Kimutatás és elemzés új vizsgarendszer akkreditációjakor a <u>kipróbálás</u> statisztikai adatairól, működő vizsgarendszer esetében pedig az éles vizsga statisztikai adatairól • Összefoglaló jelentés 	Minden éles vizsgán használt feladatkészlet belső érvényességét vizsgálni kell.
5. Belső empirikus validálás ismételt feladatok (itemek) összehasonlító elemzésével	A mintafeladatok (és további feladatkészletek rendszerszerű) belső érvényességének biztosítása.	<ul style="list-style-type: none"> • Kimutatás és elemzés az ismételt feladatok (itemek) összehasonlító elemzésével történő validálási eljárás statisztikai adatairól • Összefoglaló jelentés 	Az eljárás javasolt módja: <u>korreláció-analízis</u> és a feladatok (itemek) átlagos nehézségének összehasonlítása.

A szintillesztés egyes szakaszainak részletes leírása a [Nyelvvizsgák szintillesztése](#) c. kiadványban található.

D. A nyelvvizsgáztatás folyamatszerű követelményei

A vizsgafolyamatban az alábbi, időben egymást követő 10 szakasz különíthető el:

1. A vizsgaközpont itemírója a [feladatírói útmutató](#) alapján feladatot készít.
2. A vizsgaközpont munkatársaiból álló bizottság elbírálja a feladatot. A feladatot a bírálók értekezlet(ek) során vitatják meg ([moderálás](#)). A feladatfejlesztők végrehajtják a javasolt módosításokat, átdolgozzák a feladatot, vagy ha a bizottság nem fogadta el a feladatot, újat készítenek. Szükség esetén a bizottságot újra összehívják a módosított feladatok ismételt elbírálására.
3. A feladat jobbításának bizottsági ellenőrzése.
4. A feladat kísérleti jellegű kipróbálása, a [kipróbálás](#) eredményeinek elemzése.
5. Bizottsági döntés a feladat további módosításáról a [kipróbálás](#) eredményei alapján. Amennyiben a kipróbálást követően egy feladat módosul, azt szakmailag indokolt ismét kipróbálni. A változtatások végrehajtásának ellenőrzése. A szerkesztési, nyelvi, tipográfiai hiányosságok feltárása, javítása.
6. A feladatsor összeállítása, a kész vizsgaanyag sokszorosítása, titkosítása. A vizsgáztatók, értékelők felkészítése az adott vizsgázói teljesítmények értékelésére.
7. A vizsga lefolytatása, a vizsgázói teljesítmények értékelése.
8. A vizsga működésének nyomon követése: az együtt kezelt eredmények (adatok, megoldások, részeredmények) statisztikai és kvalitatív elemzése és szükség esetén [utólagos korrekciója](#) a vizsgaeredményekre vonatkozó döntés meghozatala céljából az utolsó [vizsgaereményt](#) követő 30 napon belül.
9. A fenti elemzések elvégzése annak megállapítására, hogy a vizsgafeladat szakmai szempontból bevált-e, az elvárt módon mért-e. A vizsgázók, vizsgáztatók visszajelzéseinek elemzése, értékelése.
10. Döntés az eszközök, a gyengén mérő feladat szükség szerinti módosításáról a későbbi felhasználás céljából.

A folyamatszerű követelmények keretjellegéből következően az egyes szakaszok konkrét tartalma a különböző nyelvvizsgák és egyes nyelvek (pl. kevésbé gyakran oktatott nyelvek) esetében módosulhat, különösen a fent leírt 4. és 8. szakasz vonatkozásában.

A folyamatszerű követelmények differenciálása

A folyamatszerű követelmények függenek:

- az alkalmazott [feladattípusoktól](#) ([mérési eszközöktől](#)),
- az [együtt kezelt vizsgaeredmények átlagos számától](#),
- a vizsgarendszer fejlettségétől ([feladatbankok](#) alkalmazása stb.).

A folyamatszerű követelmények teljesítéséhez az éles vizsga eredményeinek elemzése céljából az adott vizsgarész feladatait megoldó vizsgázók létszámát kell figyelembe venni, míg a [kipróbálás](#) létszámainak meghatározásához az előző naptári év éles vizsgáinak egy vizsgaidőszakra számolt átlagos vizsgázói létszámát kell tekinteni.

Új akkreditációs kérelem esetén a vizsgarendszer nyilatkozik a szintenként és nyelvenként az akkreditációt követő 12 hónap elteltével várható vizsgázói létszámokról, és azok alapján választja meg a kipróbálások létszámait. Szaknyelv esetén a várható vizsgázói létszámokat a benyújtott szükségletelemzéssel összhangban kell megállapítani.

Az alábbi táblázat a folyamatszerű követelmények 4. és 8. pontját részletezi. Kijelöli a differenciálás lehetőségeit, de egyúttal megszabja az alkalmazandó minőségbiztosítási eszközök minimumát is.

Objektív értékelésű feladatok

		Együtt kezelt eredmények száma: 1-200	Együtt kezelt eredmények száma: 201-től
4. Kipróbálás	Kipróbálás létszáma	<p>új akkreditációs kérelem esetén: legalább 6, nyelvtudását tekintve a vizsga célcsoportját képviselő nyelvhasználó, de a megbízhatóság igazolására legalább egy szintből legalább 30 fő</p> <p>már működő rendszereknél:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1-10 fő átlagos létszám esetén minimum 3, • 11-50 fő átlagos létszám esetén minimum 6, • 51-100 fő átlagos létszám esetén minimum 15, • 101-200 fő átlagos létszám esetén minimum 30, nyelvtudását tekintve a vizsga célcsoportját képviselő nyelvhasználó	legalább 50, nyelvtudását tekintve a vizsga célcsoportjait képviselő nyelvhasználó, többretegű minta
	Elemzés módja	<ul style="list-style-type: none"> • 1-29 fő esetén kvalitatív • 30 főtől itemanalízis 	itemanalízis ; + probabilisztikus módszerek javasoltak, feladatbank alkalmazása esetén elvártak
	Kiszámolandó	itemanalízis esetén kiszámolandó a nehézségi érték, diszkriminációs érték, és az adott készséget mérő feladatsor megbízhatósága	nehézségi érték, diszkrimináció és az adott készséget mérő feladatsor megbízhatósága; probabilisztikus módszerek esetén: illeszkedési mutatók is

		Együtt kezelt eredmények száma: 1-200	Együtt kezelt eredmények száma: 201-től
	Megjegyzés	Amennyiben a kipróbálást követően egy feladat módosul, azt szakmailag indokolt ismét kipróbálni.	A kipróbálást ajánlott <u>összekapcsolt adatfelvétellel</u> végezni. Amennyiben a kipróbálást követően egy feladat módosul, azt szakmailag indokolt ismét kipróbálni.
8. Az éles vizsga működése	Elemzés létszáma	együtt kezelt adatok összessége	random mintavétellel: 201-1000 fő: az együtt kezelt adatok 70%-a, de legalább 200 fő; 1001 főtől: az együtt kezelt adatok 50%-a; javasolt: együtt kezelt adatok összessége.
	Elemzés módja	<ul style="list-style-type: none"> • 1-50 fő esetén <u>kvalitatív</u> • 51-200 fő esetén itemanalízis 	itemanalízis; + <u>probabilisztikus módszerek</u> javasoltak, feladatbank alkalmazása esetén elvártak
	Kiszámo-landó	itemanalízis alkalmazása esetén: nehézségi érték, diszkrimináció és az adott vizsgarész megbízhatósága, vizsgarészek közötti korreláció	nehézségi érték, diszkrimináció és az adott vizsgarész megbízhatósága; vizsgarészek közötti korreláció; <u>probabilisztikus módszerek</u> esetén: <u>illeszkedési mutatók</u> is
	Megjegyzés	A <u>végző elemzések</u> elkészítésének határideje legkésőbb az utolsó <u>vizsgaeseményt</u> követő 60. nap.	

Szubjektív értékelésű feladatok

		Együtt kezelt eredmények száma: 1-200	Együtt kezelt eredmények száma: 201-től
4. Kipróbálás	Kipróbálás létszáma	<p>új akkreditációs kérelem esetén: legalább hat, nyelvtudását tekintve a vizsga célcsoportját képviselő nyelvhasználó</p> <p>már működő rendszereknél:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 fő alatti átlagos létszám esetén minimum 3, • 10-200 fő átlagos létszám esetén minimum 6, nyelvtudását tekintve a vizsga célcsoportját képviselő nyelvhasználó	legalább 10, nyelvtudását tekintve a vizsga célcsoportját képviselő nyelvhasználó
	Elemzés módja	<u>kvalitatív</u>	<u>kvalitatív</u>
	Kiszámo-landó	–	–

		<u>Együtt kezelt eredmények</u> száma: 1-200	<u>Együtt kezelt eredmények</u> száma: 201-től
	Megjegyzés	Amennyiben a kipróbálást követően egy feladat módosul, azt szakmailag indokolt ismét kipróbálni.	
8. Az éles vizsga működése	Elemzés létszáma	együtt kezelt adatok összessége	
	Elemzés módja	<ul style="list-style-type: none"> • 1-50 fő esetén: <u>kvalitatív</u>; • 51-200 fő esetén: <u>kvalitatív</u>, továbbá páronként <u>sorrendi korrelációs</u> vagy azzal egyenértékű módszer. A <u>skálaitemekre</u> végzett <u>itemanalízis</u> minden vizsgaidőszakban ajánlott, de a kétévenkénti szintillesztés során kötelező. 	<u>kvalitatív</u> ; páronként <u>sorrendi korrelációs</u> vagy azzal egyenértékű módszer; a <u>skálaitemekre</u> végzett <u>itemanalízis</u> minden vizsgaidőszakban ajánlott, de a kétévenkénti szintillesztés során kötelező.
	Kiszámo- landó	<ul style="list-style-type: none"> • 1-50 fő: - • 51-200 fő: valamennyi értékelő pár esetében értékelőnként az átlag és szórás; az értékelő párok tagjai közötti megbízhatóság vagy egyetértés; vizsgarészek közötti korreláció; itemanalízis esetén a <u>skálaitemek</u> nehézségi értéke és diszkriminációja és a teljes vizsgarészek megbízhatósága 	valamennyi értékelő pár esetében értékelőnként az átlag és szórás; az értékelő párok tagjai közötti megbízhatóság vagy egyetértés; vizsgarészek közötti korreláció; itemanalízis esetén a <u>skálaitemek</u> nehézségi értéke és diszkriminációja és a teljes vizsgarészek megbízhatósága
	Megjegyzés	A <u>végző elemzések</u> elkészítésének határideje legkésőbb az utolsó <u>vizsgaeseményt</u> követő 60. nap.	

E. Statisztikai elvárások

A statisztikai elvárások közül az alapvető statisztikai mutatókat minden legalább 201 vizsgázó teljesítményét együtt kezelő vizsgarész adatainak feldolgozásakor figyelembe kell venni. Ezek mellett a *klasszikus tesztelmélet* alkalmazásakor a *megfigyelt pontok mutatóival*, a *modern tesztelmélet* alkalmazásakor pedig a *probabilisztikus módszerek* mutatóival kapcsolatos elvárásoknak kell megfelelni.

Az adatok feldolgozásának módszertanától függetlenül minden 50 főt meghaladó nagyságú mintán ki kell számolni az összes *item nehézségét* és *diszkriminációs erejét*. A szubjektív értékelésű feladatoknál ezeken felül ki kell számítani az egyes értékelő párok tagjai közötti megbízhatóság vagy egyetértés mértékét, és valamennyi értékelő pár esetében értékelőnként az átlagot és szórását is. A *modern tesztelmélet* szerinti elemzésekben szerepeltetni kell az *illeszkedési mutatókat* is. A vizsgarészekkel kapcsolatban elvárt statisztikai elemzés a *megbízhatóság* és a vizsgarészek közötti *korreláció* mértékének a kiszámítása.

A Hivatal által kirendelt szakértők az akkreditációval összefüggő beadványok elbírálásakor a statisztikai mutatókat két tizedes pontossággal veszik figyelembe.

A listázottakon kívüli eljárás alkalmazása esetén csatolni kell a számítás elvégzésével és az elfogadható értékkel kapcsolatos hivatkozást.

Alapvető statisztikai mutatók és elfogadható értékeik

mutató	elfogadható értékek	irodalom
megbízhatóság	Cronbach-féle $\alpha \geq 0,75$	Crocker & Algina, 2006, 142. o.
item diszkrimináció	$D_m - n_m > 0$	Bachman, 2004, 138. o.
<i>sorrendi korreláció</i>	$r_s \geq 0,80$	Nunnally & Bernstein, 265. o.
<i>értékelői egyetértés</i>	Krippendorff-féle $\alpha \geq 0,80$ Cohen-féle $\kappa \geq 0,61$	Krippendorff, 2004, 241. o. Fulcher, 2010, 83. o.

- Az objektíven értékelt vizsgarészek megbízhatóságának legkisebb elfogadható értéke a Cronbach-féle α együttható esetében 0,75.
- Az értékelők közötti megbízhatóság elemzése *sorrendi korrelációs* vizsgálattal vagy az *értékelői egyetértés* kiszámításával történhet. A szubjektíven értékelt vizsgarészeknél az értékelői következetesség legkisebb elfogadható értéke sorrendi korrelációs együttható esetében 0,80. A korrelációnak statisztikailag szignifikánsnak kell lennie. Az értékelő vizsgáztatók közötti egyetértés vizsgálata esetén a Krippendorff-féle α legkisebb elfogadható értéke 0,80; a Cohen-féle κ legkisebb elfogadható értéke pedig 0,61.

A megfigyelt pontok mutatói és elfogadható értékeik

mutató	elfogadható értékek	irodalom
<u>itemnehézség</u>	$0,70 \geq p\text{-érték} \geq 0,30$	Fulcher, 2010, 182. o.
item diszkrimináció	Ebel-féle $D \geq 0,30$ item-teszt korreláció $\geq 0,25$ item-többi korreláció $\geq 0,20$	Crocker & Algina, 2006, 315. o. Henning, 1987, 53. o. Zijmans et al., 2017, 1003. o.

- Az itemek nehézsége akkor elfogadható, ha bináris itemek esetében a helyes válaszok aránya, részpontozásos és – amennyiben elemzésre kerülnek – skálaitemek esetében pedig az átlagos pontérték 70% és 30% közötti.
- Az itemek minőségének legkisebb elfogadható értéke az Ebel-féle diszkriminációs index esetén 0,30; item-teszt korreláció esetén 0,25, item-többi korreláció esetén 0,20.
- Az itemek nem mutathatnak eltérő itemműködést (DIF) a vizsgázók valamilyen szempontból különböző, de a képességszint tekintetében azonos populációiban.
- A feladatok / itemek működése akkor megfelelő, ha az itemek legalább 90%-a megfelelően diszkriminál, és legalább 80%-a megfelelő nehézségű.

Utólagos korrekciót szakmailag indokolt végezni abban az esetben, ha az itemek minősége, illetve nehézsége nem felel meg az előírásoknak. Amennyiben a statisztikai elemzés csupán az együtt kezelt eredményekből vett minta adatait értékelte, az utólagos korrekció elvégzése előtt az összes adatot rögzíteni és elemezni kell. Az esetleges korrekció minden vizsgázói teljesítményre azonos módon érvényesítendő.

A probablisztikus módszerek mutatói és elfogadható értékeik

módszer	elfogadható értékek	irodalom
modell-teszt illeszkedés	$R1C: df \text{ arány} \leq 1,5$	Hemker, 1996, 35. o.
modell-item illeszkedés	$-2 \leq M_i \leq 2$ $0,5 \leq \text{infit MS} \leq 1,5$ $0,5 \leq \text{outfit MS} \leq 1,5$	Verhelst, Glas, & Verstralen, 1995, 14. o. Wright & Linacre, 1994, 370. o. Wright & Linacre, 1994, 370. o.

- Az item-válasz elmélet csak akkor alkalmazható, ha nincs egyértelmű bizonyíték az itemfüggetlenség elvárásával szemben.
- Egydimenziós modell használatakor igazolni kell, hogy az összes együtt kezelt adat egy fő komponenst ír le.
- Globális statisztikai eljárással igazolni kell, hogy a modell nem mutat szignifikáns eltérést a teszten felvett adatok összességétől. Egyedi illeszkedéspróbákkal igazolni kell, hogy a modell előrejelzése nem tér el szignifikánsan a teszten megfigyelt itemműködéstől.

F. Súlyos jogszabálysértések és szakmai hibák

A [R. 5/A. §](#)-a rendelkezik az ellenőrzés témaköréről. A hatósági ellenőrzés menetének és kimenetének részletes leírását az AK [I. E.](#) fejezet tartalmazza.

Az alábbi táblázatban azok az esetek szerepelnek, amelyek a vizsgázók érdekét, a vizsga biztonságát, szakmai és igazgatási garanciáit, illetve a mérés szakmai színvonalát veszélyeztetik, vagyis adott esetben súlyos jogszabálysértésnek vagy súlyos szakmai hibának minősülhetnek.

Jogszabályi hely	AK-előírás	Súlyos jogszabálysértés	Súlyos szakmai hiba	Az előírások megsértésének kockázata
R. 2. § (5) Bizonyítvány szóbeli vizsga vagy írásbeli vizsga , valamint egy vizsgaidőszak ban, ugyanannál a vizsgaközpontnál tett írásbeli és szóbeli vizsga sikeres letétele esetén adható ki. A szóbeli és írásbeli típusú vizsgabizonyítványok együtt a komplex nyelvtudást igazoló vizsgabizonyítvánnyal lehetnek egyenértékűek, függetlenül a két vizsgacselekmény között eltelt időtől és a vizsga helyül szolgáló vizsgaközponttól.		Az egy vizsgaidőszakon belül tett vizsgák együtt kezelése nem történik meg.		A bizonyítvány kiadásának biztonsága sérül; a vizsgázó érdeke sérül.
R. 2. § (6) A nyelvvizsga a 2. § (2) bekezdésében felsorolt minden nyelvi készséget teljeskörűen mér , a 2. § (3) bekezdésének	AK II. A. 3. A vizsgarendszer a KER államilag elismert nyelvtudásszintjeit (A2, B1, B2 és C1) minden akkreditált szintjén és	A vizsga nem mér minden nyelvi készséget teljeskörűen.		A mérés pontatlan, a nyelvtudásról szóló igazolás / bizonyítvány nem feltétlenül tükrözi a vizsgázó nyelvtudását.

Jogszabályi hely	AK-előírás	Súlyos jogszabálysértés	Súlyos szakmai hiba	Az előírások megsértésének kockázata
figyelembevételével .	minden nyelvi készségre vonatkozóan teljeskörűen és érvényesen méri, és elkülönülten értékeli (...). A vizsgarendszer minden szintjén megfelel a <u>reprezentativitás</u> (...) követelményének. <u>Reprezentatív</u> nak tekinthető az a vizsgarendszer, amely (...) minden produktív és receptív készséget legalább két eltérő típusú feladattal értékeli, amelyek legalább két eltérő szöveg megértését vagy megalkotását mérik.		A <u>reprezentatív</u> mintavétel nem valósul meg minden készség mérésében. A vizsga érvényessége sérül: a vizsgafeladatok nem alkalmasak a vizsgaleírásban definiált nyelvtudásmodell mérésére (pl.: a feladatok nem illeszkednek a KER-hez vagy a vizsgaleíráshoz, a szövegek nem megfelelő minőségűek, tartalmúak, a megoldókulcs hibás, nem nyelvi készségek vagy a háttértudás befolyásolják a sikerességet, a hangfelvétel rossz minőségű).	
<u>R. 4. § (1)</u> A beszédképesség-vizsga – a számítógépen bonyolított beszédképességet mérő vizsgák kivételével – a vizsgaközpont által delegált bizottság	<u>AK I. A. 4. b.</u> Vizsgáztató az lehet, aki megfelel a <u>R. 10. § (1)</u> és (3)-ban foglaltaknak. Szaknyelvi vizsgáztató az lehet, aki megfelel a <u>R. 10. § (1)</u> és	Egyfős vizgabizottság. Összeférhetetlenség a vizsgázó és vizsgáztató		Felmerül az egyoldalú, elfogult értékelés, az értékelés esetleg nem objektív.

Jogszabályi hely	AK-előírás	Súlyos jogszabálysértés	Súlyos szakmai hiba	Az előírások megsértésének kockázata
<p>előtt történik, amely legalább két tagból áll. A beszédképesség-vizsga során a kérdező és az értékelő vizsgáztató nem lehet a vizsgázónak a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény szerinti hozzátartozója, vagy az, aki a jelentkezőnek a nyelvvizsgára történő felkészítésében részt vett.</p>	<p>(3)-ban, vagy a (4)-ben foglaltaknak.</p>	<p>között a Ptk. alapján.</p>		<p>Felmerül a vizsgacsalás lehetősége.</p>
<p><u>R. 4. § (1a)</u> Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgaközpont az írásbeli vizsga napján juttatja el a vizsgahelyszínre, vagy teszi hozzáférhetővé elektronikus úton. A vizsgahelyszínre zárt, biztonságos csomagolásban érkező feladatlapok kibontásáról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyben rögzíteni kell a felbontás helyét, időpontját, a csomag (sértetlen vagy sérült, felbontott) állapotát. A digitális vizsgaanyag megnyitását időbélyegzővel ellátva elektronikusan kell rögzíteni olyan módon, hogy a</p>	<p>AK <u>I. A. 3. b.</u> A vizsgaközpont a szóbeli és írásbeli vizsgák batteriáit köteles a központban biztonságos körülmények között tárolni, és a vizsga előtt a <u>R. 4. § (1)</u> és a Belső működési rendben meghatározott időpontban és módon a vizsgahelyekre eljuttatni.</p>	<p>Nem valósul meg az írásbeli vizsgaanyag szállítása az írásbeli napján.</p> <p>Nem készül bontási jegyzőkönyv.</p>		<p>A vizsgaanyag a vizsga előtt ismertté válhat.</p>

Jogszabályi hely	AK-előírás	Súlyos jogszabálysértés	Súlyos szakmai hiba	Az előírások megsértésének kockázata
vizsgaanyag ne legyen módosítható.				
<u>R. 4. § (1b)</u> A vizsgázóval a vizsga eredményét a vizsgaközpontnak – a vizsgázó kérelmének megfelelően elektronikus vagy postai úton – a vizsga időpontját követően, legkésőbb harminc napon belül kell közölnie.		A központ a vizsga eredményét nem közli legfeljebb 30 nappal a vizsga után.		Az eredményközlés határidejének elmulasztása a vizsgázónál érdeksérelmet eredményezhet.
<u>R. 4. § (1c)</u> A szoftverrel támogatott értékelés esetén kivéve két értékelőnek kell értékelnie a vizsgázó nyelvvizsgán nyújtott minden egyes nyelvi teljesítményét.	AK <u>II. A. 4. b.</u> A nyelvvizsgán a vizsgázó minden egyes nyelvi teljesítményét két értékelő <u>egymástól függetlenül értékeli</u> . A receptív feladatok <u>szoftverrel támogatott értékelése</u> kettős értékelésnek minősül. A <u>kettős értékelést</u> megfelelőképpen dokumentálni kell.	Nem valósul meg a <u>kettős értékelés</u> (kivéve a <u>szoftverrel támogatott értékelést</u>). A kettős értékelés nem megfelelően dokumentált.		Az értékelés megbízhatóság a sérülhet.
<u>Nftv. 107/A § (8)</u> A szóbeli nyelvvizsgáról – a nyelvvizsgázó erre irányuló beleegyezése alapján – hangfelvétel készül. A vizsgázó, valamint a vizsgázó törvényes képviselője a vizsgázó minden nyelvvizsgafeladatát a feladatok megadásával és az értékelési	AK <u>II. A. 4. d.</u> A szóbeli részvizsga beszédkészségvizsgarészéről – a nyelvvizsgázó erre irányuló beleegyezése alapján – hangfelvétel készül. (...) Minden ettől eltérő esetben / Amennyiben hangfelvétel nem készíthető, a vizsgázó háromfős vizsgabizottság	A vizsgázó beleegyezése esetén sem készül hangfelvétel a szóbeli vizsgán. A vizsgázónak nem biztosítják a dolgot megtekintését.	A vizsgázó beleegyezése esetén sem készül hangfelvétel a szóbeli vizsgán, vagy az elkészült hangfelvétel alkalmatlan a vizsgák lebonyolításának és értékelésének ellenőrzésére, a résztvevők azonosítására.	Felmerül a vizsgacsálás lehetősége, a vizsga lebonyolítása és értékelése ellenőrizhetetlen. Sérül a vizsgázó jogbiztonsága.

Jogszabályi hely	AK-előírás	Súlyos jogszabálysértés	Súlyos szakmai hiba	Az előírások megsértésének kockázata
útmutatóval együtt, továbbá szóbeli teljesítményének értékelését a vizsga eredményéről szóló döntés közlésétől számított tizenöt napig megtekintheti , illetve a szóbeli nyelvvizsgáról készült hangfelvételt meghallgathatja, továbbá a vizsgázó a megoldásairól kézzel írott másolatot készíthet. A másolat készítését úgy kell biztosítani, hogy az az értékelő személyes adataihoz történő hozzáférést ne tegye lehetővé. A betekintésre, valamint a nyelvvizsgafeladatok másolására adott idő nem lehet kevesebb negyvenöt percnél . A betekintési lehetőséget úgy kell biztosítani, hogy az megelőzze a felülvizsgálati kérelem benyújtásának határidejét.	előtt vizsgázik, amelynek minden tagja rendelkezik vizsgáztatói azonosítóval és aktív vizsgáztatói státusszal.			
<u>R. 4. § (1d)</u> A vizsgadolgozatokat, valamint a beszédképesség nyelvvizsgáról készült hangfelvételeket három évig meg kell őrizni.				Sérül a lehetőség a vizsgaközpont működésének utólagos ellenőrzésére.
<u>R. 4. § (3)</u> A vizsga eredményéről szóló döntés közlésétől		Határidőn belül nem születik döntés a		Sérül a vizsgázó joga a jogorvoslatra.

Jogszabályi hely	AK-előírás	Súlyos jogszabálysértés	Súlyos szakmai hiba	Az előírások megsértésének kockázata
<p>számított tizenöt napon belül felülvizsgálati kérelemmel lehet élni jogszabálysértésre, a vizsga eredményével kapcsolatban értékelési hibára vagy az eredmény-számításban mutatózó számolási hibára történő hivatkozással. A vizsgaközpont vezetője a felülvizsgálati kérelmet megvizsgálja, és ha a kérelemben foglaltakkal egyetért, a vizsgaközpont a döntését módosítja. A vizsgaközpont vezetője a felülvizsgálati kérelem beérkezését követő naptól számított tizenöt napon belül hozza meg a részletes szakmai indokolást tartalmazó döntését. A döntés közzétételére az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény (a továbbiakban: Ákr) rendelkezéseit kell alkalmazni.</p>		<p>felülvizsgálati kérelmekről.</p>		
<p>R. 4. § (4) A vizsgaközpont a vizsgáról a Hivatal elektronikus felületén nyelvvizsga-anyakönyvet állít ki.</p>		<p>A vizsgaközpont nem nyit meg minden anyakönyvet legalább 10 nappal a vizsga előtt.</p>		<p>Sérül a vizsga folyamatának követhetősége. Sérül az adatok felvételének és</p>

Jogszabályi hely	AK-előírás	Súlyos jogszabálysértés	Súlyos szakmai hiba	Az előírások megsértésének kockázata
<p>A nyelvvizsga-anyakönyvet a vizsgaközpont a vizsga időpontja előtt legalább 10 nappal nyitja meg. A nyelvvizsga-anyakönyvet a vizsgaközpont folyamatosan tölti fel a vizsgára történő beosztás, a vizsgáztató és értékelő személyek és a vizsga értékelésének adataival. A vizsgázónak a vizsgára történő beosztását a vizsgaközpont legkésőbb a vizsgát megelőző 10. napon rögzíti, és erről egyidejűleg a vizsgázót értesíti. Az elektronikus nyelvvizsga-anyakönyvet a vizsga időpontjától számított legfeljebb 90 napon belül le kell zárni. Bizonyítványt a Hivatal csak teljes egészében kitöltött, szabályos nyelvvizsga-anyakönyv alapján állít ki.</p>		<p>A vizsgaközpont nem tölti fel folyamatosan a vizsgaadatokat az anyakönyvre.</p> <p>Az anyakönyv 10 nappal a vizsga előtt nem tartalmaz minden szükséges adatot.</p> <p>Az anyakönyv vizsga után max. 90 nappal nincs lezárva.</p>		<p>kezelésének tisztasága.</p>
<p><u>R. 8. § (1)</u> Az a vizsgaközpont akkreditálható, amely c) angol, francia, német, olasz, orosz, spanyol nyelv vizsgáztatása esetén nyelvenként legalább öt, egyéb nyelvekből legalább három nyelv-</p>	<p>AK <u>I. A. 4. c.</u> Angol, francia, német, olasz, orosz, spanyol nyelvből nyelvenként legalább öt, egyéb nyelvekből nyelvenként legalább három nyelvvizsgáztatásr a alkalmas</p>	<p>A vizsgaközpont az előírtnál kevesebb idegen nyelvi fejlesztőt, vizsgáztatót alkalmaz.</p>		<p>Romolhat a vizsga szakmai színvonala.</p>

Jogszabályi hely	AK-előírás	Súlyos jogszabálysértés	Súlyos szakmai hiba	Az előírások megsértésének kockázata
vizsgáztatásra alkalmas személy vizsgáztató ként való alkalmazását igazolja.	személy foglalkoztatását kell igazolni.			
<u>R. 8. §</u> (2) A vizsgaközpont feladatai, illetve működésére vonatkozó szabályok: a) minden akkreditált nyelvből, minden szinten, évente legalább egyszer hirdet vizsgát;		A vizsgaközpont nem hirdet vizsgát minden nyelven és minden szinten évente legalább egyszer.		Sérül a vizsgázó azon joga, hogy akkreditált nyelvből évente legalább egyszer vizsgát tehessen.
b) egy-egy készség mérésére irányuló feladat, változatlan formában, évente legfeljebb egy vizsgaalkalommal használható fel a beszéd-készség mérésére irányuló feladat kivételével;	AK <u>II. A. 4.</u> A <u>R. 8. §</u> (2) b. pontja értelmében a beszéd-készséget mérő komponens kivételével vizsgafeladat az éles vizsgán történő felhasználástól számított egy éven (azaz 12 hónapon) belül változatlan formában újból nem használható. Egy vizsgafeladat akkor változatlan formájú, ha a feladatban foglalt itemek közül akár csak egy is változatlan formájú, illetve a forrásszöveg akár csak egy mondata változatlan formájú.	Az AK rendelkezéseivel ellentétes vizsgafeladat-felhasználás történik (a vizsgavariánsok visszatérően ismétlődnek, és a feladatok cseréje nem felel meg az AK előírásainak).		A vizsgafeladat nyilvánossá, és ez által alkalmatlanná válhat a mérésre, vagy a vizsgázók számukra már ismerős feladatot kaphatnak.
<u>R. 9. §</u> (1) Az akkreditált vizsgarendszer: a) legalább három szinten egy, az adott szintre kidolgozott nyelvvizsgálóval a	AK <u>II. A. 2. a.</u> A komplex nyelvvizsga élő idegen nyelv esetében legalább négy <u>vizsgarészt</u> tartalmaz.	A vizsgaközpont nem készít az AK előírásai szerint a vizsgázói létszámok alapján statisztikát minden vizsgaidőszakról.	a) A vizsgaközpont nem végzi el az adott vizsgázói létszámra <u>(együtt kezelt eredményre)</u> előírt	A vizsga minősége romolhat, a vizsga minősége ellenőrizhetlenné válhat, a vizsga

Jogszabályi hely	AK-előírás	Súlyos jogszabálysértés	Súlyos szakmai hiba	Az előírások megsértésének kockázata
négy nyelvi alapkészséget méri, és elkülönülten értékeli; b) vizsgáinak belső érvényességét és megbízhatóságát minden vizsga alkalmával dokumentációval támasztja alá;	AK II. A. 3. A vizsgarendszer a KER államilag elismert nyelvtudásszintjeit (A2, B1, B2 és C1) minden akkreditált szintjén és minden nyelvi készségre vonatkozóan teljeskörűen és érvényesen méri, és elkülönülten értékeli (...). AK II. A. 4. A vizsgarendszer minden szintjén megbízhatóan méri a nyelvtudást.		statisztikai elemzéseket. b) Legalább 201 fős együtt kezelt eredmény esetén az itemek, vizsgarészek, ill. értékelők mutatói 365 napon belül a vizsgák több mint egyharmadában nem felelnek meg az AK Statisztikai elvárások c. részében előírt értékeknek, és a vizsgaközpont nem tesz lépéseket a mutatók javítása céljából.	nehézsége, minősége, megbízhatósága nem megfelelő.
R. 9. § (1) d) értékelési rendszere illeszkedik az alkalmazott mérési eszközökhöz.	Az értékelési rendszer illeszkedik az alkalmazott mérési eszközökhöz és nyelvtudásszinthez. Produktív készségeket mérő feladatok esetében az értékelési skála deskriptorai az adott szint követelményeit megfelelően tükrözik.	A vizsgarendszer értékelési rendszere alkalmatlan az adott szintű nyelvtudás minősítésére.		A vizsga sikeressége nem feltétlenül fejezi ki azt, hogy a vizsgázó nyelvtudása az adott szinten megfelelő; a vizsga sikertelensége ellenére is lehetséges, hogy a vizsgázó nyelvtudása a szintnek megfelelő.
R. 4. § (1e) Új vizsgalehetőséget kell biztosítani az egyedi vizsgahelyszínen	AK II. G. 2. e. (...) ha a vizsga során a vizsgázó és a vizsgaközpont	Az informatikai kapcsolat megszakadása esetén a vizsgaközpont		Sérül a vizsgabiztonság; sérülnek a vizsgázó jogai.

Jogszabályi hely	AK-előírás	Súlyos jogszabálysértés	Súlyos szakmai hiba	Az előírások megsértésének kockázata
vizsgáló részére, ha a vizsga során a vizsgáló és a vizsgaközpont között az informatikai kapcsolat megszakad.	között az <u>informatikai kapcsolat megszakad</u> , új vizsgalehetőséget biztosít a vizsgáló számára	nem érvényteleníti a vizsgát ill. nem biztosít új vizsgalehetőséget .		
<p><u>R. 8. §</u> (5) Egyedi vizsgahelyszínen történő vizsgáztatás akkor akkreditálható, ha</p> <p>a) a vizsgáló azonosítását megfelelően biztosítják,</p> <p>b) a vizsgát olyan módon szervezik meg, amely kizárja, hogy a vizsgáló más személy segítségét vagy az adott vizsgán igénybe nem vehető segítségét vegyen igénybe.</p>	<p>AK <u>II. G. 2. g.</u> A vizsgaközpont minden vizsgaesemény előtt webkamera-kép és legalább egy fényképes, személyazonosításra alkalmas igazolvány összehasonlításával ellenőrzi a vizsgáló személyazonosságát;</p> <p>AK <u>II. G. 2. i.</u> A vizsgaközpont minden vizsgaesemény közben folyamatosan ellenőrzi, hogy a vizsgahelyszínen a vizsgálón kívül más nem tartózkodik, és a vizsgáló nem vesz igénybe meg nem engedett segédeszközöket;</p>	<p>A vizsgáló azonosítása nem megfelelő.</p> <p>Nem kizárható segítség igénybevétele a vizsgán.</p>		<p>Sérül a vizsgabiztonság.</p> <p>Sérül a vizsgabiztonság.</p>

G. Alapelvek számítógépes nyelvvizsgáztatás esetén

A vizsgaközpont tájékoztató felületein részletesen bemutatja a számítógépes vizsga menetét, és/vagy a számítógépes vizsga formátumát és felhasználói felületét tükröző [mintafeladatsorokat](#) tesz közzé.

1. Alapelvek akkreditált vizsgahely akkreditált vizsgahelyszínén történő számítógépes nyelvvizsgáztatás esetén

A vizsgaközpont a BMR VIII. 6. pontjában pontosan meghatározza a számítógépes vizsgáztatásban részt vevő munkatársak –informatikusok, teremfelügyelők – létszámát, feladatkörét és felelősségét, kidolgozza a feladatokra történő alap- és rendszeres frissítő képzés és a feladatok ellátásának protokollját.

A vizsgaközpont minden vizsgahelyén biztosítja

- a. minden vizsgaalkalom során legalább 1 fő informatikus elérhetőségét, aki a vizsga előtt az egyes vizsgahelyszíneken a vizsgahely által biztosított eszközök és a számítógépes felületekbeállítását és kipróbálását felügyeli, állapotukat jegyzőkönyvezi, a vizsgák ideje alatt rendelkezésre áll az esetleg felmerülő technikai problémák kezelésére, és nem lát el más jellegű (pl. teremfelügyelői) feladatokat;
- b. a számítógépek olyan elrendezését, hogy az egymás mögött és mellett elhelyezkedő vizsgázók ne láthassanak rá egymás képernyőjére;
- c. hogy minden teremben 10 vizsgázónként legalább 1 db, a vizsgaközpont informatikai rendszeréhez kapcsolt, az i. pontban leírt feltételeknek megfelelő, teljes értékű vizsgázói munkaállomásként beüzemelt tartalék számítógép rendelkezésre áll;
- d. hogy a személyi és a tárgyi feltételek területén is képes a vizsgák előírásoknak megfelelő, zökkenőmentes lebonyolítására és a vizsgáztatás közben előforduló vis maior események kezelésére.

A vizsgaközpont által működtetett zárt informatikai rendszer biztosítja, hogy

- e. a központi adminisztrációs rendszer és a vizsgahelyszíneken működő rendszerek között folyamatos, zavartalan és biztonságos az adatátvitel;
- f. a vizsgaközpont felelős munkatársain kívül illetéktelen személy nem fér hozzá a vizsgára jelentkezők adataihoz, a vizsgafeladatokhoz, a vizsgafeladatsorokhoz, a megoldásokhoz és az értékeléshez; a szerkesztés és a hozzáférés naplózott;
- g. a vizsgázói azonosítók, a vizsgázóhoz rendelt feladatsorok, a vizsgázó által adott megoldások és a megoldókulcs az értékelés, az elemzés és a megtekintés céljából visszakereshetően kapcsolódnak egymáshoz.

A vizsgáztatásra használt számítógépes rendszer biztosítja, hogy

- h. a vizsgahelyszíneken egyenlők a feltételek: pl. azonos a megoldásra rendelkezésre álló időkeret, és a vizsgafeladatok azonos módon jelennek meg;
- i. egységesen legalább 15" a képernyők átmérője; rendelkezésre áll a vizsga nyelvére jellemző karakterkiosztást tartalmazó, legalább 101 gombos billentyűzet vizsganyelvenként azonos billentyűzetkiosztással, egér; a vizsga során a feladatok jól láthatóak, a vizsgázó igényeinek megfelelően változtatható a feladatok megjelenítésére használt karakterek mérete; beszédértés-vizsgánál szabályozható a hangerő;
- j. a vizsgázók a számítógépen a vizsgázói felületen a megengedett szótár használatán kívül más alkalmazást (pl. egyéb szótárprogramot, szövegszerkesztőt, weboldalt) nem érnek el;
- k. a vizsgázót semmilyen felugró ablak (pl. az operációs rendszer vagy víruskereső frissítése) nem zavarja meg a vizsga során;
- l. az azonosítást és a bejelentkezést követően, a vizsgafolyamat során, a vizsgázó monitorján folyamatosan látható legalább egy azonosító adat (pl. név, kód, anyakönyvi szám);
- m. a vizsgázó jól láthatóan követni tudja a feladatok sorszámát, valamint a feladatok megoldására rendelkezésre álló és a vizsga végéig hátralévő időt;
- n. a vizsgázó által elkészített megoldásokról közvetlenül a vizsga véglegesítése után a számítógépes rendszer időbélyeggel ellátott digitális lenyomatot készít.

Sajátgépes számítógépes nyelvvizsga olyan, papíralapú vizsgára akkreditált teremben rendezhető meg, melyben a vizsgázók számára lehetőség van áramfelvételre, valamint az egy vizsgázó rendelkezésére álló asztal/munkafelület legalább 1 m széles és 50 cm mély. Sajátgépes számítógépes nyelvvizsga során a vizsgafeladatok megoldása a vizsgázó notebook számítógépén a vizsgaközpont által biztosított zárt rendszerű vizsgaal alkalmazáson keresztül történik, és a fenti követelmények érvényesek rá; a vizsga eszközére vonatkozó i. pont esetében a vizsgaközpont előírásai a mérvadóak. A vizsgaeszköz és a telepített vizsgaal alkalmazás megfelelőségét a vizsgaközpont minden vizsgaesemény előtt ellenőrzi. A vizsgát vizsgaesemény közben az akkreditált vizsgateremben az AK és a vizsgaközpont előírásaival összhangban folyamatosan 20 vizsgázóként minimum 1 fő, a sajátgépes számítógépes vizsga lebonyolítására kiképzett teremfelügyelő felügyeli. Akkreditált **vizsgateremben** egy vizsgaesemény keretében vagy csak papíralapú, vagy csak számítógépes formátumú vizsga szervezhető.

2. Alapelvek a vizsgaközpont egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszínén történő (online) számítógépes nyelvvizsgáztatás esetén

Egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszínen történő (online) nyelvvizsgáztatás esetén a vizsgaközpont a fenti, releváns alapelvek megvalósulása mellett:

- a. folyamatosan frissülő tájékoztató felületein a vizsgázókat a jogszabályokhoz hűen és az előírásokhoz illeszkedő módon megfelelő részletességgel és

- pontossággal tájékoztatja az online nyelvvizsgák szabályairól és feltételrendszeréről;
- b. felel a számítógépes vizsgaformátumú vizsgarendszer működéséért, annak hozzáférési jogosultságaiért és az informatikai rendszer teljes biztonságáért;
  - c. pontosan meghatározza az online nyelvvizsgáztatásban részt vevő munkatársak – informatikusok, támogató felelősök és felügyelők – feladatkörét és felelősségét, kidolgozza a feladatokra történő alap- és rendszeres frissítő képzés és a feladatok ellátásának protokollját;
  - d. kidolgozza az online nyelvvizsga közben fellépő vis maior esetekre vonatkozó eljárási rendjét és a vizsga folyamatában történő támogatási folyamatok részletes protokollját;
  - e. Vizsgaszabályzatában és Belső működési rendjében a vizsgázó által használt minden eszköz vonatkozásában rögzíti az internetkapcsolat különböző időintervallumú megszakadása esetén követendő részletes eljárásrendet; ha a vizsga során a vizsgázó és a vizsgaközpont között az [informatikai kapcsolat megszakad](#), új vizsgalehetőséget biztosít a vizsgázó számára;
  - f. Vizsgaszabályzatában rögzíti a vizsga közbeni szünetek és a vizsgahelyszín-elhagyás szabályait (mikor és mennyi időre történhet) oly módon, hogy az csak egy-egy vizsgarész véglegesített megoldásának elküldése után történhessen meg, és csak abban az esetben, ha valamennyi vizsgázó azonos sorrendben oldja meg a vizsgarészeket; Belső Működési Rendjében pedig azt, hogy hogyan gondoskodik a vizsgabiztonságról ezekben az esetekben.

A vizsgaközpont minden vizsgaesemény előtt

- g. webkamera-kép és legalább egy fényképes, személyazonosításra alkalmas igazolvány összehasonlításával ellenőrzi a vizsgázó személyazonosságát;
- h. meggyőződik arról, hogy a vizsgázó által bemutatott környezet – az egyedi vizsgahelyszín – megfelel a követelményeknek, és a vizsgázó eszközei az előírásoknak megfelelően működnek.

A vizsgaközpont minden vizsgaesemény közben

- i. folyamatosan ellenőrzi, hogy a vizsgahelyszínen a vizsgázón kívül más nem tartózkodik, és a vizsgázó nem vesz igénybe meg nem engedett segédeszközöket;
- j. biztosítja és ellenőrzi, hogy a vizsga során a vizsgázó által használt egyik eszköz sem zavarja a vizsgázót (pl. hívás, üzenet hangja), és nem tesz lehetővé külső segítséget nyújtó megoldásokat (pl.: virtuális gép, távvezérlés); megakadályozza más alkalmazások és felugró ablakok megnyitásának lehetőségét; továbbá nem engedélyezi fej-/fülhallgató használatát;
- k. a vizsga teljes ideje alatt folyamatos online kapcsolatot tart fenn az egyedi vizsgahelyszínnel a vizsgafelügyelet folyamatában alkalmazott eszközökön, és legalább egy kiegészítő csatornán keresztül ügyfélszolgálati elérhetőséget biztosít; az online nyelvvizsgák felügyeletében és támogatásában résztvevő munkatársak a vizsga teljes időtartama alatt a vizsgaközpontban, vagy a

technikai feltételek megléte esetén valamely vizsgahelyen tartózkodnak; amennyiben a beszédkésztség-vizsgáztatók egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszínen tartózkodnak, a vizsga előírás szerű lebonyolításáért a vizsgaközpont felel;

- l.** a vizsgabiztonság megvalósulásának bizonyítására a vizsga teljes időtartama alatt legalább kettő, hangrögzítést is magában foglaló, minimum 1 FPS és teljes felbontású videofelvételt készít: a frontkamerás felvételen folyamatosan ellenőrizhető a vizsgázó elhelyezkedése teljes képen a válltól a fejtetőig, valamint a vizsgázó szemmozgása és magatartása, egy másik szögből készített videofelvételen a vizsga közben jól látható a vizsgázó teljes testtartása, munkaasztala és képernyője;
- m.** 15 vizsgázónként minimum egy, a feladatra kiképzett munkatársa a vizsga valós ideje alatt folyamatosan legalább az egyik kameraképen felügyeli a vizsgázók vizsga alatti tevékenységét;
- n.** biztosítja, hogy a vizsgázó a vizsgafeladatokról és megoldásokról sem kézzel, sem elektronikus úton nem készít másolatot, és a beszédértés mérésére szolgáló hangzó szöveget és a beszédkésztség vizsgát sem rögzíti; továbbá kizárja a képernyőkép rögzítésére és továbbítására szolgáló alkalmazások használatának lehetőségét.

A vizsgaközpont minden vizsgaesemény után

- o.** az I. pontban foglaltak szerint rögzített összes felvételt legalább 90 napig tárolja, a szóban teljesített vizsgáról készült hangfelvételt 3 évig megőrzi;
- p.** minden tekintetben betartja a vonatkozó Kormányrendeletben foglalt az értékelés folyamatával, az eredményközléssel, a megtekintés, a fellebbezés, a felülvizsgálat és a vizsgabizonyítvány kiállításának körülményeivel kapcsolatos jogszabályokat.

III. fejezet: AZ AKKREDITÁCIÓ MEGÚJÍTÁSA

A. Az akkreditáció megújításának feltételei

Vizsgaközpont, vizsgarendszer, vizsganyelv és a vizsgahelyek akkreditációjának megújítására a [R. 12. §](#) értelmében [akkreditált vizsgaközpont](#) jogosult. A kérelmet a vizsgaközpont a vizsgaközpont és vizsgarendszer akkreditációjáról vagy az akkreditáció megújításáról szóló határozat átvételének dátumától számított 24. hónapban küldi meg a Hivatalnak.

A kérelemhez a vizsgaközpont csatolja:

1. az akkreditációját megújítandó vizsgaközpont, vizsgarendszer nevét, a megújítandó vizsganyelvek felsorolását, szintjeit, fajtáit és profiljait, az aktívként működtetni kívánt és a kivonandó vizsgahelyek felsorolását a Hivatal elektronikus nyilvántartásában (továbbiakban: [REX](#)) szereplő azonosító szám jelölésével;
2. nyilatkozatokat arról, hogy
  - a. a REX-en szereplő dokumentumok a valóságnak megfelelnek;
  - b. a vizsgarendszer(ek)nek a REX-en szereplő vizsgáztatói listája aktualizált, és a vizsgáztatók a [R. 8. §](#) (2) g) pont szerinti rendszerességgel képzésben, illetve továbbképzésben részesültek;
  - c. a vizsgaközpont és a megújítandó vizsgahelyek honlapján a vizsgákról szóló információ hiánytalan és korrekt;
  - d. a vizsgaközpont vizsgahelyei jogszabályszerű és a Belső működési rendnek és a vizsgaszabályzatnak megfelelő működését tervszerűen és dokumentáltan ellenőrzi;
  - e. külföldi vizsgaközpont magyarországi képviselete esetén aktualizálták a felhatalmazást/együttműködési megállapodást a vizsgák magyarországi lebonyolításáról és annak feltételeiről;
3. a [12/2013 \(II. 12.\) EMMI rendelet 3. melléklete](#) szerint befizetett igazgatási szolgáltatási díj átutalásának igazolását, valamint az igazgatási szolgáltatási díj kiszámításának alapjául szolgáló adatokat táblázatban (lehetőség van a kérelem benyújtását megelőzően a [12/2013 \(II. 12.\) EMMI rendelet 3. melléklete](#) alapján kiszámított összeg megnevezésével számlát kérni a Hivataltól);
4. a vizsgaközpont hatályos alapító okiratát/cégkivonatát.

A kérelmet a vizsgaközpont 1 nyomtatott példányban és 1 elektronikus adathordozón, Word **és/vagy** PDF formátumban, minden formátumban azonos tartalommal küldi meg a Hivatalnak.

B. Az akkreditáció megújításának menete

1. Az [akkreditált vizsgaközpont](#) benyújtja az akkreditáció megújítására irányuló kérelmét az AK [III. A.](#) 1., 2., 3., 4. pontja szerint.

A Hivatal megállapítja, hogy a dokumentáció hiánytalan-e, és

- a. hiánytalan benyújtás esetében az eljárást elindítja,
- b. hiányos dokumentáció esetében (formai) hiánypótlásra szólít fel. Ha az igazgatási szolgáltatási díj a hiánypótlásra nyitva álló határidőig sem érkezik be, a kérelem elbírálása elutasítással zárul.

2. Hiánytalan kérelem esetén a Hivatal megküldi a vizsgaközpontnak az [Önértékelési beszámoló](#)nak (továbbiakban: ÖB) a vizsgaközpont rendszereire és vizsganyelveire aktualizált formáját, amelyet a vizsgaközpont vizsganyelvenként kitölt, és a kért egyéb [dokumentum](#)okat mellékel. Az ÖB beküldési határideje a kézhezvételtől számított 20 nap. Tartalmi hiánypótlás nem lehetséges. Amennyiben a vizsgaközpont hiányosan tölti ki az ÖB-t, a NYAT és a Hivatal a rendelkezésére álló adatok alapján hozza meg a döntését.

3. A NYAT szakértői a [R. 5/A. §](#) (1) d) alapján [ellenőrzés](#) keretében az akkreditáció megújítása során vagy előzetes ellenőrzés keretében az akkreditáció lejáratá előtti valamely vizsgaidőszak során, éles vizsgán meglátogatják a vizsgaközpont aktív vizsgahelyeinek kb. 20%-át, de – ahol egynél több aktív vizsgahely van – legalább 2 és legfeljebb 10 vizsgahelyet, vagy korábbi szóban teljesített vizsgák hangfelvételeit kéri be a vizsgaközponttól.

A Hivatal és a NYAT az ellenőrzött vizsgák alapján megállapítják, hogy a vizsgaszervezés, a vizsgák biztonságos működése, a szóbeli vizsgák értékelése megfelelő-e.

A megújítási kérelem elbírálásával egyidejűleg történő ellenőrzésről szóló összesített szakértői jelentés a megújítási kérelem elbírálását záró dokumentáció része, és annak tapasztalata a megújításról szóló döntés részét alkotja.

4. A NYAT a Tartalmi bírálat c. űrlapban felsorolt szempontok alapján azt vizsgálja, hogy a megküldött [dokumentum](#)ok alapján a vizsgarendszer működése megfelel-e a R. és az AK II. 1-6. pontjában foglaltaknak. A Hivatal azt vizsgálja, hogy a vizsgaközpont működése megfelelő-e, vagyis a vizsgaközpont és a vizsgahelyek együttműködése megfelelően dokumentált és biztonságos-e, a tájékoztatás teljesszűre-e.

Ennek alapján a NYAT állást foglal és összesített testületi véleményt fogalmaz meg a vizsgaközpont, vizsgarendszere(i) és vizsganyelve(i) akkreditációjának megújíthatóságáról a kérelemben foglaltak szerint.

A vizsgaközpont működése nem felel meg a R. és az AK II. 1-6. pontjában foglaltaknak, amennyiben a vizsgaközpont súlyos jogszabálysértést követ el, vagy súlyos szakmai hibát vét.

5. A Hivatal dönt a kérelmezett akkreditáció megújíthatóságáról, illetve feltételeket szab az adott vizsgarendszer további működéséhez. A Hivatal a megújításról szóló határozatban

- a. 24 hónapra megújítja a vizsgaközpont által kérelmezett minden vizsgarendszer, vizsganyelv és vizsgahely akkreditációját;
- b. 24 hónapra engedélyezi a vizsgaközpont és egyes vizsgarendszereinek, egyes vizsganyelveinek, egyes vizsgahelyeinek további működését, és egyúttal egyes rendszerek, nyelvek, szintek, vizsgahelyek további működésével kapcsolatosan feltételeket szab;
- c. felfüggeszti vagy megszünteti a vizsgaközpont és minden vizsgarendszere további működését.

C. Önértékelési beszámoló

Az itt közölt űrlapot a Hivatal az adott vizsgaközpont akkreditáció-megújítási kérelmében foglaltaknak és a kérelmező vizsgarendszereinek és vizsgáztatott nyelveinek vizsgázói létszámai alapján testre szabva küldi meg a vizsgaközpontnak. Az ÖB-t és mellékleteit a vizsgaközpont 1 nyomtatott példányban és 1 elektronikus adathordozón, Word **és/vagy** kereshető PDF formátumban, minden formátumban azonos tartalommal küldi meg a Hivatalnak. Egyes nagyobb méretű fájlok esetében, a Hivatallal történő előzetes egyeztetés alapján, a csak elektronikus formában történő benyújtás is elegendő lehet.

A nyelvvizsgaközponttra vonatkozó 1-7. kérdést, továbbá a vizsgarendszerekre és nyelvekre külön-külön vonatkozó kérdések közül az 1., 2. és a 4. kérdést valamennyi vizsgaközpontnak meg kell válaszolnia. A többi ponthoz kapcsolódóan benyújtandó dokumentáció pontos részleteit a testreszabott ÖB fogja meghatározni.

---

i A válaszokat – amennyiben nincs megjelölve külön melléklet – ezen az űrlapon kell megadni. A mellékleteket mind az elektronikus, mind a nyomtatott beadvány esetében a Hivatal által kiküldött Önértékelési beszámolóban előre megadott, standardizált mellékletnevekkel kell ellátni és külön csatolva benyújtani. Több nyelv esetében csak az azonos nyelvhez tartozó mellékletek kerülhetnek egy kötetbe, illetve egy CD-re.

A vizsgaközpont neve: .....

Vizsgált időszak: ...../.... – ...../.... (év/hó – év/hó)

A NYELVVIZSGAKÖZPONTRA VONATKOZÓ KÉRDÉSEK

A táblázat kitöltése során, kérjük, válaszait tömören és lényegre törően fogalmazza meg.

1. TÁJÉKOZTATÁS

- a. Milyen tájékoztató formákat használ a vizsgaközpont?
- b. Hogyan fejlesztette tájékoztató felületeit a vizsgaközpont az elmúlt két év során?
- c. Milyen intézkedéseket tett annak érdekében, hogy a vizsgákról hiánytalan és korrekt információ jelenjen meg a vizsgahelyek honlapjain? Hogyan ellenőrzi ezeket a tartalmakat?

2. ELLENŐRZÉS

- a. Mellékelje áttekinthető, táblázatos formában a vizsgaközpontnak a vizsgahelyek ellenőrzésére készült éves tervét a ..... évre vonatkozóan!
A melléklet neve: 1_02_ELLENORZES_„VKP”
- b. Fejtse ki röviden, hogyan valósult meg az ellenőrzés! Milyen általános tapasztalatokat vont le a vizsgaközpont?
- c. Milyen intézkedéseket tett a vizsgaközpont az ellenőrzések nyomán?

3. MEGTEKINTÉS

- a. Milyen százalékos arányban jelentkeznek a vizsgázók megtekintésre? Történt-e változás az arányokban?
- b. A vizsgadolgozatok megtekintéséről milyen tapasztalatok alakultak ki?
- c. Előfordult-e szabálytalanság a megtekintések során? Ha igen, hogyan kezelte a helyzetet a vizsgaközpont?

4. ÚJRAÉRTÉKELÉS

- a. A vizsgált időszakban milyen százalékos arányban kérték a vizsgázók egy-egy vizsgarész újraértékelését?
- b. Az újraértékelés során hogyan változott az első két értékelő által adott pontszám, és ez hogyan befolyásolta az adott vizsgák sikerességét?

5. VIZSGACSALÁS

- a. Éves bontásban hány esetben és milyen okból jegyzőkönyveztek vizsgán történt visszaélést (engedély nélküli eszközhasználat, információcsere, személycsere stb.)?
- b. Vezetett-e be a vizsgaközpont bármilyen új intézkedést a visszaélések kiküszöbölésére? Ha igen, ismertesse ezeket.

6. FOGYATÉKKAL ÉLŐ VIZSGÁZÓK

Hány esetben kérelmeztek vizsgázók speciális vizsgakörülményeket, és hány esetben fogadta el a kérelmeket a vizsgaközpont?

7. KÉPZÉSEK

i A képzések formája lehet: önálló vagy csoportos, online vagy személyes. Az ismertetésből ki kell derülnie az egyes képzések céljának és tematikájuk főbb pontjainak.

a. A központ vizsgarendszerenként vagy nyelvenként szervezi a (tovább)képzéseket?

b. Foglalja össze táblázatos formában a vizsgált időszakban szervezett alap- és továbbképzéseket, és adja meg a képzések formáját, tematikáját, továbbá a résztvevők körét és létszámát!

A melléklet neve: 1_06_KEPZESEK_„VKP”

c. Milyen tapasztalatokat vontak le a fenti képzésekből? (szervezési nehézségek, részvétel, hasznosság)

8. VIZSGÁZTATÓK

a. Hogyan ellenőrzi a vizsgaközpont a vizsgáztatók értékelői és kérdező vizsgáztatói munkáját, és hogyan ad róla visszajelzést?

b. Hogyan hasznosítja a vizsgaközpont az ellenőrzések tapasztalatait, és hogyan építi be azokat a vizsgáztatói képzésekbe?

A VIZSGAKÖZPONT ÉS VIZSGARENDSZERE(I) MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ KÉRDÉSEK

1. VIZSGAFEJLESZTÉSEK, ALAPDOKUMENTUMOK

i Itt a vizsgák tartalmát, szervezését, lebonyolítását, értékelését érintő, a vizsgált időszakban történt minden változtatást kérünk röviden ismertetni.

- a. Mely rendszerének/rendszerének mely részeit érintették?
- b. A fejlesztés(ek) lényege
- c. A fejlesztés(ek) eredményei, tapasztalatok
- d. Frissítette-e a vizsgaközpont az alapdokumentumait a vizsgált időszakban történt módosításokkal? Sorolja fel, mely dokumentumban hol és milyen változtatások történtek!

2. A VIZSGAKÖZPONT ÉS A VIZSGAHELYEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE, A VIZSGÁK SZERVEZÉSE ÉS LEBONYOLÍTÁSA

- a. Ismertesse röviden, milyen változások történtek a vizsgahelyekkel történő együttműködésben a vizsgált időszak során!
- b. Ismertesse röviden, milyen változások történtek a vizsgák szervezésével és lebonyolításával kapcsolatban a vizsgált időszak során!
- c. Frissítette-e a vizsgaközpont az alapdokumentumait a vizsgált időszakban az **a.** és **b.** részben feltüntetett változásokkal? Sorolja fel, mely dokumentumban hol és milyen változtatások történtek!

AZ EGYES VIZSGARENDSZEREKRE ÉS NYELVEKRE VONATKOZÓ KÉRDÉSEK

..... vizsgarendszer, ... nyelv

3. A VIZSGA MŰKÖDTETÉSE

i A beazonosíthatóság követelménye azt jelenti, hogy olyan kódolást kell a számításokban és elemzésekben alkalmazni, amely a külső értékelő/szakértő számára is érthető és követhető – vagyis a számításokban és elemzésekben a konkrét itemek/feladatok/feladatsorok könnyen felismerhetőek. Hasonlóképpen érthető és követhető kódolással kell jelölni az egyes értékelő párokat.

A mellékletnek tartalmaznia kell az AK Folyamatszerű követelmények c. részében az éles vizsga-feladatsorokra előírt valamennyi statisztikai számítást (ahol releváns), szöveges elemzését és a levont tanulságok leírását.

Amennyiben az éles vizsgán felhasznált feladatok probabilisztikus módszerek használata alapján készített feladatbankból lettek kiválasztva, a mellékletnek tartalmaznia kell az eredményhirdetéshez használt adatok alapján számolt illeszkedési mutatókat.

Az éles vizsga-feladatsorokat nem kell itt benyújtani, mert azokat a 6. ponthoz tartozó melléklet fogja tartalmazni.

Az alábbiakban kért számításokban, elemzésekben és nyilatkozatokban minden itemnek, feladatsornak és értékelő vizsgáztatónak jól beazonosíthatónak, valamint az alkalmazott statisztikai és kvalitatív eljárás(ok) menetének közérthetőnek és relevánsnak kell lennie. A tételes, részletes elemzéseket külön dokumentumként csatolja! Külföldi vizsgaközpontok esetében vagy a teljes vizsgapopulációra vonatkozó, vagy a magyarországi vizsgaeseményeken keletkezett adatokat, számításokat, elemzéseket és értelmezésüket kell benyújtani.

3.A

Ismertesse az éles vizsgaeredmények kvalitatív elemzését és az utólagos elemzések során levont tanulságokat!

Csatoljon nyilatkozatot arról, hogy hol és hány fővel történt az éles vizsgán felhasznált feladatsorok kipróbálása, vagy mely korábbi vizsgaidőszak feladatsorai kerültek újbóli felhasználásra!

A kiválasztott vizsgaidőszak(ok): .....

A melléklet(ek) neve(i):

2_03_MUKODES_"VKP"_alt/...szakny_1ny/2ny_,"NYELV"_"SZINT"

3.B

Ismertesse az éles vizsgaeredmények statisztikai és kvalitatív elemzését és az utólagos elemzések során levont tanulságokat. Ismertesse továbbá a szubjektív értékelésű készségek vizsgáztatóira vonatkozó minőségbiztosítási eljárásokat. Adjon részletes áttekintést a megbízhatósági együtthatók és az egyéb statisztikai elemzések során nyert tanulságokról, következtetésekről és azok következményeiről!

Csatoljon nyilatkozatot arról, hogy hol és hány fővel történt az éles vizsgán felhasznált feladatsorok kipróbálása, vagy mely korábbi vizsgaidőszak feladatsorai kerültek újbóli felhasználásra!

A kiválasztott vizsgaidőszak(ok): .....

A melléklet(ek) neve(i):

2_03_MUKODES_"VKP"_alt/...szakny_1ny/2ny_,"NYELV"_"SZINT"

4. VIZSGAVARIÁNSOK

i Valamennyi vizsgarendszer és nyelv vizsgavariánsait egyetlen mellékletben kell bemutatni. Célszerű erre a célra Excel fájlt alkalmazni, és a különböző vizsgarendszereket és nyelveiket különböző fülek alatt szerepeltetni.

A nyilvántartás alapján a Hivatal/NYAT szűrőpróbaszerű ellenőrzést végezhet.

A vizsgavariánsok ellenőrzéséhez minden mért szintre nyújtsa be a vizsgált kétéves időszakhoz tartozó, a BMR VIII. pontjának első kérdése értelmében készült nyilvántartását a felhasznált írásban teljesített feladatokról!

A melléklet neve: 2_04_VIZSGAVARIANSOK_„VKP”

5. BESZÉDKÉSZSÉG-FELADATOK

Csatolja a vizsgált időszakban felhasznált beszédkésztség-feladatok nyilvántartását, mely minden feladat esetében tartalmazza a rendszerbe bekerülés időpontját, a felhasználás dátumait és helyeit (ha a vizsgahelyeken eltérő feladatkészletet alkalmaznak egy vizsgaidőszakban) és a rendszerből történő kikerülés időpontját. Ismertesse, hogyan teljesítették az AK II. A. 4. c. pontjának a beszédkésztség-vizsgafeladatok frissítésére és cseréjére vonatkozó előírását.

A melléklet(ek) neve(i):

2_05_BESZEDK_„VKP”_alt/...szakny_1ny/2ny_„NYELV”_„SZINT”

6. SZINTILLESZTÉS

i A beadványnak nem általános leírást kell tartalmaznia, hanem a vizsgaközpont által kiválasztott vizsgaidőszakra, az ÖB-ben megjelölt szintre vonatkozó konkrét eljárások ismertetését, ehhez ld.: az AK [A nyelvvizsga szintjeinek illesztése a KER-hez című \(II. C.\) fejezet](#) már működő vizsgarendszerekre vonatkozó releváns előírásait.

Ismertesse legalább két, legfeljebb öt oldalas összefoglalás formájában a vizsgált kétéves periódus egy kiválasztott vizsgaidőszakára vonatkozólag a KER-hez történő szintillesztés eljárásait. Térjen ki a familiarizáció, a specifikáció, a standardizálás és a belső empirikus validálás szakaszaira, figyelembe véve az AK által előírt létszámokat.

A kiválasztott szint: .....

A melléklet neve:

2_06_SZINTILL_"VKP"_alt/...szakny_1ny/2ny_,"NYELV"_"SZINT"

7-8. TARTALMI ÉRVÉNYESSÉG ÉS ÉRTÉKELÉSI ESZKÖZÖK

A feladatsorok tartalmi érvényességének elbírálásához az alábbi vizsgaidőszakokhoz és anyagkönyvekhez tartozó valamennyi feladatsort kérjük benyújtani, értékelésükkel együtt. A csomag tartalmazza a megjelölt vizsgaidőponthoz tartozó feladatlapot, válaszlapot (ha az különálló tétel), a vizsgázói teljesítményeket, a megoldókulcsokat, a javítási útmutatót, az értékelést, a végső eredmény kialakítási módjának leírását az adott dolgozatra vonatkozóan, a hanganyagokat és átiratukat, a felhasznált szövegek pontos forrásmegjelölését, továbbá a beszédkésztség feladatok vizsgázói és vizsgáztatói példányait és hangfelvételeit.

A melléklet(ek) neve(i):

2_07_TART_ERV_"VKP"_alt/...szakny_1ny/2ny_,"NYELV"_"SZINT"

9. KIS LÉTSZÁMÚ NYELVEK

Foglalja össze maximum egy oldalban a vizsgált kétéves időszakban szervezett vizsgák tapasztalatait (a feladatok fejlesztése, vizsgázói létszámok, a vizsgák sikeressége stb.)! Ismertesse, hogyan biztosították, hogy a kis vizsgázói, vizsgáztatói és fejlesztői létszámok ellenére is a többi nyelvvel azonos standardok szerint, az előírásoknak megfelelően működjenek a vizsgák!

A melléklet(ek) neve(i):

2_09_KISNYELVEK_"VKP"_alt/...szakny_1ny/2ny_„NYELV"

IV. fejezet: AKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁSOK ÉS DOKUMENTUMAIK

Az akkreditációs eljárások során a benyújtott kérelmet a Hivatal által felkért szakértők vizsgálják. A szakértői vélemények alapján a Nyelvvizsgát Akkreditáló Testület javaslatot tesz a kérelem elfogadására vagy elutasítására, majd a Hivatal meghozza döntését. A bírálat eredményéről a Hivatal 60 napon belül értesíti a kérelmezőt.

A. Új vizsgaközpont akkreditációja

A vizsgaközpont működésének feltételeit az AK [I. A.](#) fejezete szabályozza.

A vizsgaközpont az akkreditációs kérelmet 1 nyomtatott példányban és 1 elektronikus adathordozón, Word **és/vagy** kereshető PDF formátumban, minden formátumban azonos tartalommal küldi meg a Hivatalnak az alább letölthető űrlap szerint a benne meghatározott melléletek csatolásával. A kérelem kötelezően tartalmazza az akkreditációs díj befizetésének igazolását a [12/2013. \(II.12.\) EMMI rendelet 2. melléklete](#) alapján.

[**Kérelem új vizsgaközpont akkreditációjára**](#)

B. Új vizsgahely létesítése, helyszínének bővítése, cseréje, újraaktiválása

A vizsgahelyek működésének feltételeit az AK [I.C.](#), [D.](#) és [E.](#) fejezete szabályozza. Az akkreditációs kérelmek benyújtásának módja:

1. Új vizsgahely(ek) akkreditációs kérelmét 1 nyomtatott példányban és 1 elektronikus adathordozón, Word **és/vagy** kereshető PDF formátumban, minden formátumban azonos tartalommal küldi meg a Hivatalnak az alább letölthető űrlap szerint a benne meghatározott mellékletek csatolásával. A kérelem kötelezően tartalmazza az akkreditációs díj befizetésének igazolását a [12/2013. \(II.12.\) EMMI rendelet 2. melléklete](#) alapján.
2. Az alábbi kérelmeket elegendő kizárólag e-mailben benyújtani a Hivatal számára, nincs szükség papír formátumú kérelemre:
  - Kérelem vizsgahely bővítésére
  - Kérelem vizsgahely bővítésére – közvetett jelenléttel
  - Kérelem vizsgahelyszín/terem cseréjére

Vizsgahely és -helyszín újraaktiválása

1. Ha egy vizsgahely újraaktiválási kérelme előtt legfeljebb 2 évvel vált inaktívvá vagy újraaktiválási kérelme előtt legfeljebb 2 évvel kérelmezte a Hivatalnál valamelyik vizsgahelyszínének/vizsgatermének inaktívvá tételét, akkor az újraaktiváláshoz elegendő a vizsgaközponton keresztül e-mailben kérelmeznie az újraaktiválást a vizsgahely/vizsgahelyszín/vizsgaterem adatainak (vizsgahely neve, székhelye, telephelye/fióktelepe, [korábbi] ID száma, vizsgahelyszín/-terem címe, száma/neve, korábbi ID száma) megadásával, valamint annak részletezésével, hogy milyen indokkal kéri az újraaktiválást, továbbá vizsgára berendezett állapotot mutató fotó csatolásával.
2. Ha egy vizsgahely több mint 2 évvel korábban vált inaktívvá, vagy több mint 2 évvel korábban kérelmezte a Hivatalnál valamelyik vizsgahelyszínének/vizsgatermének inaktívvá tételét, akkor nem aktiválható újra, hanem
  - vizsgahely esetében új vizsgahely létesítése iránti kérelmet,
  - vizsgahelyszín vagy vizsgaterem esetében pedig vizsgahely bővítése iránti kérelmetkell a vizsgaközponton keresztül a Hivatalnak benyújtania.

[Kérelem új vizsgahely létesítésére](#)

[Kérelem vizsgahely bővítésére](#)

Kérelem vizsgahelyszín, terem cseréjére

Kérelem vizsgahely bővítésére közvetett jelenléttel rendezett beszédkésztség vizsgához

C. Új vizsgarendszer akkreditációja

A vizsgarendszer működésének feltételeit az AK [II.](#) fejezete szabályozza.

A vizsgaközpont az új vizsgarendszer akkreditációs kérelmét 1 nyomtatott példányban és 1 elektronikus adathordozón, Word **és/vagy** kereshető PDF formátumban, minden formátumban azonos tartalommal küldi meg a Hivatalnak az alább letölthető űrlap szerint a benne meghatározott mellékletek csatolásával. A kérelem kötelezően tartalmazza az akkreditációs díj befizetésének igazolását a [12/2013. \(II.12.\) EMMI rendelet 2. melléklete](#) alapján.

A Hivatal az akkreditációt követő egy év (365 nap) elteltétől számított harminc napon belül ellenőrzi a vizsgarendszer működését. (ld. AK [I. F.](#))

Kérelem új vizsgarendszer akkreditációjára
--

D. Vizsgarendszer bővítése

A [R. 5. § 1 \(c\)](#) pontja alapján akkreditált vizsgarendszer további nyelvel és szinttel bővíthető. Amennyiben a vizsgaközpont a már akkreditált vizsgarendszert további nyelvel vagy szinttel szeretné bővíteni, akkor kiegészítő akkreditációs eljárás keretében igazolnia kell, hogy az új nyelvre vagy szintre kidolgozott feladatsorok illeszkednek a vizsgarendszerhez, fejlesztésük azonos módon történt a már akkreditált rendszer nyelvének/nyelveinek/szintjeinek feladatsoraiéval, valamint rendelkezik a működtetéséhez szükséges képzett vizsgáztatói létszámmal.

Vizsgarendszer bővítése további nyelvel

További nyelvel/nyelvekkel történő bővítés esetén egynyelvű vizsgarendszer csak egynyelvű, kétnyelvű vizsgarendszer pedig csak kétnyelvű szerkezetben bővíthető.

A vizsgaközpont az akkreditációs kérelmet 1 nyomtatott példányban és 1 elektronikus adathordozón, Word **és/vagy** kereshető PDF formátumban, minden formátumban azonos tartalommal küldi meg a Hivatalnak az alább letölthető űrlap szerint a benne meghatározott mellékletek csatolásával. A kérelem kötelezően tartalmazza az akkreditációs díj befizetésének igazolását a [12/2013. \(II.12.\) EMMI rendelet 2. melléklete](#) alapján.

Kérelem új vizsganyelv akkreditációjára

Vizsgarendszer bővítése további szinttel

A vizsgaközpont az akkreditációs kérelmet 1 nyomtatott példányban és 1 elektronikus adathordozón, Word **és/vagy** kereshető PDF formátumban küldi meg a Hivatalnak az alább letölthető űrlap szerint a benne meghatározott mellékletek csatolásával, minden formátumban azonos tartalommal. A kérelem kötelezően tartalmazza az akkreditációs díj befizetésének igazolását a [12/2013. \(II.12.\) EMMI rendelet 2. melléklete](#) alapján.

Kérelem új vizsgaszint akkreditációjára

E. Kétnyelvű vizsgák egynyelvűsítése

Az eredetileg kétnyelvűként akkreditált vizsgarendszerek esetében a vizsgarendszert működtető vizsgaközpont kérelmezheti a vizsgarendszer egynyelvűvé alakítását, illetve egynyelvű változat párhuzamos működtetését. A Hivatal és a NYAT a hatályos jogszabályi környezetben minden egynyelvűsítésre vonatkozó beadvány esetében egyedileg jár el. Az eljárás megindításához szükséges dokumentumokat 1 nyomtatott példányban és 1 elektronikus adathordozón, Word **és/vagy** kereshető PDF formátumban, minden formátumban azonos tartalommal kell a Hivatalnak benyújtani.

Az egynyelvűsítési kérelem csak az egynyelvű vizsgává történő átalakításhoz szükséges változtatásokra irányulhat: a közvetítés készségét mérő egység elhagyásával, valamint az instrukciók és **promptok** idegen nyelvűvé alakításával történik. Az egynyelvűsítéssel össze nem függő változtatások rendszermódosításnak számítanak. A kétnyelvű vizsgarendszer egynyelvűsítését a vizsgaközpont egynyelvűsítési kérelem benyújtásával kezdeményezheti az alábbi űrlapon.

[Kérelem kétnyelvű vizsgarendszer egynyelvűvé alakítására](#)

F. Vizsgarendszer módosítása

A [R. 9. §](#) (3) szerint *ha a vizsgaközpont a vizsgarendszer bármely elemét meg kívánja változtatni, a Hivatalhoz erre irányuló kérelmet nyújt be. A vizsgaközpont a változtatás szándékát a kérelem benyújtása előtt **módosítási tervvel jelzi a Hivatalnak.** Változtatásra vonatkozó terv leghamarabb az eredeti vizsgarendszer-akkreditációt követő 1 év eltelte után nyújtható be. Külföldi vizsgarendszer módosítását csak a külföldi vizsgatulajdonos kezdeményezheti a magyarországi központon keresztül.*

A tervezett vizsgarendszer-módosítást részletesen meg kell indokolni. A módosítási tervet a Hivatal felkérésére a NYAT (a) a jogszabályi háttér, (b) az Akkreditációs Kézikönyv és (c) az idegen nyelvi mérés nemzetközi elméleti és gyakorlati eredményei, továbbá a módosítás(ok) mértéke, szakmai indokoltsága alapján bírálja el, és a Hivatal dönt az indítható eljárásról, amely háromféle lehet:

- A vizsgaközpont **bejelentési kötelezettségnek tesz eleget**, és értesíti a Hivatalt a NYAT által a terv alapján jóváhagyott és azzal összhangban álló módosítások bevezetésének időpontjáról és módjáról.
- A vizsgaközpont a NYAT által a terv alapján meghatározott, a módosítást alátámasztó dokumentációval együtt **rendszer módosítási kérelmet nyújt be.**
- Ha a vizsgarendszer módosításának terve az eredetileg definiált **konstruktumot** (mérendőt) érinti, akkor a vizsgaközpont **új vizsgarendszer akkreditációjára irányuló kérelmet nyújt be.** Új vizsgarendszer akkreditációját a vizsgaközpont az AK [II. A.](#) fejezete és a [Kérelem új vizsgarendszer akkreditációjára](#) űrlap szerint, az abban meghatározott mellékletek csatolásával kérheti (AK [IV. C.](#)).

Rendszer módosítási kérelem benyújtása esetén az eljárás megindításához szükséges dokumentumokat 1 nyomtatott példányban és 1 elektronikus adathordozón, Word **és/vagy** kereshető PDF formátumban, minden formátumban azonos tartalommal kell a Hivatalnak benyújtani. A rendszer módosítást alátámasztó dokumentációnak minden esetben tartalmaznia kell a teljes vizsgára vonatkozóan a változtatások felsorolását és indoklását, valamint az aktualizált [Hatósági vizsgaleírást](#). A dokumentáció további részleteit a NYAT a módosítási terv alapján határozza meg, és a következő dokumentációt kérheti:

- 2 új mintafeladatsor (szóbeli és/vagy írásbeli),
- feladatírói / vizsgáztatói útmutató,
- szintillesztési dokumentáció,
- a mintafeladatsorok megbízhatóságát alátámasztó statisztikák,
- teljesítményminták,
- a konstruktum-állandóság igazolása.

Egynyelvű és kétnyelvű vizsgarendszer párhuzamos működtetése esetén rendszermódosítás csak egyszerre, együtt kérelmezhető.

A módosított vizsgarendszer nem működtethető az eredeti változattal párhuzamosan, hanem felváltja.

A NYAT a változtatások által érintett vizsgarészek vonatkozásában a fenti (a), (b), (c) pontokhoz kapcsolódó indokok és a módosítás(ok) mértéke, szakmai indokoltsága alapján egyéb dokumentáció benyújtását is kérheti.

G. Vizsgaprofil akkreditációja

A már akkreditált vizsgarendszer új profillal történő bővítése a vizsgarendszer módosítását jelenti, amely módosítási terv benyújtásával kezdeményezhető (ld. AK [IV. E.](#)), új rendszer esetén a vizsgarendszer akkreditációját követő 1 év eltelte után.

Amennyiben a vizsgaközpont a már akkreditált vizsgarendszert további profillal bővíti, igazolnia kell, hogy az új profilra kidolgozott feladatsorok illeszkednek a már akkreditált vizsgarendszerhez, fejlesztésük azonos módon történt a már akkreditált rendszer feladatsoraival, valamint rendelkezik az új profil működtetéséhez szükséges képzett vizsgáztatói létszámmal. A vizsgaprofil már akkreditált vagy akkreditációra benyújtott vizsgarendszerben maximum két szinten vezethető be. A vizsgaprofil bevezetése előtt a vizsgaközpont szükségletelemzést készít, és annak eredményeit csatolja kérelméhez.

A vizsgaközpont az akkreditációs kérelmet 1 nyomtatott példányban és 1 elektronikus adathordozón, Word **és/vagy** kereshető PDF formátumban küldi meg a Hivatalnak az alább letölthető űrlap szerint a benne meghatározott mellékletek csatolásával, minden formátumban azonos tartalommal.

[Kérelem vizsgaprofil akkreditációjára](#)

H. Számítógépes vizsgaformátum akkreditációja

Számítógépes vizsgaformátum akkreditációja a II. A. 7. ponttal összhangban a következő eljárások során történhet:

- Új vizsgaközpont és új vizsgahelyek akkreditációja számítógépes vizsgáztatásra (ld.: AK I. és IV. A., B., H.),
- Számítógépes vizsgaformátumú új vizsgarendszer akkreditációja (ld.: AK I., II. és IV. A., H.),
- Már működő papíralapú vizsgarendszer számítógépes formátumra történő átalakítása vagy számítógépes formátummal való kiegészítése (ld.: AK IV. H.),
- Már működő számítógépes formátumú vizsgarendszer kiegészítése egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszínen történő (online) nyelvvizsgáztatás akkreditációjával. (ld.: AK IV. H.).

A vonatkozó kérelmek mellett az alább letölthető releváns űrlapo(ka)t is ki kell tölteni. Számítógépes vizsga szervezéséhez a vizsgahelyek tekintetében is minden esetben akkreditációs eljárást kell lefolytatni. Papíralapú vizsgára akkreditált vizsgatermekben történő sajátgépes vizsgáztatás kérelmezéséhez az alábbi *Kérelem számítógépes vizsgaformátum akkreditációjára* c. űrlap 4.16. pontjában kért kiegészítő mellékletet is be kell nyújtani. Sajátgépes vizsga megrendezéséhez a vizsgaközpontnak be kell jelentenie a kiválasztott, papíralapú vizsgára korábban már akkreditált termeket, a sajátgépes vizsgára vonatkozó, az AK II. G. 1. pontban előírt alapelvek teljesülésének igazolásával.

Online nyelvvizsgáztatásra kérelmet csak akkreditált számítógépes vizsgarendszerrel rendelkező vizsgaközpont nyújthat be. Számítógépes nyelvvizsgarendszerrel nem rendelkező vizsgaközpont egyidejűleg is benyújthat számítógépes vizsgaformátummal történő kiegészítésre és egyedi vizsgahelyszínen (online) történő nyelvvizsgáztatásra irányuló kérelmet.

A vizsgaközpont biztosítja, hogy a kérelem elbírálásakor a számítógépes vizsgáztató rendszer – az éles vizsgáéval megegyező – működése ellenőrizhető legyen.

Kérelem számítógépes vizsgaformátum akkreditációjára

Kérelem egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszínen történő (online) nyelvvizsgáztatás akkreditációjára

Kérelem egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszínen történő (online) nyelvvizsgáztatás akkreditációjára új nyelvvel bővítés esetén

Kérelem számítógépes vizsgarendszer új nyelvvel bővítésére

FOGALOMTÁR

adaptáció: a receptív készségeket mérő feladatok esetében alkalmazott célnyelvi szövegek nyelvvizsgáztatás céljainak megfelelő átalakítása, feldolgozása azok autenticitásának megőrzése mellett.

akkreditáció: annak az eljárásnak a neve, amelynek során az erre felhatalmazott testület egy-egy magyarországi vagy külföldi vizsgaközpont által működtetett vizsgarendszerről és magáról a vizsgaközponttól megállapítja, hogy az szakszerű-e, megalapozott-e, valamint a jogszabályi előírásoknak maradéktalanul megfelel-e.

akkreditáció megújítása: az akkreditáció megújítására irányuló [eljárás](#), amely az igazgatási szolgáltatási díj befizetésével a vizsgaközpont kérelmére indul. A kérelem elbírálása során az Oktatási Hivatal Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Osztálya azt vizsgálja, hogy a vizsgaközpont működése a megelőző 24 hónap során megfelelt-e a jogszabályoknak és az AK-nak.

akkreditációs díj: igazgatási szolgáltatási díj, amely vizsgarendszer, új nyelv, új vizsgaszint, vizsgaközpont és vizsgahely akkreditációs kérelmezésekor, illetve az akkreditáció megújításakor fizetendő. Új profil vagy vizsgaformátum akkreditációja esetén a Hivatal által kiszabott akkreditációs szakértői díjat kell kifizetni.

Akkreditációs Kézikönyv (AK): szakmai módszertani útmutató, amely a [137/2008. \(V. 16.\) Korm. rendelet](#) alapján a nyelvvizsgaközpontok, vizsgahelyek, nyelvvizsgarendszerek akkreditációjának, működésének és az akkreditáció megújításának előírásait, illetve menetét tartalmazza.

akkreditált vizsgaközpont: alapító okirattal rendelkező oktatási intézmény vagy cégbejegyzéssel, bírósági nyilvántartásba vétellel rendelkező jogi személy, amely [akkreditált vizsgahelyein](#), illetve [online nyelvvizsgáztatásra](#) vonatkozó akkreditáció megléte esetén [egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszínen](#) államilag elismert nyelvvizsgáztatásra jogosult, és a vizsgázóknak sikeres teljesítés esetén államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítványt adhat ki.

akkreditált vizsgahely: alapító okirattal rendelkező oktatási intézmény vagy cégbejegyzéssel, bírósági nyilvántartásba vétellel rendelkező jogi személy, amelynek épületeiben egy vizsgaközpont a központhoz szervezetenként tartozó vizsgákat megszerveztetheti. A vizsgahelyeket is megvizsgálják a szakértők, és megítélik, hogy a törvényi szabályozásnak minden tekintetben megfelelnek-e, és így alkalmasak-e vizsgáztatásra.

akkreditált vizsgarendszer: olyan módszer-csomag, amely a nyelvi készségeket valamely előre meghatározott módon méri. Az akkreditációs folyamatban résztvevő szakértők megvizsgálják, hogy a rendszer valóban alkalmas-e nyelvtudásmérésre, és megfelel-e a jogszabályban előírt szinteknek, valamint egyéb követelményeknek. Ha igen, akkreditálásra, azaz államilag elismert és engedélyezett működésre tesznek javaslatot a Hivatalnak.

aktív vizsgahely: aktív vizsgahelynek minősülnek mindazon vizsgahelyek, ahol az engedélyezett vizsgarendszer bármely vizsgája két éven belül legalább egy alkalommal megrendezésre kerül.

állami nyelvvizsga: A 2000. január 1. előtt a magyar állam hivatalos nyelvvizsgálója. 2000. január 1. előtt csak az Idegennyelvi Továbbképző Központ bonyolított le olyan nyelvvizsgákat, amelyeket az állam elismert, és valamilyen módon előnyöket biztosított azoknak, akik a vizsgát sikeresen letették és bizonyítványt szereztek. 2000. január 1. előtt is voltak olyan más vizsgák, bizonyítványok is, amelyeket az állam „egyenértékűnek” tekintett az állami nyelvvizsgálóval.

államilag elismert nyelvvizsga: A 2000. január 1. után a magyar állam által hivatalosan, akkreditációval elismert nyelvvizsga. Minden 2000. január 1. előtt szerzett állami nyelvvizsga-bizonyítvány automatikusan államilag elismertnek minősül 2000. január 1. után is.

általános kompetenciák (enciklopédikus ismeretek): mindenfajta tevékenységhez szükséges, nem kifejezetten a nyelvre vonatkozó ismeretek (a világról szerzett tudás) összessége.

általános nyelvvizsga: a vizsgázók nyelvi teljesítményét mindennapi tevékenységek és élethelyzetek körében mérő egy- vagy kétnyelvű nyelvvizsga.

Angoff-módszer: tesztközpontú teljesítményminimum-meghatározási eljárás, amelynek az a lényege, hogy egy adott szintet minimálisan teljesíteni tudó célcsoportra vonatkozóan a szakértők megjósolják annak a valószínűségét, hogy a célcsoport hány százaléka ad jó választ egy adott tesztitemre.

autentikus nyelvhasználat: a valós életben előforduló nyelvi tevékenységeket tükröző, életszerű kommunikációs helyzetben alkalmazott nyelvhasználat.

battéria: egymással összefüggő altesztek, vizsgafeladatsorok vagy vizsgarészek, amelyek önálló egységek, de együttesen is alkalmazhatók egy végső pontszám kialakítása érdekében. Elsősorban a szóban teljesítendő vizsgafeladatok vizsgázói és vizsgáztatói példányait, valamint az értékelési útmutatókat tartalmazó csomagra használatos kifejezés.

belső empirikus validálás: egy nyelvvizsga feladatainak [kipróbálása](#), a kipróbálás és az éles vizsga jóságmutatóinak kiszámítása és elemzése azzal a céllal, hogy a vizsgaközpont a vizsga minőségét a saját keretein belül biztosítsa.

Belső működési rend (BMR): egy vizsgaközpont, a hozzá tartozó vizsgahelyek és az általa működtetett vizsgarendszerek működését részletesen szabályozó rendelkezéssorozat (elemeit részletesen ld. [itt](#)).

betekintés (megtekintés): olyan alkalom, amelynek során a vizsgázó, valamint törvényes képviselője a vizsga eredményének közlésétől számított tizenöt napig meghallgathatja saját beszédképességvizsga-teljesítményét, valamint megtekintheti minden megoldott nyelvvizsga-feladatát és megoldásainak értékelését, továbbá minden megoldásáról kézzel írott másolatot készíthet.

bináris (dichotóm) item: a nyelvi mérésben olyan tesztlépés, amely az értékelésben kétféle minősítést kaphat. A hibás válasz 0 pontot, a helyes válasz pedig rendszerint 1 pontot ér. Tipikus példái az objektív értékelésű súlyozatlan itemek: feleletválasztás, párosítás, vagy kiegészítés.

csereszabatoság: azonos mérési céllal használt feladatok, feladatsorok közötti, vagy ugyanazon feladatsor két [formátuma](#) közötti felcserélhetőség érvényesség, megbízhatóság és nehézségi szint tekintetében.

deskriptor: egy értékelési skála adott pontszámához tartozó leírás, ami egy adott szinten jellemzi a vizsgázó teljesítményét.

diszkrét pontos feladattípus: minden olyan feladatsor, amely az ismeretelemeket elkülönítve, önálló kérdések, feladatok révén vizsgálja. Ide tartoznak azok a [feladattípusok](#) is, amelyben a vizsgázó megoldás-variációk közül választ.

diszkriminációs index: annak mértéke, hogy egy item mennyiben alkalmas arra, hogy a jobban teljesítő és a gyengébben teljesítő vizsgázókat egymástól megkülönböztesse.

diszkrimináció-mentesség (semlegesség): a feladatok és a vizsgaanyagok oly módon történő megszerkesztése, hogy a vizsgázók egyetlen csoportja se kerüljön hátrányba vagy előnybe.

dokumentum: minden olyan információhordozó, amely az adatokat rögzítve tartalmazza; így megőrizhető és szükség esetén visszakereshető. *Kézírtos dokumentum* minden valóban kézzel írott írásmű, továbbá azok a géppel írt dokumentumok is, amelyek nem kerültek sem kiadásra, sem terjesztésre. *Nyomtatott dokumentum*nak számít a nagyobb nyilvánosságnak szánt, legtöbbször kereskedelemben is kapható könyv, folyóirat és újság. A *képi dokumentumok* információs értékét a kép hordozza, és önmagukban egy egységként kezelhetők; lehetnek egyediek és sokszorosítottak. Az *audiovizuális* (képi-hangzó) *dokumentum* hangfelvételt vagy mozgóképanyagot tartalmaz, tároló eszköztől függetlenül. Az *elektronikus dokumentum* az információt – megjelenési formájától függetlenül – digitálisan tárolja.

egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszín (egyedi vizsgahelyszín): [számítógépes formátumú](#) nyelvvizsga vizsgahelyszíne, ahol az [online nyelvvizsga vizsgaeseményei](#) zajlanak.

egymástól független értékelés: két [értékelő vizsgáztató](#) egy adott vizsgázói teljesítményre egymással nem egyeztetve, önállóan ad pontértékeket, és azokat szubjektív értékelésű feladatok esetén külön rögzíti.

egynyelvű komplex nyelvvizsga: szintenként négy készséget mérő vizsga (beszédértés, beszédképesség, írásképesség és olvasásképesség) célnyelvi utasításokkal, [prompt](#)okkal. A közvetítési (mediációs) készséget nem méri.

együtt kezelt vizsgaeredmények száma: egy adott vizsgarészt egy adott vizsgaidőszakban megoldó vizsgázók száma.

elavultság: a feladatok tulajdonsága, amely a feladatok tartalmának, a vizsgahelyzetnek és a vizsgaidőszaknak egymáshoz való elsősorban időbeli relevanciájára, a feladatok első használatba vételi idejére, a felhasználási alkalmak számára, illetve azok gyakoriságára utal.

éles vizsga: az a nyelvvizsga-esemény, amely rögzítésre kerül az Oktatási Hivatal Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Osztályának elektronikus adatbázisában, és amelynek sikeres letétele esetén a vizsgázók államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítványt kapnak.

előtesztelés (pretesztelés): egy előzetesen összeállított feladatsor vagy itemcsoport [kipróbálása](#) egy, a vizsga populációjának minden tulajdonságaival rendelkező, de annál szűkebb, minimum 30 fős random mintán. Az előtesztelés során rögzített válaszokat részletes statisztikai item- és tesztelemzésnek vetik alá, a nem megfelelő itemeket, vagy feladatokat fejlesztik vagy kicserélik. (Bárdos, 2002, 79. o.) Vö. [próba](#).

eltérő itemműködés (DIF): az itemmutatók (itemnehézség és -minőség) változása azonos nyelvtudású, de valamilyen más szempontból sajátos tulajdonságú csoportot alkotó, pl. eltérő életkorú vizsgázók esetében.

empirikus validálás: a vizsgafejlesztés fontos fázisa, a KER-hez történő szintillesztési folyamat negyedik szakasza; a mintafeladatok (és további feladatkészletek) belső és külső érvényességének biztosítása. Ld. még: [belső empirikus validálás](#) és [külső empirikus validálás](#).

értékelési kritérium (értékelési szempont): előre meghatározott és pontosan kidolgozott követelmény, amelyhez képest a vizsgázó teljesítménye értékelhető.

értékelési skála: a vizsgázók írásbeli és szóbeli produktív nyelvi teljesítményeinek megítéléséhez használatos, bizonyos [értékelési](#) szempontok alapján rangsorolt kategóriákból, valamint hozzájuk rendelt pontszámokból és deskriptorokból álló értékelőeszköz.

értékelési útmutató: arra szolgál, hogy az értékelők a vizsgaleírásban meghatározott standardok szerint egységesen és megbízhatóan értékeljék a vizsgázói teljesítményeket.

értékelő vizsgáztató: a vizsgaközpont által kiképzett, vizsgáztatói azonosítóval rendelkező személy, aki a vizsgateljesítményt a szubjektív értékelésű itemeken azonosan értelmezett kritériumok alapján, illetve az objektív értékelésű feladatokra adott vizsgázói válaszokat a megoldókulcs alapján, más vizsgáztatóktól függetlenül önállóan értékeli.

értékelői egyetértés: az értékelő vizsgáztatók közötti egyetértés vagy a konkordancia megadja annak az értékét, hogy mekkora konszenzus van a bírák által adott ítéletek között. Ha különböző értékelők nem értenek egyet, akkor vagy a skála hibás, vagy az értékelőket kell újra betanítani, vagy az értékelési szempontok nem egyértelműek.

értékelői következetesség: ugyanannak az értékelőnek ugyanarról a vizsgázói teljesítményről térben és időben elkülönítetten készített értékelése közötti egyezés mértéke.

érvényesség (validitás): azt jelenti, hogy a vizsgarendszer alkalmas-e a vizsga céljaként megjelölt nyelvtudás mérésére.

faktoranalízis: a többváltozós elemzések adattömörítésére és az adatstruktúra feltárására szolgáló statisztikai módszer, melynek során a kiindulási változókat kisebb számú faktorokba vagy komponensekbe tömörítjük. A faktorok közvetlenül nem figyelhetők meg (látens vonások). A faktoranalízis a nyelvi mérésben jellemzően a validitás vizsgálatakor alkalmazott eljárás. Vizsgarendszerek átalakításakor a főtengeley módszerrel végzett feltáró faktoranalízis bizonyítékkal szolgálhat arra, hogy a korábbi komponensek megmaradnak, és ugyanazt mérik, mint eddig (például a feladatok számának és/vagy típusának megváltoztatásakor).

feladat (vizsgafeladat, tesztfeladat): a vizsgázó nyelvtudásának előhívására alkalmas, jellemzően a valós életben előforduló célnyelvi tevékenységeket tükröző itemek egy rendező elv alapján egymás mellé rendelt összessége, mely magában foglalja a feladat utasítását és amennyiben releváns, a hozzárendelt promptokat. Rendező elv lehet például a szöveg, a feladattípus vagy a szituáció. Feladatnak minősül például egy olvasáskészséget mérő újságcikk feleletválasztós itemekkel, amelyeket ugyanarra az utasításra támaszkodva lehet megoldani, vagy egy nyelvhelyességet mérő, 10 itemből álló mondat-átalakítási feladat, melyben az itemek ugyanolyan típusúak. Ugyanígy feladatnak minősül egy szituációs párbeszéd a vizsgáztatóval, adott utasítások és promptok alapján.

feladatbank: az a [feladatkészlet](#), amelyet a vizsgaközpont valós vizsgakörülmények között már kipróbált, valamint amelyben az egyes feladatok működéséről nyert adatok rendelkezésre állnak. A nyert adatok további vizsgák során felhasználhatóak a vizsga szintjének meghatározására és a minőség biztosítására. Alkalmazása elsősorban akkor lehetséges, ha a vizsgaközpont [modern tesztelméleti](#) (probabilisztikus) módszereket alkalmaz a vizsgafeladatok jóságmutatóinak megállapítására.

feladatírói útmutató: egy vizsgaközpont feladatkészítő munkatársai számára készített útmutató, amelyben készségenként részletesen megfogalmazzák, hogy milyen kritériumok alapján kell az adott készségre vonatkozó [tesztitemek](#)et / [tesztfeladat](#)okat összeállítani.

feladatkészlet: a [vizsgafeladat](#)ok vizsgáztatásra kész és típusonként osztályozott gyűjteménye. A feladatkészletben levő feladatok az adott [feladattípus](#) egyenértékű változatai, egymással felcserélhetőek.

feladatsor: egy vizsgarész [feladat](#)ainak összessége, melyek segítségével a vizsgázónak a nyelvtudásmodellben meghatározott nyelvtudása a teljesítménye függvényében mérhető.

feladattípus: a [feladat](#)okat osztályozhatjuk a feladatok jellegzetességei szerint. Megkülönböztetünk feleletválasztós és nyílt végű feladattípusokat. A feladattípusok elnevezései többnyire jelzik, hogy mit mérnek és milyen formában, pl. olvasáskészséget mérő feleletválasztós feladat, irányított íráskészség-feladat stb.

felkészülési idő: a beszéd-készség-vizsgarészt vagy egyes feladatait (és amennyiben releváns, a szóban teljesített közvetítési feladatokat) megelőző időtartam, melynek célja, hogy az elvégzendő feladatai birtokában levő vizsgázó a nyelvtudását leginkább tükröző teljesítményt tudja nyújtani.

felülvizsgálati kérelem: a vizsga értékelésével kapcsolatban értékelési hibára, jogszabálysértésre vagy az eredményszámításban mutatkozó számolási hibára történő hivatkozással benyújtható kérelem. A vizsgázó a kérelmet a vizsgaeredmény közzétételétől számított tizenöt napon belül a vizsgaközponthoz nyújtja be. A felülvizsgálati kérelemmel kapcsolatos előírásokat a [137/2008. \(V.16.\) Korm. rendelet 4. § \(3\), \(3a\) és \(3b\)](#) tartalmazza.

folyamatszerű követelmények: a vizsgafolyamatban kimutatható időben egymást követő tíz szakasz (a lépések részletezését ld. [itt](#)), a minőségbiztosítás fontos összetevői.

fővizsgáztató (szakcsoportvezető): egy vizsgaközpont egy nyelvéhez tartozó minden [vizsgaesemény](#)éért és vizsgaelőkészítési folyamatáért egy személyben felelős személy.

hatósági ellenőrzés: a hatóság – a hatáskörének keretei között – ellenőrzi a jogszabályban foglalt rendelkezések betartását, valamint a végrehajtható döntésben foglaltak teljesítését. Az akkreditált nyelvvizsgáztatás viszonylatában ez kiterjed az Akkreditációs kézikönyv és az adott vizsgaközpont saját előírásai betartásának ellenőrzésére is. A hatósági ellenőrzés leggyakoribb módjai: vizsgalátogatás, helyszíni szemle, dokumentum-vizsgálat, vizsgaanyagok vizsgálata, honlapvizsgálat.

hatósági vizsgaleírás (HVL): a vizsgaleírás/vizsgaspecifikáció legfontosabb elemeinek egységesített szempontok szerinti, részben táblázatba foglalt formája (a hatósági vizsgaleírás szempontjait ld. itt).

hiteles másolat: egy adott dokumentumnak a közjegyző vagy a vizsgaközpont vezetője által hitelesített másolata.

horgony (támpont) item: két vagy több tesztben szereplő item. Ismert nehézségű; azért helyezik el a következő tesztváltozatban, hogy segítségével információt kapjunk az új tesztről, valamint a tesztet megoldó vizsgázókról, például azzal a céllal, hogy az új tesztet adott mérőskálán kalibráljuk.

illeszkedési statisztikák: probabilisztikus tesztelemzési módszerekkel kiszámolható adatok, amelyek azt mutatják, hogy az egyes tesztitemek, illetve az egyes vizsgázók milyen mértékben illeszkednek ahhoz a modellhez, amely szerint a jól teljesítő vizsgázók a nehezebb itemeket nagyobb valószínűséggel találják el, mint a gyengébben teljesítők.

informatikai kapcsolat megszakadása: az informatikai kapcsolat attól a pillanattól szakad meg, amelytől a vizsgázó tevékenysége az egyik felügyeleti eszközön sem ellenőrizhető, vagy a vizsgázó feladatmegoldását vagy annak mentését akadályozza az internetkapcsolat ingadozása vagy hiánya.

interakció: legalább két résztvevős szóbeli és/vagy írásbeli tevékenység, amelyben a produkció és a recepció váltakozik, illetve a szóbeli tevékenység során akár egyidejűleg is zajlik mindkettő.

írásbeli készségek: olvasáskészség, íráskészség. A közvetítési készség mérése tartozhat a beszéd-készséghez és az írásbeli készségekhez is, a vizsgarendszerben elfoglalt helyétől függően.

ismerkedési szakasz (familiarizáció): a KER-hez történő szintillesztési folyamat első szakasza; a KER mint elméleti alapvetés és gyakorlati útmutató megismerési folyamata.

item (tesztlépés): minden olyan mérési egység egy feladaton belül, amelyre a megoldó külön pontot vagy pontokat kap; egy teszt legkisebb önállóan értékelhető egysége. Megkülönböztetünk bináris (dichotóm), részpontos és skálaitemeket.

itemanalízis: itemek statisztikai értékelése.

itemminőség: item-diszkrimináció; a [diszkriminációs \(vagyis megkülönböztetési\) index](#) (Bárdos, 2002, 48. o.).

itemnehézség: egy itemre adott helyes válaszok aránya. Az itemnehézség, nehézségi fok vagy hasznossági érték (facility value) százalékosan adja meg, hogy az adott populációban hányan válaszolták meg helyesen a kérdéses tesztlépést.

item-teszt korreláció (pont-biszeriális korrelációs): az itempontérték és a vizsgarész összes iteme által adott tesztpontérték közötti korreláció (Verhelst, 2009, 3. o.).

item-többi korreláció (korrigált pont-biszeriális korreláció): az itempontérték és a vizsgarész többi iteme által adott tesztpontérték korrelációja (Verhelst, 2009, 3. o.).

jóságmutatók: egy teszt minőségét jellemző mutatók. Általában három jóságmutatót különböztetnek meg: objektivitás, [érvényesség](#) és [megbízhatóság](#).

kérdő vizsgáztató: beszédkésztség-vizsgán a vizsgát lebonyolító, a vizsgaközpont által kiképzett, vizsgáztatói azonosítóval rendelkező személy, aki ismerteti a vizsgázóval a feladatait, illetve a vizsga meghatározott feladatai során az adott célnyelven kommunikál annak érdekében, hogy az értékeléshez elegendő és megfelelően sokrétű vizsgázói teljesítmény szülessen.

kétnyelvű komplex nyelvvizsga: szintenként legalább öt készséget mérő (beszédértés, beszédkésztség, íráskésztség, olvasáskésztség és közvetítés) nyelvvizsga.

kétnyelvű vizsgák egynyelvűsítése: egy eredetileg kétnyelvűként akkreditált vizsgarendszer egynyelvűvé alakítása, illetve az eredeti változat megtartása mellett egynyelvű változat párhuzamos működtetése.

kettős értékelés: értékelési módszer, amelynek során két értékelő [egymástól függetlenül értékeli](#), és ezt külön dokumentálja. A [szoftverrel támogatott értékelés](#) kettős értékelésnek minősül.

kipróbálás: [próba](#) vagy [előtesztelés](#).

klasszikus tesztelemzési módszerek: olyan méréselmélet alapján kidolgozott statisztikai tesztelemző eljárás, amely feltételezéseket tartalmaz a megfigyelt pontszámok és a pontszámokat befolyásoló tényezők viszonyáról, amelyekre általában hibaként utalnak. Az így kapott adatok erősen populációfüggők.

kommunikatív kompetencia: számos definíciója létezik. Általában a nyelv megfelelő használatának változatos helyzetekben és körülmények közötti képességét értik alatta. A KER kommunikatív nyelvi kompetenciákról tesz említést, amelyek képessé teszik az egyént, hogy nyelvi eszközök segítségével cselekedjen.

komplex nyelvvizsga: a nyelvvizsga azon típusa, amely mind a négy alapkészség mérésére kiterjed.

konstruktum: A nyelvtudás méréséhez első lépésben szükséges annak meghatározása, hogy pontosan mit értünk nyelvtudáson, azaz melyek azok a tulajdonságok, képességek, készségek és sajátos tudások, amelyekből a nyelvtudás összeáll, s amelyeket ezért mérni és értékelni szeretnénk. Ezt a nyelvtudásmodellt nevezzük konstruktumnak. Mivel a konstruktum általában közvetlenül nem figyelhető meg, nyelvi tesztek, azon belül tesztfeladatok, ill. itemek segítségével tesszük mérhetővé. Egy teszt vagy mérési eljárás akkor lesz érvényes, ha megfelelően határozzuk meg a konstruktumot (azaz hogy mit kívánunk mérni), és a választott mérési eszközök valóban a konstruktumot mérik, azaz a teszten nyújtott teljesítmény megegyezik más, valós nyelvi szituációkban nyújtott teljesítménnyel.

korreláció-analízis: Az idegen nyelvi mérésben jellemzően lineáris összefüggéseket keresünk a változók, például feladatok, vizsgarészek eredményei vagy az értékelők által adott pontszámok között. Mivel valamilyen fokú kapcsolat valószínűleg jelen van akár a jelentősen eltérőnek látszó emberi cselekvések között is, korreláció-analízist akkor célszerű végezni, ha alapos okunk van arra, hogy összefüggést feltételezzünk. Így okunk van feltételezni, hogy egy adott vizsgarész, például az olvasás feladatai erősebb hasonlóságot mutatnak egymáshoz, mint az eltérő vizsgarészek azonos [feladattípusai](#). A validálásnak ezt a módszerét Campbell és Fiske (1959) útmutatásai alapján *multitrait-multimethod* módszernek nevezzük. Fontos megjegyezni, hogy a korreláció nem oksági viszony. Ha egy nyelvvizsgán pozitív összefüggést találunk az olvasás és a beszédértés eredmények között, az pusztán annyit jelent, hogy a jól olvasó vizsgázók általában jól értik a hallott szövegeket is. Hasonlóképpen el kell különíteni a korrelációt az adatsorok átlagától és eloszlásától.

Közös Európai Referenciakeret (KER): az Európa Tanács által 2001-ben megjelentetett kézikönyv, amely nyelvtanulással, nyelvtanítással és értékeléssel foglalkozik. Azzal a céllal készült, hogy közös kiindulási alapként szolgáljon nyelvi tantervek, tantervi útmutatók, vizsgák, tankönyvek kidolgozásához.

közvetítés (mediáció): írásbeli vagy szóbeli nyelvi formák, amelyek lehetővé teszik a kommunikációt az egymással nyelvi okok miatt közvetlenül kommunikálni nem képes személyek között egy harmadik személy, avagy közvetítő segítségével. Tágabb értelemben közvetítésnek nevezünk minden olyan nyelvi tevékenységet, amelyik ellentétes vagy távoli pólusok közelítésére irányul. A KER (Council of Europe, 2018, 103. o.) szerint a nyelvhasználó olyan társadalmi szereplő, aki kapcsolatot teremt, létrehozza a kommunikációs teret, megteremti a kommunikáció feltételeit, együttműködik új jelentés megalkotásában, illetve segít a jelentés kialakításában és megértésében.

kritériumfüggőség: a szintező típusú vizsgák egyik jellemzője; a vizsgázó teljesítményének előre meghatározott kritériumokhoz történő viszonyítása.

külső empirikus validálás: egy nyelvvizsga feladatainak független külső mércéhez történő hasonlítása annak megállapítására, hogy a feladatok szintjét valóban a megcélzott KER-szintnek megfelelően határozták-e meg. Több módszere is lehetséges, a rendelkezésre álló erőforrásoktól függően, például tanári értékelések alkalmazása, [standardizálás validációja](#), [támponttesztek alkalmazása](#) vagy [korreláció-analízis](#).

kvalitatív elemzés: minőségbiztosítási eljárás, amelyet az item-, feladat- és feladatsor-fejlesztés, -kipróbálás és éles vizsga utáni elemzés során alkalmaznak a vizsgaközpontok kvantitatív vizsgálatok mellett vagy helyett, különösen szubjektív értékelésű feladatok és alacsony létszám esetén (ld.: [A nyelvvizsgáztatás folyamatszerű követelményei](#) előírásait). A kvalitatív elemzés szöveges információgyűjtéssel jár, mely történhet írásban és szóban, egyéni vagy csoportos formában; alapulhat strukturált, részben strukturált vagy strukturálatlan adatgyűjtésen; lehet egyidejű vagy visszatekintő jellegű. Az adatközlő lehet feladatfejlesztő, (próba)vizsgázó, vizsgáztató, értékelő vagy megfigyelő. Például a feladatfejlesztői értekezlet szóbeli csoportos adatközlés; az éles vizsga utáni kérdőíves vizsgázói véleménygyűjtés visszatekintő jellegű, egyéni írásbeli vizsgázói adatközlés; a hangos gondolkodtatás próbavizsga keretében pedig egyidejű szóbeli, egyéni vizsgázói adatközlés.

kvantitatív elemzés: minőségbiztosítási eljárás, amelyet item, feladat és feladatsor fejlesztése, azok kipróbálása és éles vizsga utáni elemzése során alkalmaznak a vizsgaközpontok kvalitatív vizsgálatok mellett, főként az objektív értékelésű feladatok és megfelelő elemszámú minta esetén (ld.: AK [II. D.](#) A nyelvvizsgáztatás folyamatszerű követelményei előírásait). A kvantitatív elemzés elsősorban statisztikai próbát jelent, amely a klasszikus és/vagy a probabilisztikus tesztelemzési módszerek alapján végezhető el.

megbízhatóság: annak mértéke, hogy a vizsga – mint mérési eszközök összessége – mennyire következetesen, a lehető legkevesebb mérési hibával méri a nyelvtudást. A megbízhatóság a megbízhatósági együtthatóval jellemezhető, vagyis a vizsgázók által adott megoldások, vizsgaeredmények elemzése alapján állapítható meg. A vizsga megbízhatósága magában foglalja a vizsgáztatók (értékelők) és a feladatok (tesztek) megbízhatóságát is.

megfelelési minimum: az a százalékban kifejezett vizsgapontszám (vizsgaközpontonként változó, általában 60%), amit a vizsgázóknak az összes feladat pontszámainak összesítése esetében kell elérniük az államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítvány megszerzéséhez. A megfelelési minimum nem azonos a [teljesítési minimum](#)mal, amelyet a vizsgázóknak minden egyes nyelvi készség esetében külön-külön el kell érniük ahhoz, hogy sikeres államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítványt szerezzenek (az AK előírása szerint kötelezően minimum 40%).

megfigyelt pontérték: a teszt számban kifejezett eredménye, rendszerint az itempontértékek összege, például a helyes válaszok száma.

megoldókulcs: az itemek helyes megoldásait tartalmazza az egyes itemekre adható pontszámokkal együtt.

mérési eszköz: nyelvvizsgán alkalmazott [feladat](#). A vizsga komplexitása egyben az alkalmazott [feladattípusok](#) összetettségét is jelenti; azaz a nyelvvizsga egyidejűleg több, eltérő típusú mérési eszközt tartalmaz. A vizsgarendszer részeként a különböző mérési eszközök egymást kiegészítik, ellensúlyozzák.

mintafeladatsor (modellfeladatsor): olyan kipróbált és szintillesztett feladatsor, mely egy adott vizsgarendszer adott szintű, adott nyelvű és profilú éles vizsgáján várható feladatsorokat minden vizsgarészre kiterjedően minden szempontból pontosan tükrözi, azaz minden tekintetben illeszkedik a vizsgaleíráshoz.

moderálás: a feladatfejlesztés azon fázisa, melynek során a feladatfejlesztők megoldják az itemeket, feladatokat, feladatsorokat és megvizsgálják azok megfelelőségét minőségük jobbítása érdekében, ami a feladatok átdolgozását vagy jóváhagyását eredményezi.

modern tesztelmélet (item-válasz elmélet, IRT): probabilisztikus matematikai modellek csoportja, amelyek az egyén tesztben elért eredménye és tudásszintje között keresnek összefüggést. Ezek a modellek arra az alapelvre épülnek, hogy a vizsgázó várható teljesítménye egyrészt az itemek nehézségi szintjének, másrészt a vizsgázó tudásszintjének a függvénye. Az IRT-nek több alkalmazása is van, legismertebbek az egyparaméteres (itemnehézségi szint), a kétparaméteres (itemnehézségi szint, item-diszkrimináció), és a háromparaméteres (itemnehézségi szint, item-diszkrimináció, találgatás mértéke) logisztikus modellek. Ld. még [probabilisztikus tesztelemzési módszerek](#).

nyelvi készségek: beszédértés, beszédkézség, olvasáskészség, íráskészség, közvetítés.

nyelvi (lingvisztikai) kompetencia (kódismeret): a kommunikatív kompetencia egyik összetevője, amely grammatikai, lexikai, szemantikai, fonológiai ismereteket jelent.

nyelvtanári viselkedés: a nyelvvizsga során tanúsított vizsgáztatói magatartás, amely a valós nyelvhasználattól eltérő, kizárólag oktatási célú és jellegű megnyilvánulásokban mutatkozik meg.

nyelvtudásmodell: egy adott vizsgarendszer értelmezése azzal kapcsolatban, hogy mit jelent a nyelvtudás, ld.: [konstruktum](#).

nyelvvizsga: a nyelvvizsga olyan szintmérés, amelynek során a vizsgázó idegennyelv-tudását méri fel a vizsgáztató intézmény.

objektív értékelésű itemek: olyan mérési eszközök, melyek esetében egyetlen vagy meghatározott számú helyes válasz létezik. A válasz elbírálásakor értékítéletre nincs szükség. E kategória tipikus [feladattípusai](#) a többopciós feleletválasztós teszt, az igaz-hamis állítás eldöntése, C-teszt, kiegészítés, behelyettesítés, összeillesztés stb.

online nyelvvizsga: [egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszínen](#) lebonyolított [számítógépes formátumú](#) nyelvvizsga.

összeférhetetlenség: a nyelvvizsgáztatásban az összeférhetetlenség kizárása azt jelenti, hogy egyrésztől adott vizsgáztató, másrésztől adott vizsgázó vagy adott vizsgázói csoport bármely tagja között nem áll fenn olyan kapcsolat, mely adott vizsga levezetésének és értékelésének tisztaságát és objektivitását befolyásolná.

összeférhetetlenségi nyilatkozat: dokumentum, amelyben a szóbeli vizsgáztató vagy az írásbeli értékelő kijelenti, hogy nem áll fenn közte és az adott vizsgázó vagy az adott vizsgázói csoport bármely tagja között összeférhetetlenség.

összekapcsolt adatfelvétel: olyan adatfelvételi terv, amelyben két (vagy több) vizsgázói csoport nem teljesen azonos feladatsort old meg, de azokban van olyan feladat, amelyik ismétlődik, így támpontként viselkedik, és a csoportokat összekapcsolja. Feladatok [előtesztelése](#)kor szakmailag indokolt az új feladatot éles vizsgán már felhasznált feladattal együtt kipróbálni azért, hogy az új feladat későbbi működése pontosabban tervezhető legyen. A teszttervezésben és az új itemek minősítésekor a vizsgarendszer figyelembe veszi a támpont itemek korábbi éles vizsgán és az előtesztelés során tapasztalt működési eltéréseit annak érdekében, hogy mutatói megfelelőek legyenek.

páros vizsga: olyan beszédkészség-vizsga, melynek egyes vizsgafadatait a vizsgázók egy vagy esetenként két vizsgázótársukkal együtt teljesítik.

pragmatikai kompetencia: az a képesség, amelynek segítségével a nyelvhasználó kapcsolatot teremt a megnyilatkozások és a megnyilatkozásokkal kifejezni szándékozott nyelvi funkciók között.

próba: egy előzetesen összeállított feladatsor vagy itemcsoport általában 30 fő alatti, kis mintán történő [kipróbálása](#). A próba során jellemzően nem vagy nemcsak item-válaszokat rögzítenek, hanem szöveg-, kép- és hangadatokat is, melyeket [kvalitatív elemzés](#)nek vetnek alá. A kismintás próba különösen alkalmas új feladattípusok vagy megváltozott utasítások vizsgálatára, illetve vizsgázói és vizsgáztatói viselkedésminták elemzésére. Vö. [előtesztelés](#).

probabilisztikus tesztelemzési módszerek: olyan méréselmélet alapján kidolgozott statisztikai tesztelemző eljárások, amelyek kapcsolatot állítanak fel aközött, hogy a jelölt milyen valószínűséggel oldja meg helyesen a feladatot, valamint aközött, hogy az illető tudása és a feladat nehézsége között milyen különbség van. Az így kapott adatok nem populációfüggőek. Ld. még [modern tesztelmélet](#).

produkción: szóbeli és/vagy írásbeli nyelvi tevékenység, amelybe a beszédkésztséget és az íráskésztséget sorolják.

profil: általános vagy szaknyelvi vizsgarendszeren belüli speciális nyelvhasználati terület, amely már akkreditált vagy új, akkreditációra benyújtott vizsgarendszer egyedi elágazása.

prompt: produktív és közvetítési feladatokban használt verbális és/vagy vizuális input, melynek célja az elvárt vizsgázói teljesítmény meghatározása és/vagy előhívása. A feladat csereszabatoságának biztosítása érdekében a vizsgaleírásban és a feladatírói útmutatóban célszerű meghatározni az adott feladatban használandó prompt(ok) jellegét, számát, hosszát és egyéb jellemzőit.

randomizáción: A beszédkésztséget-feladatlapok véletlenszerű összeválogatása egy adott vizsgaalomra a vizsgarendszer feladatkészletéből a felhasználóndó battériába.

receptión: szóbeli és/vagy írásbeli nyelvi tevékenység, amelybe az olvasáskésztséget és a beszédértés késztséget sorolják.

reprezentativitás: a vizsgafeladatoknak a vizsgált idegen nyelvből vett átfogó mintája, amelynek alapján az adott szintnek megfelelő nyelvtudás megléte biztonsággal megítélhető.

részeredmények összesítés: a nyelvvizsga végeredményének egy lehetséges meghatározási módja, amelynek során a vizsga eredménye a részeredmények összesítése révén alakul ki.

részpontosításos item: a nyelvi mérésben olyan tesztlépés, amely az értékelésben kettőnél többféle minősítést kaphat. A hibás és a teljesen helyes válasz mellett részben helyes válaszok is lehetségesek. A részben helyes válaszok jellemzően nem a nyelvtudás különböző fokozatait jelzik. Tipikus megjelenési formái az olyan objektív értékelésű feladatok, ahol egynél több információrészlet hiányzik, és egységnyinél több pont szerezhető; például mondat kiegészítése két hiányzó nyelvi elemmel vagy kérdésre listaként várt válasz.

részvizsga: a nyelvvizsga szóbeli vagy írásbeli része. A szóbeli részvizsgának mérnie kell a beszédértést és beszédkésztséget, míg az írásbeli részvizsgának az olvasáskésztséget és az íráskésztséget. Ez a két részvizsga alkotja a [komplex nyelvvizsgát](#), amely mind a négy alapkésztséget (beszédértés, beszédkésztséget, olvasás- és íráskésztséget) méri. Vö. [vizsgarész](#).

részvizsga-bizonyítvány: csak szóbeli vagy csak írásbeli vizsgán elért sikeres eredmény igazolása bizonyítvánnyal.

REX: az Oktatási Hivatal közhiteles elektronikus nyelvvizsga-nyilvántartási rendszere.

sajátgépes vizsga: olyan [számítógépes formátumú nyelvvizsga](#), amelynek során a vizsgázók papíralapú vizsgára már akkreditált teremben saját eszközükön oldják meg a vizsgafeladatokat.

skálaitem: a nyelvi mérésben olyan tesztlépés, amelynél az értékelésben a minősítések a nyelvtudás kérdéses aspektusának különböző fokozatait jelzik. Hibás és helyes válasz jellemzően nem létezik; a vizsgázói teljesítmény minősítése értékelői ítéleten alapszik. Tipikusan a szubjektív értékelésű feladatok minősítésekor használunk skálaitemeket, ilyenkor az értékelési skála kérdéses komponense maga az item (például a koherencia, kiejtés vagy stílus).

sorrendi korreláció: A Spearman-korreláció egy fajta rangkorreláció. A nemparaméteres eljárások csoportjába tartozik. Azt mutatja meg, hogy milyen mértékben határozza meg az egyik változó nagysága a másik változó nagyságát, illetve az összefüggés milyen irányú és erősségű. Akkor alkalmazandó, ha legalább ordinális mérési szintű változókkal dolgozunk, az adatok nem folytonosak, extrém értékeket tartalmaznak, és nem normál eloszlásúak. A nyelvi mérésben gyakran találkozunk ilyen adatsorokkal. Például amennyiben az idegen nyelvi kiejtést egy 0-tól 5-ig terjedő skálán értékeljük, akkor a 4 pont nem feltétlenül jelent kétszer jobb kiejtést a 2 pontra értékeltnél, de mindenképpen jobb teljesítményt jelez. Ugyanígy a 0 pont nem feltétlenül az értékelhetetlen kiejtést jelzi, és az 5 pont sem a tökéleteset. Abban sem lehetünk biztosak, hogy a legtöbb vizsgázó 3 pontot kap, és csak kevesen 0 vagy 5 pontot. Ugyanakkor azt várjuk, hogy a vizsgázó beszédét értékelő két vizsgáztató hasonló sorrendbe állítsa a jelölteket.

specifikációs szakasz: a KER-hez történő szintillesztési folyamat második szakasza; a tesztspecifikáció és mintafeladatok KER-hez illesztése.

standard-megállapítás: a teljesítményminimum meghatározásakor alkalmazott szintillesztési eljárások. A bírálók feladata az, hogy megállapítsák, hogy mi az a ponthatár, amely alatt egy adott KER-szint követelményrendszerének már nem felelnek meg a vizsgázói teljesítmények (minden nyelvi készségre vonatkozóan). Kétféle eljárást szoktak megkülönböztetni: tesztközpontú és vizsgázóközpontú eljárások.

standardizálás: a KER-hez történő szintillesztési folyamat harmadik szakasza; értékítélet-alapú eljárásokat takar. Ezek során a bírálók azt mérlegelik, hogy milyen mértékben felel meg egy feladat által támasztott követelményszint, illetve egy vizsgázói teljesítmény egy adott KER-szint leírásának.

standardizálás validációja: külső validálási eljárás, melynek során azt kell igazolni, hogy a vizsgázók teljesítménye a KER egy bizonyos szintjéhez igazított vizsgateszten egybeesik-e a kritériumteszten nyújtott teljesítménnyel.

standardizált teljesítményminta: produktív készségek (beszédkészség, íráskészség) és közvetítés esetén olyan értékelt vizsgázói [teljesítményminták](#), amelyek megfelelően reprezentálják az elvárt nyelvi teljesítményeket egy adott szinten. A vizsgáztatói alap- és továbbképzések nélkülözhetetlen alapdokumentumai.

stratégiai kompetencia: a szakirodalom több értelmezését ismeri: (1) azon verbális és nem-verbális eljárások együttese, amelyek segítségével a nyelvhasználó a kommunikációs helyzetben bekövetkezett zavarokon úrrá tud lenni (2) olyan mentális képesség, amely a nyelvi kompetencia elemeit kontextusfüggő kommunikatív nyelvhasználatba állítja. Három fázisa van: a szituáció-értékelés szakasza, a tervezési szakasz és a megvalósítási szakasz.

súlyozás: a nyerspontszámtól eltérő pontszám rendelése egy itemhez, feladathoz vagy vizsgarészhez abból a célból, hogy az egyes részek egymáshoz viszonyított arányának megváltoztatásával módosítsák az adott rész arányát az egészhez.

szakmai beszélőközösség: egy nyelvközösség bizonyos szakterületen tevékenykedő tagjainak közössége, amelynek közös céljai vannak, a közösség által kiépített kommunikációs mechanizmusok (pl. munkaértekezletek, szakfolyóiratok, tankönyvek, szakmai monográfiák, kongresszusok stb.) működtetése során egy vagy több műfajt (pl. tudományos közlemény, egyetemi előadás, technológiai leírás, esettanulmány, interjú stb.) és sajátos szókincset használnak, legalább küszöbszintű szakmai ismeretekkel és megfelelő szövegkezelési tapasztalatokkal és ismeretekkel rendelkeznek.

szaknyelv: egy adott nyelv hétköznapiól eltérő, sajátos cél(ok)ból, sajátos helyzet(ek)ben, sajátos feladat(ok) megoldásának érdekében, az adott szakterületre jellemző (szakmai) háttérismeretek birtokában, írott és íratlan nyelvi és társadalmi szabályok, normák és konvenciók szerint történő használata. A szaknyelvhasználat minden pillanatában szaknyelvi és általános nyelvi elemek (szókincs, használati szabályok, háttérismeretek) egyszerre vannak jelen az adott kommunikatív cél, feladat vagy helyzet megoldásához szükséges arányban.

szaknyelvi vizsga: olyan speciális nyelvvizsga, amely minden idegen nyelvi készséget szakterülethez kötötten, szakmai tevékenységhez kapcsolódó feladatokkal mér. Fókuszában annak vizsgálata áll, hogy a vizsgázók milyen mértékben képesek egy adott nyelv hétköznapiól eltérő, sajátos cél(ok)ból, sajátos helyzet(ek)ben, sajátos feladat(ok) megoldásának érdekében, az adott szakterületre jellemző (szakmai) háttérismeretek birtokában, írott és íratlan nyelvi és társadalmi szabályok, normák és konvenciók szerint történő használatára.

számítógépes adaptív nyelvvizsga: számítógépen letehető nyelvvizsga, amely az egyes itemekre adott válaszok alapján generálja a következő itemeket. Magyarországon a hatályos rendelkezések értelmében nem akkreditálható.

számítógépes (elektronikus) vizsgaformátum: olyan nyelvvizsga, amelynek során a vizsgázó számára az előre összeállított feladatsor számítógépes vagy azzal egyenértékűen működő elektronikus felületen jelenik meg, és a vizsgázó ugyanazon a felületen készíti el, rögzíti és nyújtja be megoldásait. Számítógépes formátumú vizsgát a vizsgázó akkreditált nyelvvizsgahelyen számítógépen, vagy online módon, egyedileg nem akkreditált, a REX-en a vizsgaközpont-hoz rendelt vizsgahelyszínen tehet.

szintező típusú vizsga: a vizsgázó nyelvtudását a vizsgaleírásban szereplő részletes, a KER-hez igazított követelményrendszerhez viszonyítva méri. A követelményrendszer a nyelvtudásról alkotott elméletre épül. A mérés független a nyelv tanulásának (elsajátításának) módszereitől, körülményeitől, az alkalmazott tantervektől és tananyagoktól.

szintillesztés: a nyelvvizsgák illeszkedése egymáshoz és a Közös Európai Referenciakerethez (KER) azt jelenti, hogy megfelelést állapítunk meg a vizsgaeredmények és a nyelvi készségek KER-szintjei között (Kaftandjieva, 2004, 1. o.).

Szintillesztési Kézikönyv: Nyelvvizsgák szintillesztése az Európa Tanács által a Közös Európai Referenciakerethez (Relating Language Examinations to the CEFR) készített kézikönyv, amely azzal a szándékkal íródott, hogy segítséget nyújtson a vizsgafejlesztők részére a KER-hez történő szintillesztési munkálatokhoz. Eddig két változatban adták közre. A kísérleti verzió 2005-ben megjelent [magyar fordítása](#) és a 2009-ben megjelent végleges verzió [angol nyelvű](#) változata.

Szintillesztési Módszertani Segédlet: a *Szintillesztési Kézikönyv* kísérő anyaga, amely további segítséget nyújt a KER-hez történő szintillesztési munkálatokhoz elsősorban az empirikus validálás területén. Foglalkozik a standardizálással, a kvalitatív analízissel, a klasszikus és a [modern tesztelmélettel](#), az általánosíthatósági elmélettel és a faktoranalízissel. [Magyar fordítása](#) letölthető a Hivatal honlapjáról.

szintminősítés (benchmarking): standardizálási eljárás, amelynek keretében produktív készségmérő teszt alapján vizsgázói teljesítmények értékelése történik.

szóbeli készségek: beszédkésztség, beszédértés készsége. A közvetítési készség mérése tartozhat a szóbeli és az írásbeli készségekhez is, a vizsgarendszerben elfoglalt helyétől függően.

szociolingvisztikai kompetencia: a nyelvhasználat szociokulturális körülményeire, például az udvariassági vagy megszólítási szabályokra vonatkozó ismeretek.

szoftverrel támogatott (gépi) értékelés: a vizsgázók nyelvi tevékenységeinek pontozása és értékelése számítógépes nyelvtechnológiák által. A szubjektív értékelésű feladatok automatizált értékelése a szoftverrel támogatott értékelés speciális esete, amikor számítógép elemzi a vizsgázói produkciót és interakciót előre meghatározott algoritmusok alapján.

szövegalkotói kompetencia: az a képesség, amelynek segítségével a nyelvhasználók kohézív és koherens szóbeli és/vagy írásbeli szöveget tudnak alkotni.

szubjektív értékelésű itemek: olyan mérési eszközök, melyek esetében helyes vagy helytelen válasz nem létezik. A válaszok elbírálásához személyes döntés szükséges. A döntéshozatalt értékelési kritériumrendszer vezeti. Ebbe a kategóriába tartoznak például a társalgás-interjú jellegű feladatok, az önálló témakifejtés, a dokumentum-értelmezési feladatok, a szituációs feladatok, a fordítási feladatok, az írott szövegalkotási feladatok.

szükségletelemzés: az a módszer, amellyel a nyelvtanulók konkrét csoportjának nyelvi igényeit (készségek, feladatok stb.) egy adott nyelvvizsgaközpont előzetesen felméri. Adott szakterület szakmai közössége által folytatott kommunikáció szempontjából fontos kontextusok (szituációk) és az ezekben való hatékony nyelvi viselkedés módja szükségletelemzéssel jól felmérhető és a vizsgakövetelményekben érvényesítendő.

támponttesztek alkalmazása: külső validálási eljárás, melynek során azt kell igazolni, hogy a támponttesztek, illetve horgonyitemek segítségével összekapcsolt kritérium- és vizsgatesztek pszichometriai jellemzői – mind a teljes tesztek, mind pedig az itemek szintjén – nagymértékben megegyeznek.

technikai teszt: online nyelvvizsgát megelőző esemény, amely során a vizsgaközpont meggyőződik az egyedileg nem akkreditált vizsgahelyszínen használt vizsgaeszközök biztonságos és előírásoknak megfelelő működéséről.

teljesítési minimum: az a százalékban kifejezett vizsgapontszám (az AK előírása szerint kötelezően minimum 40%), amelyet a vizsgázóknak minden egyes nyelvi készség esetében külön-külön el kell érniük ahhoz, hogy sikeres államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítványt szerezzenek. Megkülönböztetendő a megfelelési minimumtól, amelyet a vizsgázóknak az összes feladat pontszámainak összesítése esetében kell elérniük az államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítvány megszerzéséhez (vizsgaközpontonként változó, általában 60%).

teljesítményminta: vizsga vagy kipróbálás során a vizsgázó adott feladatra vonatkozó megoldása. **Szintminősített teljesítményminta:** olyan produktív (írás-, beszéd-) vagy közvetítési készséget mérő feladatra vonatkozó teljesítményminta, melyet a vizsgarendszer értékelői standardizálási eljárás során értékeltek és egy adott nyelvvizsga-szintre besoroltak. Az értékelés a szintminősített teljesítményminta részét képezi. Ld. még: standardizált teljesítményminta.

teszthatás: a nyelvvizsga tartalmi és szerkezeti elemeinek visszahatása a nyelvoktatás gyakorlatára. Pozitív és negatív teszthatás is lehetséges.

tesztközpontú eljárások: teljesítményminimum-meghatározási eljárások, melyek során a bírálóknak azt kell meghatározniuk, hogy egy adott tesztfeladat milyen nehézségű. Ezt kétféleképpen döntenek el: vagy egy adott célcsoportra vonatkozóan megjósolják a valószínűségét annak, hogy a célcsoport hány százaléka ad jó választ (illetve az Angoff-módszer különböző változatait alkalmazzák), vagy tesztfeladatokat a vélt nehézségük alapján különböző osztályokba sorolnak.

titoktartási nyilatkozat: a vizsgaközpont és a vizsgahely munkatársai által aláírt dokumentum, amelyben az aláírók vállalják, hogy semmilyen, a vizsgával és a vizsgázóval kapcsolatos, birtokukba jutó információt más személynek nem adnak ki.

utólagos korrekció: a vizsgaadatok, válaszok elemzését és kiértékelését követő javítás és fejlesztés. A gyenge minőségű feladatok kiszűrése javítja a vizsga egészének megbízhatóságát, és ennek révén a vizsgaeredményekre épülő döntések érvényességét is növeli.

újraaktiválás: a vizsgaközpont kérésére a Hivatal – a szükséges feltételek teljesülése mellett – korábban akkreditált, de időközben inaktívvá vált egy vagy több vizsgatermet ismét aktív állapotba helyez, vagyis lehetővé teszi, hogy a vizsgaközpont vizsgaeseményt szervezzen oda. Újraaktiválásra az inaktívvá válás után legfeljebb 2 éven belül van lehetőség.

végző elemzések: a vizsgázók egy adott vizsgaidőszakban elért teljesítményének, e teljesítmények értékelésének és a vizsgafeladatok működésének kvalitatív és kvantitatív módszerekkel történő elemzése a mérés minőségének biztosítása és javítása céljából.

vis maior: Előre nem látható probléma, esemény, amely akadályozza vagy lehetetlenné teszi a vizsga egy részét vagy egészét.

vizsgaalkalom: egy vizsgaidőszakon belül azonos időpontban megrendezett azonos szintű, nyelvű, fajtájú és formátumú írásbeli részvizsga, beszédértés vizsgarész vagy szóban teljesített vizsgarész.

vizsgabizottság: minimálisan két vizsgáztatóból álló bizottság, amely a beszédkézség-vizsgarész levezetését és értékelését végzi.

vizsgabizottság közvetett jelenléte: a beszédkézség-vizsga levezetésének egy lehetséges módja. A vizsga során a vizsgabizottság tagjai és a vizsgázó(k) nem azonos vizsgahelyen, ill. vizsgateremben tartózkodnak; a vizsga levezetése valós idejű, folyamatos hang- és videókapcsolaton keresztül történik.

vizsgadolgozat: írásban teljesített nyelvvizsga-feladatsor, amely a vizsgafeladatokból és azok vizsgázó általa feladatlapon vagy külön megoldólapon rögzített megoldásaiból áll.

vizsgaeredmények együtt kezelése: a vizsgaadatok és az eredmények együttes kezelése a vizsgafolyamat (a vizsgafeladatok megoldása, értékelése, a vizsgaeredmények megállapítása, döntéshozatal, vizsgabizonyítványok odaítélése stb.) során a mérés minősége érdekében. Minden vizsgaidőszakban az egy írásbeli vizsga, továbbá az ahhoz kapcsolódó szóbeli vizsgaalkalmak adatai adják az együtt kezelt adatok és eredmények összességét. Az együtt kezelt vizsgaadatok és eredmények összességébe beletartoznak az intézményhez tartozó vizsgahelyeken megoldott vizsgafeladat adatai is.

vizsgaesemény: a vizsgaközpont vagy egy adott vizsgahely akkreditált [vizsgatermében](#) vagy [egyedi vizsgahelyszínen](#) adott vizsgaidőpontban és időtartamban, előre beosztott számú vizsgázóval és vizsgáztatóval zajló írásbeli részvizsga, beszédértés vizsgarész vagy szóban teljesített vizsgarész, melyre a vizsgázók jelentkeztek.

vizsgaformátum: arra a felületre/eszközre utal, ahol a vizsgázó számára a feladat megjelenik, és amelyen a vizsgázó elkészíti, rögzíti, benyújtja megoldásait. A vizsgaformátum lehet papíralapú vagy számítógépes.

vizsgahelyszín: egy vizsgaközpont adott vizsgahelyének egy épületében a vizsgák lebonyolítására rendelkezésre álló helyiség(ek), terem(terem); [számítógépes vizsgánál](#) online vizsgáztatás esetén a vizsgaközponthoz rendelt, a REX-en rögzített, a vonatkozó előírásoknak megfelelő [egyedi vizsgahelyszínen](#).

vizsgahelyszín-bővítés: az az eset, amikor a vizsgaközpont új vizsgatermek akkreditációját kérelmezi már meglévő és/vagy új [vizsgahelyszínen](#).

vizsgahelyszín-/vizsgaterem-csere: az az eset, amikor a vizsgaközpont egyidejűleg kérelmezi [vizsgatermek](#) kivonását és új termék akkreditációját minőségi vagy szervezési okból, vagy átmeneti időre rekonstrukció miatt.

vizsgaidőszak: az a legfeljebb 30 napos időszak, amelyen belül az adott vizsgaközpont által szervezett nyelvvizsgákra jelentkező vizsgázók [komplex](#) vagy [résznyelvvizsgát](#) tesznek.

vizsgaleírás (vizsgaspecifikáció): egy vizsga alapvető dokumentuma, amelyben a vizsgaközpont pontosan meghatározza a célt, a célcsoportot, a vizsga szintjeit, a vizsgálat tárgyát képező nyelvismeretet és nyelvhasználati készségeket, az egyes vizsgafeladatok célját stb. (a vizsgaleírás/vizsgaspecifikáció részleteit ld.: az AK [II. B. fejezetben](#)).

vizsgarendszer bővítése: a vizsgaközpont a már akkreditált vizsgarendszert további nyelvvel, szinttel egészíti ki.

vizsgarendszer-módosítás: olyan rendszerszintű változtatás, amely nem függ össze egynyelvűsítéssel, valamint a vizsga konstruktumát semmilyen módon nem változtatja meg. Módosításnak számít a vizsgarendszeren belül profil vagy más vizsgaformátum akkreditációja is.

vizsgarész: a [137/2008. \(V. 16.\) Korm. rendelet 2. § \(2\) a\)-e\)](#) pontban felsorolt készségek valamelyikének mérésére használt feladatok egy vizsgaidőszakhoz rendelt csoportja. Vö. [részvizsga](#).

vizsgaszabályzat: a vizsgázók teendőinek, jogainak és a rájuk vonatkozó szabályoknak pontokba szedett egységes megfogalmazása a vizsgázók és az érdeklődők számára.

vizsgaterem: akkreditált helyiség, melyben egy adott vizsgaidőszak adott vizsgaidőpontjában, meghatározott időtartammal papíralapú vagy számítógépes formátumú [vizsgaesemény](#) zajlik. Egy adott vizsgaidőszakban és időpontban egy [vizsgahely](#)hez több [vizsgahelyszín](#), egy vizsgahelyszínhez pedig több vizsgaterem is rendelhető.

vizsgavariáns: egy adott nyelven, szinten és készségen belül az írásban teljesített készségek mérésére alkalmazott vizsgafeladatok, amelyek mind az itemeket, mind a forrásszöveget tekintve egymástól eltérnek, és egy éven belül nem lehet őket újból felhasználni.

vizsgázóközpontú eljárások: teljesítményminimum meghatározási eljárások, melyek során a bírálók vizsgázói teljesítményekről (videóra rögzített vagy írott nyelvi minták alapján) döntenek arra vonatkozóan, hogy mely teljesítmények felelnek meg az adott szint követelményeinek, azaz hol kell meghúzni a ponthatárt.

vizsgáztató: megfelelő képzettséggel rendelkező, egy adott nyelvből egy adott vizsgarendszer szerinti vizsgáztatásra a vizsgaközpont által kiképzett, vizsgáztatói azonosítóval rendelkező személy. Ld.: [kérdező vizsgáztató](#) és [értékelő vizsgáztató](#).

vizsgáztatói alapképzés: egy vizsgaközpont által kidolgozott, az AK vonatkozó előírásait betartó folyamat, amelynek során a központ vizsgáztatókat képez ki az általa működtetett vizsgarendszerben való vizsgáztatási feladatok elvégzésére.

vizsgáztatói továbbképzés: a vizsgaközpontok által évente szervezett esemény, amelyre a vizsgáztatók kötelező alapképzését követően kerül sor. Ennek során a vizsgáztatók felfrissítik vizsgáztatói ismereteiket azért, hogy a vizsgarendszer folyamatosan biztosítani tudja a standardizált értékelést az éles vizsgákon.

vizsgáztatók egymáshoz mért megbízhatósága (inter-rater reliability): két vagy több értékelő vizsgáztató egyetértésének mértéke ugyanannak a konkrét vizsgázói teljesítménynek a megítélésével kapcsolatban.

zsilipelés: a zsilipelés folyamata a vizsgabiztonságot szolgálja; célja, hogy a már levizsgázott és a vizsga előtt álló, ugyanazt a feladatsort megoldó vizsgázóknak ne legyen lehetőségük egymással találkozni és kommunikálni.

NYELVVIZSGÁZTATÁSI ÉS SZINTILLESZTÉSI DOKUMENTUMOK

Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) (2001). Council of Europe. = KER.: <https://rm.coe.int/1680459f97>

Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment Companion Volume with New Descriptors (2018). Council of Europe.: <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-newdescriptors-2018/1680787989>

Manual for Language Test Development and Examining (2011). ALTE = *Idegen nyelvi tesztfejlesztési és vizsgáztatási kézikönyv*.: <https://rm.coe.int/manual-for-language-test-development-and-examining-for-use-with-the-ce/1680667a2b>

Nyelvvizsgák szintillesztése Európa Tanács által a Közös Európai Referenciakerethez. Kézikönyv, előkészítő, kísérleti változat (2005). NYAT-NYAK. (A fordítás a következő kiadás alapján készült: *Relating language examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: learning, teaching, assessment (CEF). Manual: Preliminary Pilot Version*. DGIV/EDU/LANG. (2003) 5. Strasbourg.) = „Szintillesztési Kézikönyv”.: <https://nyak.oh.gov.hu/nyat/doc/Nyelvvizsgák%20KER%202006.pdf>

Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR). A Manual. (2009). Council of Europe.: <https://rm.coe.int/1680667a2d>

Szintillesztési módszertani segédlet a nyelvvizsgák illeszkedése a Közös Európai Referenciakerethez című kézikönyv előzetes, kísérleti változatához (2006). NYAT-NYAK. (A fordítás a következő kiadás alapján készült: *Reference Supplement to the Preliminary Pilot Version of the Manual for Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. DGIV/EDU/LANG (2004) 13. Strasbourg.): https://nyak.oh.gov.hu/nyat/doc/modszertani_segedlet.pdf

HIVATKOZÁSOK

- Bachman, L. (2004). *Statistical analyses for language assessment*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bárdos, J. (2002). *Az idegen nyelvi mérés és értékelés elmélete és gyakorlata*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Cambell, D. T. & Fiske, D. W. (1959). *Convergent and discriminant validation by the multitrait-multimethod matrix*. *Psychological Bulletin*, 56(2), 81-105.
- Crocker, L., & Algina, J. (2006). *Introduction to classical and modern test theory*. Mason, OH: Cengage Learning.
- Fulcher, G. (2010). *Practical Language Testing*. London: Hodder Education.
- Hemker, T.B. (1996). *Unidimensional IRT models for Polytomous Items, with results for Mokken scale analysis*. Utrecht University, The Netherlands.
- Henning, G. (1987). *A guide to language testing: Development, evaluation and research*. Cambridge, MA: Newbury House.
- Kaftandjieva, F. (2004). Standard setting. In S. Takala (Ed.), *Reference supplement to the manual for relating language examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment* (Section B). Strasbourg, France: Council of Europe/Language Policy Division.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Verhelst, N. D. (2009). Classical test theory. In S. Takala (Ed.), *Reference supplement to the manual for relating language examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment* (Section C). Strasbourg, France: Council of Europe/Language Policy Division.
- Verhelst, N. D., Glas, C. A. W., & Verstralen, H. H. F. M. (1995). *One-parameter logistic model OPLM*. Arnhem: CITO.
- Wright, B. D., & Linacre, J. M. (1994). *Reasonable mean-square fit values*. *Rasch Measurement Transactions*, 8(3), 369-370.

Zijmans, E. A. O., Tijmstra, J., van der Ark, L. A., & Sijtsma, K. (2017). Item-score reliability in empirical datasets and its relationship with other item indices. *Educational and Psychological Measurement*, 78(6), 998–1020. doi: 10.1177/0013164417728358